

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI
İKTİSAT TARİHİ BİLİM DALI

**1844 TARİHLİ TEMETTÜAT DEFTERLERİ
ÇERÇEVESİNDE SİVAS EYALETİNE BAĞLI
ARTUKÂBÂD (ARTOVA-SULUSARAY-YEŞİLYURT)
KAZASININ SOSYO-EKONOMİK YAPISI**

Yüksek Lisans Tezi

Hüseyin ÜÇTEPE

İstanbul, 2006

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İKTİSAT ANABİLİM DALI
İKTİSAT TARİHİ BİLİM DALI

**1844 TARİHLİ TEMETTÜAT DEFTERLERİ
ÇERÇEVESİNDE SİVAS EYALETİNE BAĞLI
ARTUKÂBÂD (ARTOVA-SULUSARAY-YEŞİLYURT)
KAZASININ SOSYO-EKONOMİK YAPISI**

Yüksek Lisans Tezi

Hüseyin ÜÇTEPE

Danışman: Prof. Dr. Ahmet TABAKOĞLU

İstanbul, 2006

Marmara Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Tez Onay Belgesi

İKTİSAT Anabilim Dalı İKTİSAT TARİHİ, Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi
HÜSEYİN ÜÇTEPE'nin 1844 TARİHLİ TEMETTÜAT DEFTERLERİ
ÇERÇEVESİNDE SİVAS EYALETİNE BAĞLI ARTUKABAD(ARTOVA-SULUSARAY-
YEŞİLYURT) KAZASININ SOSYO-EKONOMİK YAPISI adlı tez çalışması, Enstitümüz
Yönetim Kurulunun 13.07.2006 tarih ve 2006-7/11 sayılı karar ile oluşturulan jüri
tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Gözetim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi : 17.08.2006
1) Tez Danışmanı : PROF. DR. AHMET TABAKOĞLU
2) Jüri Üyesi : PROF. DR. GÜLFETTİN ÇELİK
3) Jüri Üyesi : YRD. DOÇ. DR. ERKAN AYDIN

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
TABLolar VE GRAFİKLER LİSTESİ	III
KISALTMALAR	V
ÖNSÖZ	VI
GİRİŞ	1
1. TANZİMÂT DÖNEMİ OSMANLI MALİYESİ VE OSMANLI SAYIM GELENEĞİNİN TEMELLERİ	4
1.1. Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi	4
1.2. Osmanlı Sayım Geleneğinin Temelleri	5
1.3. Temettüât Sayımları ve Temettüât Tahrir Defterleri	8
2. ARTUKÂBÂD KAZASI'NIN SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELERİ	10
2.1. Artukâbâd Kazası'nın Tarihçesi ve Coğrafi Yapısı	10
2.1. Artukâbâd Kazası'nın İdarî ve Nüfus Yapısı	12
2.3. Artukâbâd Kazası'nın Ekonomik Yapısı	17
2.4. Gelirlerin Kaynakları İtibariyle Dağılımı	21
2.5. Hâne Reislerinin Meslekleri	25
2.6. Toprak ve Gelir Dağılımı	28
2.6.1. Toprak Dağılımı	28
2.6.2. Gelirin Dilimler Halinde Dağılımı	32
2.7. Gelir Dağılımının Lorenz Eğrisi ve Gini Katsayısı ile Gösterimi	35
3. TARIMSAL YAPI VE ZİRAÎ VERGİLEME	41
3.1. Tarımsal Yapı	41

3.1.1. Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Dağılımı-----	41
3.1.2. Çiftçilik Üretimi Bileşimi -----	43
3.1.3. Tarla Ürünleri Üretim Bileşimi-----	45
3.1.4. İşletme Tipleri Ve Büyüklükleri -----	47
3.1.5. Tarım İşletmelerinde Verimlilik -----	50
3.1.6. Hayvancılık, Hayvan Türleri, Sayısı ve Dağılımı -----	52
3.2. Ziraî Vergileme ve Vergi Türleri-----	58
3.2.1. Vergü-yi Mahsusa -----	59
3.2.2. Cizye-----	62
3.2.3. A'sar ve Rüsumât-----	63
3.2.4. Kışlakiye Resmi-----	63
3.2.5. Vergiye Yapılan Zam -----	64
3.2.6. Vergi Bileşimi ve Vergi Yüğü Dağılımı -----	66
3.2.7. Vergi-Gelir Korelasyonu -----	69
4. HÂNE REİSLERİNİN İSİMLERİ, LAKAPLARI VE ÜNVANLARI İLE DAĞILIMI -----	71
SONUÇ-----	75
E K L E R-----	77
KAYNAKLAR-----	112

TABLÖLAR VE GRAFİKLER LİSTESİ

Tablo 1 Artukâbâd Kazası'na Ait Köylerin Yıllar İtibariyle Dağılımı.....	13
Tablo 2 Yerleşim Birimlerinin İsimleri ve Hane Sayıları.....	14
Tablo 3 “Yabancıyân” Olarak Kaydedilen Hanelerin Yerleşim Birimlerine Göre Dağılımı.....	15
Tablo 4 Malumseyyid Köyündeki Zaviyedârlar, Hisselerine Düşen ve Vakfettikleri (Kuruş).....	17
Tablo 5 En fazla ve En az Gelire Sahip İlk Beş Köy.....	18
Tablo 6 Yerleşim Birimleri İtibariyle Hane Sayısı, Gelir ve Vergi Durumu.....	18
Tablo 7 Gayrimüslim Hanenin Meslekleri Dağılımı.....	20
Tablo 8 Gayrimüslimlere Ait Hane, Gelir ve Vergi İlişkisi	21
Tablo 9 Yerleşim Birimlerine Göre Gelirin Kaynakları İtibariyle Dağılımı (%)..	23
Tablo 10 Kazaya Ait Meslekler Dağılımı(Kişi).....	26
Tablo 11 Hane Reisi Mesleklerinin Dilimler İtibariyle Dağılımı	27
Tablo 12 Hanelerin Sahip Olduğu Toprak Miktarlarının Dilimler Bazında Dağılımı.....	29
Tablo 13 Hanelerin Sahip Olduğu Toprak Miktarının Dilimler Bazında Dağılımı(%).....	30
Tablo 14 Hanelerin Sahip Oldukları Gelirin Dilimler Bazında Dağılımı (%).....	33
Tablo 15 Vergi Öncesi ve Sonrası Lorenz Eğrisi Verileri.....	36
Tablo 16 Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Dağılımı.....	41
Tablo 17 Çiftçilik Üretimi Bileşimi(%).....	44
Tablo 18 Tarla Ürünleri Üretim Bileşimi(%).....	46
Tablo 19 Tarım İşletmelerinin Tipleri.....	48
Tablo 20 Tarım İşletmelerinde Sermaye Yoğunluğu ve Verimlilik.....	51
Tablo 21 Hayvan Türlerinin Dağılımı (Baş).....	53
Tablo 22 Yerleşim Birimleri İtibariyle Büyük ve Küçükbaş Hayvancılık(Baş)....	55
Tablo 23 Yerleşim Birimlerine Göre Arıcılık Faaliyetleri.....	57

Tablo 24 Yerleşim Birimlerinin Ödediği Toplam Vergü-yi Mahsusa Miktarı ve Vergi Yükümlüsü Sayısı.....	60
Tablo 25 Yerleşim Birimlerine Göre Vergü-yi Mahsusa'nın Köy Bazında Toplam Gelire Oranı.....	61
Tablo 26 Horun ve Tahtoba Köylerine Ait Cizye Vergisi Mükellefi.....	62
Tablo 27 Yerleşim Birimlerine Göre Vergiye Yapılan Zam-Kuruş.....	65
Tablo 28 Artukâbâd Kazası'na Ait Vergi Dağılımı.....	66
Tablo 29 Artukâbâd Kazası'na Ait Vergi Yükü.....	68
Tablo 30 Artukâbâd Kazası'nda Hane Reislerinin İsimleri.....	72
Grafik 1 Lorenz Eğrisi Modeli.....	36
Grafik 2 Artukâbâd Kazası'nın Gelir (Vergi Sonrası) Lorenz Eğrisi.....	38
Grafik 3 Artukâbâd Kazası'nın Gelir (Vergi Öncesi) Lorenz Eğrisi.....	39
Liste 1 Lakap ve Ünvanlı Olan Hane Reisi İsimleri.....	73

KISALTMALAR

a.e.	: Aynı eser
bkz.	: Bakınız
B.O.A.	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
çev.	: Çeviren
haz.	: Hazırlayan
h.	: Hicri
m.	: Miladi
s.	: Sayfa
s.s.	: Sayfa Sayısı
sy.	: Sayı
T.C.D.İ.E.	: Türkiye Cumhuriyeti Devlet İstatistik Enstitüsü

ÖNSÖZ

İbni Haldun'a göre devletler de insanlar gibi doğarlar, büyürler ve ölürler. Osmanlı Devleti, şiar edindiği “Devlet Ebed Müddettir” söylemine rağmen, tıpkı diğer devletler gibi İbn Haldun'u haklı çıkarmıştır. Bunun aksine, tarih bilincini yitirmiş bir toplumun, içinde bulunduğu şartları idrak etme ve ileriye dönük ve doğru adımların atılmasına yönelik çalışmalar büyük önem taşımaktadır.

Günümüzde Osmanlı tarihi araştırmacıları, iktisadi, sosyal ve demografik tahlilleri içeren çalışmalarında kalitatif bilgilerin yanında kantitatif bilgi ve yöntemleri giderek daha fazla kullanma gereği duymaktadırlar. Merkezîyetçi bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'nin üç kıtaya yayılmış topraklarını denetim altında tutabilmek için çeşitli istatistik metodlar geliştirdiği ve kullandığı düşünüldüğünde, Osmanlı Arşivleri araştırmacılar için adeta gün ışığına çıkarılmayı bekleyen hazinelerle doludur.

Bu çalışmada Osmanlı Devleti'nin Sivas Eyaletine bağlı Artukâbâd Kazası 1844/1260 tarihli Temettüat Tahrir Defterleri temel alınarak incelenmiş, sosyal, iktisadi ve demografik yapılar istatistiki veriler ışığında değerlendirmeye tabi tutulmuş, çalışma tablolarla desteklenmiştir.

Bu çalışmayı sonuçlandırmamda görüşleri ile katkıda bulunan değerli hocam Prof. Dr. Ahmet Tabakoğlu'na, çalışma süresince ilgi ve bilgileri ile bana yardımcı olan sayın Dr. Baki Çakır'a ve sayın Dr. Şevket Kamil Akar'a çok teşekkür ederim. Çalışmanın hazırlanmasında, düzeltmelerin yapılmasında vb işlerde bana yardımcı olan arkadaşım Qiyas Şükürov'a da teşekkürümü bildiririm.

Hüseyin Üçtepe

İstanbul, 2006

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nde tebaa, kırsal kesimde yaşayanlar ve kentte yaşayanlar diye iki kısma ayrılmaktadır. Kentte yaşayanlara nazaran kırsal kesimde yaşayan nüfus çoğunlukta idi. Bu yerleşim dağılımı, devletin sosyal yapısını oluşturmasının yanı sıra, ekonominin şekillenmesinde de ciddi bir etkiye sahip olmuştur. Yani; kırsal kesimde yaşayanlar ziraat ve hayvan yetiştiriciliği gibi faaliyetlerde bulunmuşlardır. Sanayi öncesi ekonomik yapı olarak da tanımlanan bu tarımsal faaliyetler Osmanlı Devleti'nin İktisadî yapısının temelini oluşturmuştur. Doğal olarak, bu İktisadî özellik, devletin vergi toplama politikasına da yansımıştır.

Osmanlı Devleti, elde ettiği tüm topraklarda, buralara çiftçi (köylü) yerleştirmek ve toprakları ziraata açmak için bölgesel sayımlarda bulunurdu. Önceleri toprak/arazi sayımı şeklinde icrâ edilen bu özellik, daha sonra nüfus ve vergi sayımı olarak da gerçekleşmiştir. Yer yer genel ve bölgesel sayım özelliği gösteren bu tahrirler Osmanlı araştırmaları için hem ekonomik hem de sosyal bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Tamamen vergi toplama gayesi ile yapılan ve Tanzimât'ın ürünü olan birisi 1840 ve diğeri 1844 yılında yapılmış iki tür Temettüât Tahrir serisi bulunmaktadır. 1840 ve 1844 tarihli sayımlar esas itibariyle aynı olmakla beraber aralarında bazı farklılıklar da bulunmaktadır. Ve hatta aynı tarihli iki ayrı bölgeye ait defterler arasında dahi farklar yer almaktadır. Bunun yanı sıra 1840 tarihli defterlere nazaran 1844 tarihli kayıtlar daha içerikli ve teferruâtlıdır. 1844 tarihli kayıтта mevcut olan en önemli özellik gelir, vergiler ve ürünler bileşimi ile ilgili verilerin bulunmasıdır. Bu çalışmanın konusunu teşkil eden Artukâbâd Kazası için, bu iki Temettüât serisinden sadece 1844 yılı Temettüât kayıtlarına rastlanılmıştır. Bu kayıtlar çerçevesinde Artukâbâd Kazası'na tâbi 56 köye ait defter bulunmaktadır.

Artukâbâd Kazası'na ilişkin bu Temettüât kayıtlarından bahsedilecek olunursa öncelikle şu söylenebilir ki; çok sâde bir şekilde düzenlenmiş defterlerden oluşmaktadır. Hemen hemen tüm köyler için ayrı ayrı defterler düzenlenmiştir (Sadece İtak ve Devecikargını köyleri bir defter içerisinde). Tüm defterlerin kapak sayfasında bağlı olduğu kaza ile birlikte köyün ismi ve orijinal seri numarası bulunmaktadır. Bu arada şu belirtilmelidir ki; gerek orijinal seri numaralar ve gerekse katalog seri numaraları takip edildiğinde 9 köye ait defter noksan gözükmemektedir. Bu ayrıntının belirtilmesinden sonra genel defterler hakkında devam edildiğinde bu defterlerin ikinci sayfalarında sancağın, kazanın ve köyün ismi zincirlemeli bir şekilde verilmiştir. Sadece bu ifadelerle yetinilen kayıtlarda hiçbir köyün tarihçesinden veya buna benzer herhangi bir durumundan bahsedilmemektedir. Sancak, kaza ve köy isminden sonra doğrudan hâne reislerinin isimlerini, bazen de hâneye gelir sağlayan hâne üyesinin ismini ve diğer tüm varlıklarını yazmaktadır. Yine burada da hâne reisi isimlerine ait boy, bıyık ve endam gibi hiçbir özellikten bahsetmemektedir. Sade bir şekilde hâne reisinin ismi, varsa hâne gelirine katkıda bulunan hâne üyesinin ismi ve mesleği yazılmıştır. Bu isimlerin altında hânenin varlıkları, tasarrufu altındaki arazileri, tür ve hâsılları ile birlikte hayvansal varlıkları, kaynakları ile birlikte tüm gelirleri ve ödemiş olduğu tüm vergiler kaydedilmiştir. Bu gelir ve vergilerde varsa bir değişiklik veya farklılık bunlarda belirtilmiştir.

Kayıtlar içerisinde, ziraat amaçlı topraklar dışında, herhangi bir gayrimenkul beyanatına rastlanılmamıştır. Defterlerin tamamının sonunda, köyün toplam geliri ve toplam vergisi belirtilmiştir. Toplam gelir ve toplam verginin hemen altında da köyün muhtarına ait, genellikle “muhtâr-ı evvel” ve “muhtâr-ı sâni” olarak mühürler ve bir de köyün imamına ait mühür bulunmaktadır. Gayrimüslim hânelere ilişkin kayıtların sonunda ise o köyün muhtarının mührü bulunmaktadır. Kimi defterler sadece mühürlü iken kimi defterlerde hem imzalı

hem de mühürlüdür. Bu veri ve bilgiler temel alınmış, güncel araştırma ve inceleme eserlerden de yararlanılarak bu çalışma ortaya çıkmıştır.

Bu çalışma dört ana başlıktan oluşmaktadır;

Birinci başlık, Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi ve Osmanlı Sayım Geleneğinin Temelleri adı altında toplanmıştır. Bu kısımda Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi, Osmanlı Sayım Geleneğinin Temelleri ve Temettüât Sayımları Ve Temettüât Tahrir Defterleri konularından bahsedilmiştir.

İkinci başlık altında, Artukâbâd Kazası'nın Sosyal ve Ekonomik Göstergeleri'nden bahsedilip, çeşitli tablo ve grafiklerle konuya derinlik kazandırılmıştır. Bu bahiste, kazanın tarihi ve coğrafi yapısından bahsedilip, gelir, gelir kaynakları ve toprak gibi temel konular incelenmiştir. Buna ilaveten, bu kısımda, şu ana kadar yapılmış klasik değerlendirmelerin yanı sıra gelir ve hâne ilişkisini farklı bir tarzda inceleyen Lorenz Eğrisi ve Gini Katsayısı modeli uygulanmıştır.

Üçüncü başlık altında ise, kazaya ilişkin tarımsal yapı ve ziraî vergileme gibi temel ekonomik konular incelenerek, tarımsal yapı ile kazanın ziraî ürünlerinden, ürün bileşimlerinden, ziraî işletme yapılarından ve hayvancılık faaliyetlerinden bahsedilmiştir. Bunlara ilaveten, kazaya ait vergi ve vergi türleri, bu türlerin vergiler içindeki ağırlığı işlenmiştir. Yine, bu kısmın sonunda istatistik bilgilerinden yararlanılarak vergi-gelir arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi için Korelasyon hesaplamasından istifade edilmiştir.

Dördüncü ve son başlık altında kazadaki hâne reislerinin isimleri, isim yapıları, lakap ve unvanları belirtilerek genel sonuç ifadesi ile çalışmaya nokta konulmuştur. Bu sonuç kısmının bitiminde de “Ekler” ilavesi ile köy köy ve hâne hâne tüm isimler, hânelere ait toplam gelirleri ve toplam vergileri birlikte belirtilmiştir.

1. TANZİMÂT DÖNEMİ OSMANLI MALİYESİ VE OSMANLI SAYIM GELENEĞİNİN TEMELLERİ

1.1. Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi

Osmanlı Devleti'nin ve Devlet'in tüm müesseselerinin daha iyi anlaşılabilmesi için öncelikle Osmanlı'nın, dünya tarihinde “güçlü ve uzun vadeli var olma” anlayışının idrâk edilmesi gerekmektedir. Bu sebepten ötürü, genelde Osmanlı dünya görüşünün, konumuz gereği olarak özelde de iktisadî dünya görüşünün daha etraflıca tetkik edilmesi önemlidir. Bu bağlamda, Osmanlı Devleti'nin hayat tarzını ve iktisadî yapısını çevreleyen unsur, Osmanlı düşünce tarzıdır. Osmanlı hayat tarzını ve iktisadî yapısını şekillendiren Osmanlı düşünce tarzının dahî etkilendiği çeşitli öğeler vardır. Bu öğelerin temeli İslam inancı ekseninde ele alınabilir.¹ Aslında, Osmanlı Devleti geçmiş İslam devletlerinin mirasçısıydı. Tabii olarak, Osmanlı iktisat düzeninin oluşmasında, bu devletlerin müessese ve ilkelerinden önemli ölçüde etkilenilmiştir.²

Osmanlıdaki iktisat ve vergi düşüncesinin temel ifadesinden sonra Osmanlı devleti gibi iktisadî yapısı tarım ekonomisine dayalı bir devletin tüm tarım rejiminde ortaya çıkan bir değişim tabiatıyla devletin bütün müesseselerini etkileyecektir. Vergilendirme ve vergi toplama bahsinde, tarım/ziraat kesiminin egemen olduğu sanayi-öncesi iktisadî yapıların geçmişteki ortak özellikleri olarak gözüken meseleler Osmanlı iktisadı için de geçerli kılınmış ve devlet bu meseleleri çözmede kendisine has yöntemler kullanmıştır. İstenilen çözümler beklenen neticeyi veremeyince Osmanlı da dünya malî tarihindeki yerini almıştır.³

Osmanlı'da tarım/ziraat ekonomisinin düzenini şekillendiren “Tımar Sistemi” 1500'lü yıllarda çözülmeye başlamış, ve bu çözümler, 1600'lü yıllarda

---

¹ Ahmet Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul: Dergah Yayınları, 1998, s. 125.

² Ahmet Tabakoğlu, *İslam İktisadı (Toplu Makaleler II)*, İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2005, s. 31.

³ Mehmet Genç, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul: Ötüken Yayınları, 2002, s. 99.

diğer müesseseleri de etkileyerek devletin esas yapısını sarsar durumuna gelmiştir.⁴ Tımar Sistemi'nin çözülmesi Osmanlı'nın yönetim, askerî ve malî üçlü temel yapısını ciddi ölçülerde sarstığı için, 17. yüzyıl ile birlikte yeniden yapılanma teşebbüsleri başlatılmıştır. Artarak devam eden çözülmeye karşı yapılan yeniden yapılanma faaliyetleri de amaçlanan neticeyi veremeyince farklı çözüm yollarına tekrar tekrar başvurulmuştur.⁵

Aslında Tımar Sistemi iki taraflı bir çözülmeye karşı karşıya kalmıştır. İlki malî, ikincisi de askerî yönü olarak bozulmayla karşılaşmıştır. 16. yüzyılda ortaya çıkan “Fiyat Devrimi” neticesinde mal ve hizmetlerin fiyatlarında yüksek oranlarda artışlar meydana gelmiş, oranların aynı kalması nedeni ile sipahilerin reayadan topladıkları vergi gelirleri önemli derecede erimeye uğramıştır. Bunun neticesi olarak mali bir buhranla karşı karşıya kalan devlet, gelirlerini artırmak gayesi ile yeni vergiler koymaya başlamıştır. Yeni vergileri de ödeyemeyen köylüler güç durumda kalmışlar ve ödemelerini yapmak amacıyla borç para teminine başvurmuşlardır. Borç para temini köylünün ödemelerine kolaylık sağlama yerine köylünün işini daha da güçleştirmiştir. Zor durumda olan köylüler topraklarını terk etmeye başlamıştır.⁶ Bu husus aynı zamanda sipahileri de zor duruma sevk etmiş, onların da gelirlerinin azalmasına sebebiyet vermiştir. Bu ve buna benzer sebeplerle çözülme süreci içerisinde Osmanlı Maliyesi de kendi yerini alarak etkisini tamamen yitirmiştir.

1.2. Osmanlı Sayım Geleneğinin Temelleri

Sanayi-öncesi ekonomik temel yapıyı tarımın oluşturduğu devletlerde, ülkenin arazi/toprak mevcudiyetini tespit etmek, asker potansiyelini ve vergi miktarını belirlemek gayesi ile dönem dönem sayımlar yapılmıştır. Tarihî süreç içerisinde devam ettirilen bu geleneğin son takipçisi ise Osmanlı Devleti olmuştur. Çünkü Osmanlı Devleti, sayım geleneğinin olduğu ülkelerde yayılmıştı. Sasani,

---

⁴ Coşkun Çakır, *Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi*, İstanbul: Küre Yayınları, 2001, s. 1.

⁵ Çakır, *Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi*, s. 2.

⁶ Çakır, *Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi*, s. 3.

Roma, Bizans, Emevî, Abbasî, Selçuklu ve Memlûk Devletleri nüfus ve vergi sayımları yapıyorlar, böylelikle ülkelerinin maddî imkanlarını tesbit ediyorlardı.⁷

Buna karşılık, Osmanlı idaresinin ilk olarak hangi tarihte böyle bir sayımı gerçekleştirdiği net bir şekilde tespit edilememiştir. Lakin, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlığı'na bağlı Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde rastlanılan en kadîm tahrir defterinin 1431 seneli Arvanid Sancağı'na ait olduğu belirlenmiştir.⁸ Bununla birlikte, Osmanlı Devleti'nde tahrirler, daha çok tımar düzeninin geçerli olduğu bölge ve eyaletlerde uygulanmıştır. Çünkü, bu sayımlar, tımarlı sipahilerin miktarını da belirlemek için gerekli idi.

Tımar düzeni ise; Osmanlı Devleti'nin malî, askerî ve tarım yapısının ortak faaliyet alanıydı. Toprağın, düzenli ve verimli kullanılmasında tarım nizamının temelini oluştururken, ordunun sipahi kanadını teşkil etmekte ve devlete vergi geliri sağlamaktaydı.

Genel bir bakış açısı ile değerlendirildiğinde, Osmanlı sayım geleneğinin üç temel aşaması bulunmaktadır. Birincisi, klasik devir denilen zaman içerisinde yapılmış Tapu Tahrirleri; ikincisi, XIX. yüzyılın birinci yarısında modernleşme hareketleri çerçevesinde ele alınıp ilki 1831 senesinde yapılan Nüfus Tahrirleri; üçüncüsü ise, Tanzimât Fermanı'nın neticesinde İktisat ve Maliye Siyaseti gereği olarak yapılan Temettüât Tahrirleri'dir.⁹

Devrine, bölgesine ve yerleşim yerlerine göre değişiklikler arz eden tahrir defterlerinde genellikle şu tip bilgiler elde edilmektedir:¹⁰ Sayımın yapıldığı yerleşim yerine göre farklı özellikler arz etmesinin yanısıra genelde mahalle, köy ve mezraa isimleri, çiftlik, dükkan, değirmen, çeşitli sınaî tesisleri, hâne reisi

⁷ Ahmet Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, s.164.

⁸ Mehmet Öz, "Tahrir Defterlerindeki Sayısal Veriler", *Osmanlı Devleti'nde Bilgi ve İstatistik*, (Derleyen: Halil İnalcık ve Şevket Pamuk), Ankara: T.C. D.İ.E., 2000, s. 17.

⁹ Coşkun Çakır, *19. Yüzyılda Bir Anadolu Şehri; Niksar (Ekonomik ve Sosyal Yapı)*, İstanbul: Alfa Yayınları, 2001, s. 2-3.

¹⁰ Tevfik Güran, "19. Yüzyılda Temettüât Tahrirleri", *Osmanlı Devletinde Bilgi ve İstatistik*, Ankara: T.C. D.İ.E., 2000, s. 77; Öz, s. 19; Said Öztürk. "Temettüât Tahrirleri" *Akademik Araştırmalar Dergisi*, sy. 4-5 (2000), s. 537; Şevket Kâmil Akar, "19. Yüzyılda Edirne Eyaletine Bağlı Ahyolu Kazası'nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, sy. 120 (Haziran 1999), s. 71.

isimleri, ünvanı, mesleği, arazi varlığı, arazi geliri, ürün çeşitleri, sahip olduğu hayvanlar, hayvanların cinsi, yaşı, hayvancılıktan geliri, bağ ve bahçe varlığı, arazi üretim türleri, yerleşim birimlerindeki vergi mükellefinin toplam hâsılası ve gelir kaynağı, ödediği vergiler, vergi çeşitleri ile birlikte vergi miktarı gibi bilgiler.

Osmanlı idaresinin tertip etmiş olduğu tahrir defterleri, genellikle arazinin düzenlenmesi, askerî ve vergi maksatlı olduğundan modern demografi biliminin nüfus ve türevlerini sorguladığı anlamda mutlak bir bilgi ve veri içermezler.¹¹ Ama günümüz araştırmacılarının geliştirdiği tahrir verilerinden hareketle nüfus (kişi veya birey anlamında) tespiti için çeşitli hesaplama yöntemleri vardır. Tahrir defterlerindeki nüfus verileri incelenilerek genel nüfus tahmini için oluşturulan bu hesaplamalar arasında genel kabul görmüş olan temel formül (hâne x 5) şeklindedir.¹²

Osmanlı Devleti, son dönemlerdeki sayımlarını vergi tahsili amacıyla yaptığından hâne esas alınıyor ve yalnızca vergi mükellefi olan hâne reisi kaydediliyordu. Genellikle, hâne reisi olarak erkeklerin kaydedilmesine karşın, kadınların da vergi mükellefi olarak sayılması mümkündü. Örneğin, Artukâbâd Kazası'nda 11 hânenin reisi kadın olarak vergi mükellefi kaydedilmiştir. Hâne reisi kadın olarak kaydedilen bu hânelerin yerleşim birimlerine göre dağılımı şu şekildedir; Arabacımusâ 1 hâne, Hüdâ 2 hâne, Karaoluk 1 hâne, Kızılca 2 hâne, Malumseyyid 3 hâne, Ortavıran 1 hâne ve Tekkeyeni 1 hâne'dir.

Sayımlar serisine tekrar dönüldüğünde, XVI. yüzyılın sonuna kadar yaygın ve düzenli bir şekilde sürdürülen bu sayımlar, XVII. yüzyıldan itibaren muntazam seyrini kaybederek lüzum hâsıl oldukça yoklamalar halinde devam etmiştir.¹³ XIX. yüzyıldan itibaren başta askerlik nizamı olmak üzere yeni değişiklikler, Osmanlı Devleti'nde, eski sayılan "tahrir" düzenini de değiştirerek yeni tarzda bir sayım sistemine geçilmiştir. Bu dönemde ilk sayım 1830 yılında yapıldı

¹¹ Öz, s. 24

¹² Öz, s. 20; Ali Açık, Susam Tekin. "Artukâbâd Kazası'nın Yerleşim ve Nüfus Yapısı (1455–1600)", *Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih İncelemeleri Dergisi*, XVIII, sy. 2 (Aralık 2003), s. 1-4

¹³ Akar, s. 71.

ve 1831 yılında sayım sonuçlarını değerlendirmek amacıyla mali bürolardan "Ceride Muhasebesi" yeniden teşkil edilerek "Ceride Nezareti" kurulmuştur.¹⁴

II. Mahmut zamanındaki bu sayım, yalnız erkek nüfusunu kapsayan kısmî bir nüfus sayımıdır. Bu sayımın neticelerinden bazı tahminler yapılmış ve bugünkü Türkiye' nin Asya topraklarına tekabül eden bölgesinde 7-7.5 milyon nüfusun yaşadığı hesap edilmiştir.¹⁵

1.3. Temettüât Sayımları ve Temettüât Tahrir Defterleri

Temettüât sayımları, amacı, içeriği ve esasları¹⁶ Osmanlı merkez idarecileri tarafından belirlenmiş ve yerel yöneticilerin de iştiraki ile uygulanmış resmî kayıtlardır.¹⁷ Bu sayımların temel gayesi toplam vergi yükünün bölgeler ve hâneler arasında âdil bir şekilde tesbit etmek ve bu sayımlar neticesine bakarak gerekli malî değişiklikleri yapmaktır.¹⁸ Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Temettüât defterlerinin toplam sayısı 17.747 olarak belirtilmektedir.¹⁹

Tanzimâtın ilanı ile birlikte, çok az bölgeyi kapsayan 1840 sayımı, ve öncekine nazaran daha geniş bölgeyi kapsayan 1844 sayımı olmak üzere iki tür Temettüât sayım defteri vardır. Bu da bazı bölgelere mukayeseli çalışma imkanı verirken, bazı bölgeler için durağan verilerle çalışma fırsatı tanımaktadır. Bu sayımlardaki kayıtlar genellikle mahalle veya köy muhtarları ve imamaları, gayrimüslim bölgelerde ise halkın temsilcisi olan kocabaşılar tarafından kayda alınmıştır. Bunların sonunda ise sayımı kayıt altına alanların mühürlü tasdikleri bulunmaktadır. Bu defterlerdeki bilgi ve verilerin gerçeği yansıttığı ve güvenilirliği yüksek olarak kabul edilmektedir.²⁰ Lakin, mukayeseli çalışma

¹⁴ 1831 Sayımı hakkında geniş bilgi için bkz. Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğunda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Ankara: T.C. Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü, 1943.

¹⁵ Ömer Celâl Sarç, *Türkiye Ekonomisinin Genel Esasları*, İ.Ü.İ.F. Yayını, İstanbul, 1949, s. 144.

¹⁶ Temettüât Tahrirlerinde uyulacak esaslar için bkz. Öztürk, "Temettüât Tahrirleri", s. 550-551.

¹⁷ Güran; "19. Yüzyıl Temettüât Tahrirleri", s. 75.

¹⁸ a.e., s. 77.

¹⁹ Tevfik Güran'a göre 17.540 (s. 76); Said Öztürk'e göre 17.747 ("Temettüât Tahrirleri", s. 568); Mübahat Kütükoğlu'na (Belleten, c. LIX, sy. 22, s. 395) göre 17.747 ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi'ne (İstanbul 2000, s. 254) göre de 17.747 defterden oluşmaktadır.

²⁰ Güran, "19. Yüzyıl Temettüât Tahrirleri", s. 78.

imkanı vermeyen, yani öncesi ve sonrası ile analiz etme imkanı oluşturmamayan sayımlar için kuşkulu yaklaşılabilir.²¹

---

²¹ Öztürk, *Darende Temettüât Defterleri*, s. 36.

2. ARTUKÂBÂD KAZASI'NIN SOSYAL VE EKONOMİK GÖSTERGELERİ

2.1. Artukâbâd Kazası'nın Tarihçesi ve Coğrafi Yapısı

Tokat-Sivas yöresinin de dahil olduğu, Kadim Kùltürler havzası Anadolu'da egemen olmuş devletler şunlardır²²;

- 1- Hitit ve Frigler Devri (M.Ö. 2000-600),
- 2- Medler Devri (M.Ö. 585-549),
- 3- Persler Devri (M.Ö. 549- 330)
- 4- Büyük İskender Devri (M.Ö. 333-323)
- 5- Diadoklar ve Galatlar (M.Ö. 320-85)
- 6- Roma – Bizans (M.Ö. 85 – M.S.1075)
- 7- Danişmentliler –Selçuklular (1075- 1318)
- 8- Moğollar-İlhanlılar (1318-1340)
- 9- Osmanlı Devleti (1398-1922)
- 10- Türkiye Cumhuriyeti (1923)

Bu devirlerden de anlaşılacağı gibi, yaklaşık beşbin yıllık uygarlık tarihi bulunan Anadolu topraklarını 1071 Malazgirt zaferi ile Türklerin iskânına açan Sultan Alp Aslan, komutanlarından Artuk Bey'i, fetih alanlarını daha da genişletmek için, Artukâbâd Kazası'nın da içerisinde bulunduğu Orta Anadolu bölgesine göndermiştir. Bu fetihler sonucunda Türklerin yerleşimine açılan Artukâbâd Kazası, 1398'de Osmanlı idaresine alınmıştır. 1455'te "Nahiye-i Artukâbâd" olarak Tokat Vilayeti'ne bağlı siyasi bir şekil almıştır. Nahiye merkezi ise "Nefs-i Silisözü" olarak Silisözü Karyesi tayin edilmiştir. 1520 yılında "Kaza" konumuna getirilerek Orta Anadolu'nun kuzeyinde yer alan Rum Eyaleti (Sivas) merkez sancağı Sivas'a tâbî bir kaza olmuştur. 1520 yılında

---

²² Ersal Yavi, *Tokat (Komana)*, İstanbul: Güzel Sanatlar Matbaası, 1986, s. 5.

“Artukâbâd Kazası”²³, yapısına getirilmesi ile birlikte de coğrafi sınırları son şeklini alarak kesinlik kazanmıştır.²⁴

1520 yılında “Kaza” konumuna getirilip Sivas sancağına bağlı kılınan Artukâbâd, 1620 yılında yine Sivas Eyaletine tâbi Amasya Sancağı’na dâhil edilmiştir. Daha sonra ise, 1667’de Artukâbâd tekrar Sivas Sancağı’na bağlanmıştır.²⁵

Başlangıç tarihi henüz tesbit edilemeyen bir dönemden 1923 yılına kadar ilçe merkezi Sulusaray iken, yıl içerisinde meydana gelen depremle merkez yerleşiminin büyük hasar görmüş olması ile ilçe merkezi önce Çamlıbel Kasabası’na, 1944 yılında ise şimdiki Artova İlçesi’ne tayin olunmuştur.²⁶ Fakat, ileride sebepleri ile birlikte bahsedileceği üzere, 1844 Temettüât kayıtlarındaki verilerden anlaşıldığı kadarıyla Tanzimât devrinde kaza merkezi Sulusaray idi.

Artukâbâd Kazası’nın, Evliya Çelebi’nin Seyahatnâme’sindeki bahsi ise, “1060 (1650) senesi Cumâdelûlâ başında Sivas’tan İstanbul’a geldiğimiz yolda Sivas’tan kuzeye doğru giderek, sekiz saatte Çamlıbel denilen yeri geçip, Arık Ova (Artukâbâd) Kasabası’na geldik. Sivas Sancağı topraklarında ürünü boldur. Gelişmiş köyler arasında, büyük varoş gibi süslü nehir misâli köyleri vardır. Yedi nahiyesi vardır. Yeniçeri serdârı ve kethüdâ yeri de vardır. Sipahi ve diğer sınıf askerleri yoktur.”²⁷ şeklindedir.

1520 yılında “Kaza” konumuna getirilerek coğrafi sınırları kesinlik kazanan Artukâbâd’ın, fizikî ve coğrafi özellikleri ise şu ifadelerle özetlenebilir; Kuzeyden-güneye doğru yüksekliği artan, sıra dağları aralayan, derin vadiler

²³ Bugünkü Artukâbâd Kazası’nın coğrafi sahası Tokat iline bağlı Artova, Sulusaray ve Yeşilyurt ilçelerinin tamamını kapsamakta iken Zile ilçesinin doğuda kalan dar bir alanını da içermektedir. Artukâbâd ismi ise önce “Artukoba” sonra “Artukova” ve son şekli olarakta “Artova” ya dönüşmüştür.

²⁴ Ali Açık, Susam Tekin; “Artukâbâd Kazası’nın Yerleşim ve Nüfus Yapısı (1455–1600)”, s.1-4.

²⁵ Ali Açık; “Tokat Örneğinde XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Sosyal Yapısındaki Buhran”, *Türkler Ansiklopedisi*, X, Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2000, s. 349.

²⁶ “Tokat”, *Yurt Ansiklopedisi*, X, (haz. Vedat Günyol ve öte.), İstanbul 1982, s. 7068.

²⁷ Evliya Çelebi, *Evliya Çelebi Seyahatnâmesi*, (Sadeleştiren: Tefik Temelkuran ve Necati Aktaş), III-IV, İstanbul, Üçdal Neşriyatı, 1986, s. 184.

oluşturan ve Yeşilirmak'ın kollarından biri olan Çekerek Suyu kazanın en önemli akarsuyunu oluşturmaktadır. Çekerek Suyu'nun oluşturduğu, Çekerek Vadisi ise kazanın güneyini engebeli hale getiren dağlık bölümü parçalayarak Çamlıbel Dağlarının batısından güneybatıya doğru dar bir şerit halinde uzanmaktadır. Vadi, bu bölgede genişleyerek, üretim açısından önem arz eden Artukâbâd Ovası'nı oluşturur.²⁸ Yüzölçümü yaklaşık olarak 1000 Km² olan Artukâbâd Kazası'nın deniz seviyesinden yüksekliği ise 1165 metredir.

2.1. Artukâbâd Kazası'nın İdarî ve Nüfus Yapısı

Malazgirt zaferi (1071) ile Türk iskânına açılan, 1398'de Osmanlı Yönetimine giren, 1455'te "Nahiye" ve 1520'dede "Kazâ" seviyesine getirilen Artukâbâd'da "şehir" veya "kasaba" ifadesini kullanabileceğimiz herhangi bir yerleşim birimi belirtilmemiştir. Bir yerleşim yerinin "şehir" veya "kasaba" olarak ifade edilebilmesi için en az 400 nefer (hâne+mücerred) nüfusa sahip olması gerekmektedir.²⁹ Bu tür alametler de bulunmadığından herhangi bir idarî isimlendirme belirtilmemiştir. İdarî merkezi olan "Nefs-i Silisözü" ise büyük bir köydür. Artukâbâd Kazası'na ait tüm Temettüât defterleri (İtak ve Devecikargını hariç, her köy için ayrı defter tutulmuştur) "Karye-yi Mezbur..." beyanında bir ifade ile başlamaktadır. Buradan da anlaşılacağı üzere Tanzimât döneminde dahi Artukâbâd Kazası'na ait "şehir" veya "kasaba" ifadesini kullanabileceğimiz bir yerleşim birimi bulunmamaktadır. Evliya Çelebi'nin tabiri ile "gelişmiş köyler" vardır.

---

²⁸ "Tokat", *Yurt Ansiklopedisi*, c. 10, İstanbul 1982, s. 7069.

²⁹ Ali Açıkeli; "XV. ve XVI. Yüzyıllarda Artukâbâd Kazası'nın Sosyal Yapısı", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, sy. 25 (Erzurum 2004), s. 183.

Tablo 1 Artukâbâd Kazası'na Ait Köylerin Yıllar İtibariyle Dağılımı³⁰.

Yıllar	1455	1485	1520	1574	1600	1844	1928	1933	1981
Köy Sayısı	67	65	67	73	49	61	74	69	58

1844 yılı köy sayısı; çalışmamıza konu olan ve Temettüât defterlerine sahip 56 köy ile yine bu yıla ait ve Artukâbâd Kazası'na bağlı fakat Cizye kayıtları bulunup Temettüât kayıtları bulunmayan 5 köyün (Çiftlik, İreb/Eyreb, Gedağaz, Kervansaray ve Yatmış) toplamından (56 + 5) elde edilmiştir. Bu çalışma sadece Temettüât kayıtlarına göre hazırlandığından bu beş köye ait cizye kayıtları işlenmemiştir.

Yıllar bazında sıralanmış köy sayılarına ilişkin değişmelerin nedenleri genel ifade ile yerleşim birimlerinin isimlerindeki değişiklikten ve tâbi oldukları kazaların dönem dönem değişmelerinden meydana gelmektedir. Yerleşim birimlerindeki değişiklikler köy, kışlak, yaylak ve mezra şeklinde cereyan ederken, yerleşik yaşama geçişlerde bu sayıların değişimine neden olmuştur.

Normalde de her köy için ayrı ayrı düzenlenmiş Temettüât defterlerindeki orjinal seri numaraları ve arşiv katalog numaraları takip edildiğinde 9 köyün Temettüât kaydına ulaşılammış gibi görünmektedir. Kaydı tutulamadığından mıdır yoksa kayıp mıdır bilinmez. Bu köylerden beşinin ismi yukarıda belirtilenlerdir. 1844 senesinin köy isimleri ve hâne sayıları ise Tablo 2'de görülmektedir*.

³⁰1455-1600 arası köy sayısı ve köy sayılarındaki değişikliklerin nedenleri hakkında daha geniş bilgi için; Açıklık ve Susam, s.5-15; 1928 yılındaki köy sayısı hakkında daha geniş bilgi için bkz. Türkiye Hükümeti Dahiliye Vekaleti, *Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları*, İstanbul: Hilal Matbaası, 1928, s. 505-506.; 1933 yılının köy sayıları, Köylerimiz-1933 isimli kaynaktan Artova Kazası'na bağlı olanları tek tek sayılarak elde edilmiştir, *Köylerimiz (Köy Kanunu Tatbik Olunan Ve Olunmayan Köy İsimleri)*, İstanbul: Dahiliye Vekaleti Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü, 1933.; 1981 yılının köy sayısı hakkında bkz. "Tokat", *Yurt Ansiklopedisi*, (haz. Vedat Günyol ve öte.), X, İstanbul 1982, s. 7123.

* Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ndeki kataloglarda bulunan bazı köy isimleri için burada düzeltme işlemi yapılmıştır. Düzeltme işlemi gerçekleştirilen köy isimleri ise; "Sakul" değil "Sapakol", "Mane" değil "Mancı", "Kelek" değil "Kıllık", "Doğancık" değil "Doğlacık", "Sakur" değil "Salur", "Kadesre" değil "Kuşçu" "Aynak" değil "İtak", "İspolacı" değil "İsbolos" olarak kaydedilmiştir. Bu bilgiler, Köylerimiz-1928,1933,1968 ve 1981 isimli temel kaynaklar ve Ali

Tablo 2 Yerleşim Birimlerinin İsimleri ve Hâne Sayıları,1844

	Yerleşim Birimleri	Hâne Sayısı
1	Sulusaray	119
2	Karaoluk	5
3	Yağmur	12
4	Kunduz	13
5	Ortaviran	35
6	Tuzla	12
7	Kuruçay	13
8	Altuntaş	14
9	Tucuk	19
10	Gederük	16
11	Arabacımusâ	27
12	Ağmusa	23
13	Sapakol	13
14	Hüdâ	35
15	İğdir	12
16	Ahmetdanişment	6
17	Silis	36
18	Mancı	5
19	Sedeni	17
20	Balıkhisar	7
21	Büğet	12
22	Dinar	38
23	Fineze	37
24	Killik	4
25	Göçenli	13
26	Kargıncık	20
27	Ahın	35
28	Horun	17
29	Kızılca	44
30	Tahtoba	21
31	Kızık	33
32	Karabalçık	9
33	Demlükargını	16
34	Karakuzu	12
35	Bolos	30

Açıkel, “Artukâbâd Kazası Yer Adları (1455-1600)” isimli makale sayesinde elde edilmiştir. Bu düzeltme işlemleri, köy isimlerinin güncelleştirilmesi niteliğinde değildir. Köy isimleri sıralaması ise arşiv kayıt numaralarındaki sıralama gibidir.

* Buna ilaveten, kaynakları belirtilenlerin dışında tüm tablolar için kaynak “Ek Tablo 1”dir.

36	Danişment	5
37	Doğlacık	8
38	Salur	10
39	Ayazmayeni	14
40	Tekkeyeni	20
41	İsbolos	29
42	Arab	18
43	Ayazma	20
44	Avara	25
45	Devecikargını	15
46	İtak	8
47	Malumseyyid	96
48	Karacaviran	18
49	Madas	24
50	Kuşçu	22
51	Behram	19
52	Sarsı	16
53	Hëris	41
54	Yascımusa	13
55	Temecük	14
56	Dodurga	29
	TOPLAM	1244

Bir de Artukabad Kazası'nın köylerinde İktisadî varlıklara sahip olup ve yine bu varlıklardan dolayı vergi mükellefi oldukları için “Yabancıyân” vasfı ile defterlerin sonucunda kayda alınan reaya vardır. Bu reaya köyün sakinlerinden olmayıp başka yerleşim yerlerinde ikamet etmekte ve bu hisselerinden dolayı varlıklarının bulunduğu köyler üzerinden mükellef kaydı yapılanlardır. Bu ahalilerden kimisi sadece hâsılata ortaktır, kimisi sadece değirmene sahiptir, kimisi hem arazinin tasarrufuna sahip ve hem de gelirine ortak ve hatta kimisi sadece misafirdir.

Tablo 3 “Yabancıyân” Olarak Kaydedilen Hânelerin Yerleşim Birimlerine Göre Dağılımı(Kuruş),1844

Yerleşim Birimleri	Hâne	Toplam Vergi	Toplam Gelir
Sulusaray	5	79	1367.5
Kunduz	1	-	231
Ortaviran	3	19	211
Altuntaş	4	185	2134

Arabacımusâ	5	-	333
Silis	2	26	117
Sedeni	6	81	824
Fineze	10	197	3711.5
Göçenli	3	10	2184
Ahın	3	245	2515
Horun	4	94	1216
Kızılca	3	60	1080
Tahtoba	10	182	4795.5
Kızık	2	80	840
Karabalçık	2	-	188
Bolos	7	48	1561
Doğlacık	1	-	112
Salur	1	-	145
Tekkeyeni	1	7	70
Arab	4	38	973
Ayazma	2	99	-
Avara	2	87	1024
Devecikargını	1	165	-
Malumseyyid	4	73	836.5
Karacaviran	1	-	64
Madas	3	72	850
Kuşçu	1	32	434
Sarsı	5	225	2538
Hiris	1	3	35
Yascımusa	1	-	56
Temecük	4	137	1438
Dodurga	3	372	814
Toplam	105	2616	32 698

Bu “Yabancıyân” vasfına haiz olanlar sadece bulundukları köyler ve hâne sayıları bazında toplam gelirleri ve ödedikleri vergiler ile tablo şeklinde verilecektir. Çünkü sadece bir, iki kalemlik gelire sahip olmalarının dışında fazla varlıkları bulunmamaktadır. “Yabancıyân” ın kaza hâne yapısı içindeki varlıkları 105 hâne iken kaza ekonomisine katkıları 32 698 Kuruştur. Topla gelir içindeki payı %3.8, toplam vergi içindeki payı %1.1 ve hâne yapısındaki varlıkları % 8.4 ‘e tekabül etmektedir.

Bunlarla birlikte kazanın Malumseyyid isimli köyünde bir adet “Tekke “ bulunmaktadır. Bu tekkede 1 “Mürşîd-i Kirâm” ve 8 “Zaviyedâr” bulunmaktadır.

“Mürşid-i Kirâm” dışında “Zaviyedâr” olanlar “Zaviyedâr olduğundan hissesine musîb olan...” beyanı ile hububattan hisselerine pay edilmekte idi. Aldıkları bu hisselerden bir kısmını da yine “ Ber mûcibi şartla vakf edilen..” denilerek hesaptan düşülmekteydi. Tablo 4 bu bilgileri göstermektedir. Burada hisselerine düşen hububat cinsleri ve toplamı görülmektedir. Hepsinde de hisselerine düşen “Arpa” cinsi aynı zamanda tamamıyla vakf edilendir. Sadece “Buğday” “Zaviyedar” olduğundan kendisine kalmaktadır. Burada ise “Mürşîd-i Kirâm” hiçbir vergi ödemesinde bulunmamıştır.

Tablo 4 Malumseyyid Köyü’ndeki Mürşid ve Zaviyedârlar, Hisselerine Düşen ve Vakfettikleri (Kuruş),1844

	İsimler	Görev	Buğday	Arpa	Toplam
1	Muhtar-ı Evvel İsmail Efendi	Muhtar ve Zâviyedâr	280	96	376
2	Hacı Bekiroğlu Bekir	Zâviyedâr	246	88	334
3	Şeyh Ahmet	Zâviyedâr	264	87	351
4	Sünnetçi Ebubekir	Zâviyedâr	288	106	394
5	Kel Hasanoglu Mustafa	Zâviyedâr	256	92	348
6	Abdulkerimoğlu Abdulkerim	Zâviyedâr	276	98	374
7	Seyyid ..... Mehmed	Zâviyedâr	262	96	358
8	Hacı Bekir'in Torunu Ömer	Zâviyedâr	256	93	349
9	Mürşid İbrahim Efendi	Mürşid	-	-	-
	Toplam		2128	756	2884

2.3. Artukâbâd Kazası’nın Ekonomik Yapısı

Kazanın sadece 1844 senesinde, Sultan Abdulmecîd devrinde, gerçekleşmiş Temettüât kaydı olmasından dolayı karşılaştırmalı bir çalışma imkanı olmamıştır. Bu imkansızlıktan dolayı durağan verilerden yararlanarak kazanın belli bir zamanına ait ekonomik panoraması oluşturulmaya çalışılmıştır.³¹ Yukarıda ismi geçen köylere ilişkin tüm hânelerin sayım neticesindeki toplam hâsılası ise 864195 kuruştur. Tablo 3’e göre, köy bazında kazaya ait ortalama gelir 15432 kuruştur.

³¹ 1844 Temettüât Kayıtlarındaki rakamsal veriler düzenlenirken sadece toplama işlemlerine ait hatalar giderilmeye çalışılmıştır. Bunun dışında rakamlarla ilgili herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Kazaya ait 56 köyden 21'i bu ortalamanın üzerinde iken geri kelen 35 köy bu ortalamanın altında gelire sahiptir. Tüm köyleri sıralamanın yerine en fazla ve en az gelire sahip ilk 5 köy belirtilmiştir (yüzdelikler toplam gelirdeki payı göstermektedir). Bu veriler tablo şeklinde gösterilecek olunursa;

Tablo 5 En fazla ve En az Gelire Sahip İlk Beş Köy,1844

En Fazla Gelire Sahip İlk Beş Köy				En Az Gelire Sahip İlk Beş Köy			
		Kuruş	%			Kuruş	%
1	Sulusaray	60356	6.9	1	Karaoluk	1760	0.2
2	Malumseyyid	46571.5	5.4	2	Mancı	2674	0.31
3	Hüdâ	38443	4.4	3	Balıkhisar	2968	0.34
4	Ahın	34640	4	4	Danışmend	3071	0.35
5	Silis	34014	3.9	5	Killik	4084	0.47

Tablo 5' den de anlaşılacağı üzere toplam gelirdeki en fazla paya %6.9'luk dilimle Sulusaray köyü ve en az paya %0.2'lik dilimle Karaoluk köyü sahiptir. Bunlara ilaveten köy bazındaki genel ortalamının (%1.79) altında kalan köy sayısı, az evvel belirtildiği gibi, 35'tir. Gelirdeki artışın ve azalmanın nüfus/hâne ile doğrusal bir ilişki içinde olduğu söylenebilir. Hâne sayısı arttığında köyün toplam geliri de artmakta, hâne sayısı azaldığında köyün toplam geliri de azalmaktadır.

Bu tablo, Kazâ'nın genel ekonomik göstergesidir denilebilir. Hâne, gelir ve vergi ilişkisinin anlaşılabilmesi açısından temel bir tablodur. Tablonun genel seyri incelendiğinde, hânelerdeki artışla gelirlerdeki artışlar arasında doğrusal bir orantı vardır. Bu doğrusal orantı etkisi gelir ve vergi arasında da gözükmemektedir.

Tablo 6 Yerleşim Birimleri İtibariyle Hâne Sayısı, Gelir Ve Vergi Durumu,1844

Yerleşim Birimleri	Hâne Sayısı	Toplam Gelir(Kuruş)	Toplam Vergi(Kuruş)	Toplam Gelirdeki Payı(%)	Toplam Vergideki Payı(%)
Sulusaray	119	60356	16700.6	6.98	6.88
Karaoluk	5	1760	630.0	0.20	0.26
Yağmur	12	7583	1885.0	0.88	0.78

Kunduz	13	8931	2383.5	1.03	0.98
Ortaviran	35	16912	5928.5	1.96	2.44
Tuzla	12	6835	2265.0	0.79	0.93
Kuruçay	13	4220	1311.0	0.49	0.54
Altuntaş	14	11429	2566.0	1.32	1.06
Tucuk	19	10537	3432.7	1.22	1.41
Gederük	16	7023	2450.5	0.81	1.01
Arabacımusâ	27	11177	3005.1	1.29	1.24
Ağmusa	23	13208	5143.0	1.53	2.12
Sapakol	13	7038	1830.0	0.81	0.75
Hüdâ	35	38443	11677.0	4.45	4.81
İğdir	12	22075	7171.0	2.55	2.95
Ahmetdanişment	6	4368	1532.0	0.51	0.63
Silis	36	34014	7827.5	3.94	3.22
Mancı	5	2674	359.0	0.31	0.15
Sedeni	17	10799	2308.0	1.25	0.95
Balıkhisar	7	2969	526.0	0.34	0.22
Büğët	12	13718	3465.5	1.59	1.43
Dinar	38	35621	10470.9	4.12	4.31
Fineze	37	21853	6000.8	2.53	2.47
Killik	4	4084	1028.8	0.47	0.42
Göçenli	13	12201	2713.5	1.41	1.12
Kargıncık	20	14343	2861.5	1.66	1.18
Ahın	35	34640	7811.5	4.01	3.22
Horun	17	17773	3951.7	2.06	1.63
Kızılca	44	28236	8408.4	3.27	3.46
Tahtoba	21	13342	3559.5	1.54	1.47
Kızık	33	20744	6465.0	2.40	2.66
Karabalçık	9	8220	1852.0	0.95	0.76
Demlükargını	16	15631	4201.0	1.81	1.73
Karakuzu	12	6155	1467.0	0.71	0.60
Bolos	30	25878	6240.0	2.99	2.57
Danişment	5	3071	1194.0	0.36	0.49
Doğlacık	8	5238	1678.0	0.61	0.69
Salur	10	5664	2067.0	0.66	0.85
Ayazmayeni	14	8724	2332.2	1.01	0.96
Tekkeyeni	20	9866	2660.0	1.14	1.10
İsbolos	29	17970	6428.0	2.08	2.65
Arab	18	18115	4704.5	2.10	1.94
Ayazma	20	12132	3760.0	1.40	1.55

Avara	25	22790	5633.0	2.64	2.32
Devecikargını	15	7927	3478.0	0.92	1.43
İtak	8	8460	2587.0	0.98	1.07
Malumseyyid	96	46572	12913.0	5.39	5.32
Karacaviran	18	9252	3394.4	1.07	1.40
Madas	24	19684	5505.0	2.28	2.27
Kuşçu	22	18863	5260.0	2.18	2.17
Behram	19	14554	4230.0	1.68	1.74
Sarsı	16	9869	2705.0	1.14	1.11
Heris	41	29810	8938.6	3.45	3.68
Yascımusa	13	10410	3261.5	1.20	1.34
Temecük	14	9925	1790.5	1.15	0.74
Dodurga	29	20513	6887.0	2.37	2.84
TOPLAM	1244	864195	242835.2	100.00	100.00

Kazâ'nın tüm köylerinden sadece ikisinde, toplam 20 hâne, Gayrimüslim nüfus bulunmaktadır. Fakat, bunlar başlı başına birer köy oluşturmamaktadırlar. Toplam 21 hânelik Tahtoba köyünün 10 hânesini ve toplam 17 hânelik Horun köyünün 10 hânesini Gayrimüslim nüfus oluşturmaktadır. Kaza toplam hâne sayısının % 1.61'ini oluşturan Gayrimüslimler, gelirin de % 2.54'ünü oluşturmaktadır. Gayrimüslim'e ait meslekler dağılımı ise Tablo 7'de görünmektedir:

Tablo 7 Gayrimüslim Hânenin Meslekleri Dağılımı, 1844

	Çiftçi	Çoban	Fakir	Kişnişci*	Toplam
Tahtoba	7	1	1	1	10
Horun	7	3	0	0	10
Toplam	14	4	1	1	20

* Kişniş, maydanozgillerden yaprakları maydanozu andıran, 20-60 cm yükseklikte, tüysüz, bir yıllık ve otsu bir bitkidir. Bu bitkinin baharat olarak kullanılan kurutulmuş meyvesi veya tohumuna da kişniş denilmektedir. Bkz. <http://www.tdk.gov.tr/TDKSOZLUK/SOZBUL.ASP?kelime=Ki%FEEni%FE&submit1=Ara> (08.06.2006). Kişniş, güzel kokulu bir tohum olan karakimyon anlamına da gelmektedir. Bkz. Şemseddin Sâmî; *Kamusî Türkî*, Der Saâdet (İstanbul): Enderun Kitabevi, 1989, s. 1170.

Sadece yirmi hâne olarak Temettüât kayıtları bulunan Gayrimüslimler de Müslim tebaa gibi genelde çiftçilik işleri ile meşgul idiler. Bu Gayrimüslimlerin kaza ekonomisine katkıları ise Tablo 8’da gösterildiği gibidir.

Tablo 8 Gayrimüslimlere Ait Hâne,Gelir ve Vergi İlişkisi,1844

Yerleşim Yerleri	Hâne	Gelir	Toplam Gelirdeki Payı %	Ödenen Cizye	Diğer Vergiler	Toplam Vergi	Toplam Vergideki Payı %
Tahtoba	10	8296	0.96	660	2650.96	3310.96	1.37
Horun	10	13696	1.58	720	2566.86	3286.86	1.35
Toplam	20	21992	2.54	1380	5217.82	6543.82	2.71

2.4. Gelirlerin Kaynakları İtibariyle Dağılımı

Kazanın 1844 tarihli Temettüât kayıtları dikkate alındığında, hânelerin temel geçim kaynağının tarım/ziraat ve hayvancılıktan oluştuğunu rahatlıkla görebiliriz. Temel uğraş alanı olan ziraatçılık dışında arta kalan zamanlarda, başta hayvancılık olmak üzere, başka ekonomik faaliyetlerde de meşgul olunmaktadır. Tablo 7’ye göre 1844 yılı itibarıyla Artukâbâd Kazası’ndaki hânelerin çiftçilikten elde ettiği gelirler, toplam gelirin %94.18 gibi çoğunluğu oluşturmaktadır. Tablo, aynı zamanda, Kazada bulunan yerleşim birimlerine ait gelirlerin kaynaklarını göstermektedir. Bu tabloda gelirler beş ana kaynaktan toplanmaktadır:

Birinci kaynak; çiftçilik faaliyetleri sonucu elde edilen gelirleri içermektedir. Çiftçilik faaliyetleri sonucu elde edilen gelirlerin daha ayrıntılı sınıflaması “Tablo 17” ‘de, görülmektedir. Bu grupta yer alan başlıca gelir kaynakları ise tarla ürünleri üretimi, bağcılık ve hayvancılıktır.

Artukâbâd Kazası gelirlerinin %94.18’inin çiftçilik faaliyetleri sonucu elde edilmesi ve hemen hemen tümüyle hizmet gelirlerinin de çiftçilik faaliyetleri ile bağlantılı olması sonucu elde edilen %98’lik oran bu bölgenin tamamen tarım alanı

olduğunu göstermektedir. Burada, coğrafi yapının temel etken olması şüphe götürmeyecek kadardır.

İkinci kaynak; değirmencilik (âsiyâ-bân), odunculuk, kömürcülük, demircilik, marangozluk (neccâr), berberlik gibi esnaf faaliyetlerinden elde edilen gelirlerden meydana gelmektedir. Esnaflık faaliyetlerinden elde edilen gelirler, kaza toplam gelirinin sadece %1.5'ini oluşturmaktadır. Bu nedenle esnaflık faaliyetinin Artukâbâd'da ciddi bir gelir kaynağı olarak görülmediği, sadece kazanın ihtiyaçları neticesinde yapıldığı sonucuna varılabilir.

Üçüncü kaynak; %3.94 ile çobanlık, hizmetkarlık, imamlık, kızirlik ve zaviyadarlık gibi çeşitli hizmet gruplarına ait gelirler oluşturmaktadır. Bu tür gelirler özellikle hizmetkarlık, çobanlık ve azaplık gibi tarım sektöründeki ücretliler; tasarruf ettiği toprağın azlığı nedeniyle kendi tarım işletmesinde istihdam imkanı bulamayan aile üyeleri ya da geçimini sadece ücret gelirlerinden sağlayan topraksız aileler tarafından elde edilmektedir.

Dördüncü kaynak; ticaretten elde edilen gelirler oluşturmaktadır. Bu grup içinde çerçencilik, kişnişcilik, doğancılık³² ve bozacılık gibi ekonomik işlerden elde edilen gelirler toplam gelirin %0.1' gibi cüz'i bir oranını teşkil etmektedir. Kazadaki ticaret faaliyetlerine, kazanın belli başlı birkaç köyü intibak edebilmiştir. Bu köylere ait, ticaretten elde edilen gelirlerin, toplam gelirdeki payları yüzdelik oranları itibariyle şu şekildedir; Tahtoba (%1.12), Malumseyyid (% 0.97), Bolos (%0.77), Sulusaray (%0.59) ve Tucuk (%0.57).

Beşinci ve son kaynak ise, yukarıdaki gruplara dahil olmayan hânelerin elde ettikleri gelirlerden oluşmaktadır. Bu kaynaklar (kira gelirleri, mevcut nakitler ve ortakçılık gelirleri...) kaza genelindeki toplam gelirin %0.31'ini karşılamaktadır. Bu kaynaktan elde edilen gelirler kimi hâneler için ek gelir kaynağı niteliğinde olurken, kimi hâneler içinse yegâne gelir kaynağı konumundadır.

---

³² “T/doğancılık; Bir büyük dairede t(d)oğanları besleyip idare ve t/doğanla av işlerine nezaret eden adam. Ş.Sami-1989 Enderun Kitabevi. s.899

Tablo 9’da de görüleceği üzere çiftçilik faaliyetlerinin dışında hiçbir ekonomik faaliyeti bulunmayan köyler de vardır. Gelirin, %100 çiftçilik faaliyetlerinden elde edildiği yerleşim birimleri hâne sayıları ile birlikte verildiğinde daha anlaşılır olacaktır; Karaoluk (5 hâne), Kuruçay (13 hâne), Gederük (16 hâne), Mancı (5 hâne), Sedeni (17 hâne), Killik (4 hâne) ve Doğlacık (8 hâne).

Tablo 9 Yerleşim Birimlerine Göre Gelirin Kaynakları İtibariyle Dağılımı
(%),1844

Yerleşim Birimleri	Çiftçilik	Esnaflık	Hizmet	Ticaret	Diğer	Toplam
Sulusaray	91.21	2.28	5.9	0.59	0.02	100
Karaoluk	100	-	-	-	-	100
Yağmur	97.74	-	2.26	-	-	100
Kunduz	97.41	2.59	-	-	-	100
Ortaviran	96.33	-	2.66	-	1.01	100
Tuzla	93.42	-	6.58	-	-	100
Kuruçay	100	-	-	-	-	100
Altuntaş	96.94	-	3.06	-	-	100
Tucuk	96.87	-	2.56	0.57	-	100
Gederük	100	-	-	-	-	100
Arabacımus	86.97	5.5	7.34	-	0.19	100
Ağmusa	95.08	-	4.92	-	-	100
Sapakol	93.04	-	6.96	-	-	100
Hüdâ	98.4	0.52	1.08	-	-	100
İğdir	98.19	-	1.81	-	-	100
Ahmetdanişment	87.41	-	12.59	-	-	100
Silis	98.34	-	1.32	-	0.34	100
Mancı	100	-	-	-	-	100
Sedeni	100	-	-	-	-	100
Balıkhisar	91.91	-	8.09	-	-	100
Büğet	98.91	-	1.09	-	-	100
Dinar	98.46	-	1.54	-	-	100
Fineze	91.66	7.55	0.33	-	0.46	100
Killik	100	-	-	-	-	100
Göçenli	89.64	7.08	2.05	-	1.23	100
Kargıncık	62	29.63	8.37	-	-	100
Ahın	98.58	-	1.42	-	-	100
Horun	96.74	-	3.26	-	-	100
Kızılca	91.1	0.4	8.5	-	-	100

Tahtoba	73.06	20.8	5.02	1.12	-	100
Kızık	97.11	-	2.89	-	-	100
Karabalçık	98.05	-	1.95	-	-	100
Demlükargını	96.48	-	3.52	-	-	100
Karakuzu	97.56	-	2.44	-	-	100
Bolos	92.09	-	6.6	0.77	0.54	100
Danişment	95.12	-	4.88	-	-	100
Doğlacık	100	-		-	-	100
Salur	93.82	-	6.18	-	-	100
Ayazmayeni	93.35	-	6.65	-	-	100
Tekkeyeni	95.41	1.72	2.87	-	-	100
İsbolos	94.72	-	5.28	-	-	100
Arab	97.52	-	2.48	-	-	100
Ayazma	92.99	-	7.01	-	-	100
Avara	85.56	-	10.62	-	3.82	100
Devecikargını	91.67	-	8.33	-	-	100
İtak	94.92	-	5.08	-	-	100
Malumseyyid	77.4	1.5	18.53	0.97	1.6	100
Karacaviran	92.79	-	7.21	-	-	100
Madas	95.33	-	4.67	-	-	100
Kuşçu	97.03	-	2.7	-	0.27	100
Behram	98.56	-	1.44	-	-	100
Sarsı	88.86	-	6.38	-	4.76	100
Heriş	93.34	3.04	1.88	-	1.74	100
Yascımusa	98.87	-	-	-	1.13	100
Temecük	98.03	-	1.52	-	0.45	100
Dodurga	97.54	1.58	0.72	-	0.16	100
TOPLAM	94.18	1.5	3.94	0.08	0.31	100

Gelir kaynaklarından çiftçilik faaliyetlerinin kaza ortalaması %94.18 dir. Kaza ortalamasının altında kalan köylerin çok olmasından dolayı sadece %90'nın altında kalan köylere dikkat çekmek uygundur. En düşük oran, %62 ile Kargıcık köyüne aittir. Bunun nedeni ise köyün tüm gelirlerinin %29.63'ünün Kömür ve Odunculuk faaliyetlerinden meydana gelmesidir. Diğer köylerin oranları ise; Tahtoba (%73), Malumseyyid (%77.4), Avara (%85.5), Arabacımusa (%87) ve Ahmetdanişment (%87.4) şeklindedir.

Bunun aksine, nüfus(hâne) fazlalığının fazla, toprak miktarının yetersiz ve verimin düşük olduğu yerleşim yerlerinde, bu tür imkanlar tüm hâneyi istihdam

edebilecek ölçüde işgücü talebine cevap vermez. Kalabalık nüfuslu hânelerde, hâne fertlerinin bir kısmı çiftçilik faaliyetlerinin yürütülmesi için gerekli işgücünü temin ederken, bir kısmı da çiftçilik dışı faaliyetlerle ilgilenir. Artukâbâd Kazası için, işgücünün hemen hemen tamamının çiftçilikle istihdam edildiği ifade edilebilir. Çünkü, hânelerin %94.2'si çiftçilik faaliyetleri ile istigal olmuştur. Biraz önce bahsi geçtiği gibi, bu faaliyetlere hizmet faaliyetlerini de ilave ettiğimizde oran % 98'e yükselmektedir. Bu rakamlar, kaza için tarım alanlarında istihdam edilmişliğin ölçütü olarak hâne/toprak ilişkisinin dengesini göstermektedir.

Öte yandan, hâne başına düşen toprak miktarının kaza ortalaması 43.37 dönüm iken bu ortalamanın üzerinde olan köy sayısı 30'dur. Bu da tüm köylerin %53.6'sına tekabül etmektedir. Bu ortalamanın üzerinde bulunan ilk 3 köy; Arap(%91.14), Bûğet (%90.96) ve Madas(%81.25) iken bu ortalamanın altındaki en düşük ilk 3 köy ise; Kuruçay(%15.85), Karaoluk (%18.3) ve Gederük(%19.13)'dür.

2.5. Hâne Reislerinin Meslekleri

Artukâbâd Kazası'na ait köylerde icra edilen mesleklerin dökümü Tablo 10'da görüldüğü gibidir. Fakat, meslekler hâne reisleri ile sınırlandırılmayıp, hâne reisi ile birlikte yazılan isimler de işlenmiştir. Örneğin, Tucuk köyüne ait 16. hâneye ait, “merkumun çiftçilik geliri 100 kuruş, kardeşi Hüseyin'in çobanlık geliri 120 kuruş”, şeklindeki ifadelerde merkumun mesleği farklı, yakınının mesleği farklı kategoride işlenmiştir. Dolayısı ile 1244 hânelik kazada 1299 şahsın mesleği belirtilmiştir. Buna göre, çiftçilik mesleğini 973 kişi icra ederken, diğer meslekleri 326 kişi icra etmektedir. Buna ilaveten, meslekler dağılımındaki hizmet gelirliler dahi çiftçilik faaliyetleri ile meşgul iken gelirlerinin çoğunluğunu hangi kaynaktan elde etmişlerse o kategoride meslek hânesinde değerlendirilmişlerdir.

Tablo 10 Kazaya Ait Meslekler Dağılımı(Kişi Sayısı),1844

Ziraat ve Hayvancılık		Esnaf	
Çiftçi	973	Berber	1
Hizmetler/Ücretliler		Değirmenci	13
Azap	34	Demirci	3
Çoban	86	Marangoz	1
Hamal	2	Oduncu ve Kömürcü	12
Hizmetkâr	35	Ticaret	
Kâtip	1	Çerçici	1
Kethüdâ	1	Kişnişci	1
Kızır	5	Toğancı	1
Cerrah	1	Bozacı	1
Boğacı	1	Tâcir	2
Korucu	2	Diğer	
Amele	2	Ağa	19
Muhtar	1	Mürşid	1
Mutasarrıf	2	Yetim	2
İmam	11	Fakir	21
Hatip	1	Hasta	2
Zaviyedâr	7	Ortak	15
Askeriyeden	3	Misafir	1
Mehterân	1	Kiracı	8
Harmancı	1	Hâne üyesi	24
Toplam	-	-	1299

Meslekler dağılımı, sadece hâneler bazında incelendiği takdirde Tablo 11 gibi bir durumla karşılaşılacaktır. Bu tabloya göre, tüm hânelerin %78.8'i çiftçilikle meşgul olurken, %13.4'ü hizmetli olarak istihdam edilmiştir. Öte yandan, köyün tüm hânelerinin %100'ünün çiftçilikle iştigal olduğu köyler de vardır. Bunlarsa Karaoluk, Kuruçay, Killik, Danişmend ve Doğlacık köyleridir.

Tablo 11 Hâne Reisi Mesleklerinin Dilimler İtibariyle Dağılımı(Hâne,%),1844

Yerleşim Birimleri	Hâne	Çiftçi	%	Esnaf	%	Hizmetli	%	Tüccar	%	Diğer	%	%
Sulusaray	119	92	73.3	2	1.7	18	15.1	1	0.8	6	5.0	100
Karaoluk	5	5	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Yağmur	12	11	91.7	1	8.3	-	-	-	-	-	-	100
Kunduz	13	12	92.3	1	7.7	-	-	-	-	-	-	100
Ortaviran	35	31	88.6	3	8.6	-	-	-	-	1	2.9	100
Tuzla	12	8	66.7	1	25.0	3	8.3	-	-	-	-	100
Kuruçay	13	13	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Altuntaş	14	11	78.6	-	-	1	7.1	-	-	2	14.3	100
Tucuk	19	17	89.5	-	-	1	5.3	-	-	1	5.3	100
Gederük	16	15	93.8	-	-	-	-	-	-	1	6.3	100
Arabacımsa	27	17	63.0	2	7.4	5	18.5	-	-	3	11.1	100
Ağmusa	23	19	86.5	-	-	2	8.7	-	-	2	4.8	100
Sapakol	13	11	84.6	-	-	1	7.7	-	-	1	7.7	100
Hüdâ	35	29	82.9	1	2.9	4	11.4	-	-	1	2.9	100
İğdir	12	10	83.3	-	-	2	16.7	-	-	-	-	100
Ahmetdanişment	6	4	66.7	-	-	2	33.3	-	-	-	-	100
Silis	36	31	86.1	-	-	2	5.6	-	-	3	8.3	100
Mancı	5	4	80.0	-	-	1	20.0	-	-	-	-	100
Sedeni	17	15	88.2	-	-	-	-	-	-	2	11.8	100
Balıkhisar	7	6	85.7	-	-	1	14.3	-	-	-	-	100
Büget	12	11	91.7	-	-	1	8.3	-	-	-	-	100
Dinar	38	35	92.1	-	-	2	5.3	-	-	1	2.6	100
Fineze	37	32	86.5	1	2.7	4	10.8	-	-	-	-	100
Killik	4	4	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Göçenli	13	10	76.9	1	7.7	1	7.7	-	-	1	7.7	100
Kargıncık	20	3	15.0	12	60.0	5	25.0	-	-	-	-	100
Ahın	35	32	91.4	-	-	1	2.9	-	-	2	5.7	100
Horun	17	12	64.3	-	-	3	21.4	-	-	2	14.3	100
Kızılca	44	32	72.7	-	-	10	22.7	-	-	2	4.6	100
Tahtoba	21	10	47.6	4	19.1	2	9.5	1	4.8	4	19.1	100
Kızık	33	28	84.9	-	-	4	12.1	-	-	1	3.0	100
Karabalçık	9	8	88.9	-	-	1	11.1	-	-	-	-	100
Demlükargını	16	13	81.3	-	-	3	18.8	-	-	-	-	100
Karakuzu	12	11	91.7	-	-	1	8.3	-	-	-	-	100
Bolos	30	26	86.7	1	3.3	2	6.7	1	3.3	-	-	100
Danişment	5	5	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Doğlacık	8	8	100.0	-	-	-	-	-	-	-	-	100
Salur	10	8	80.0	-	-	1	10.0	-	-	1	10.0	100
Ayazmayeni	14	11	78.6	-	-	3	21.4	-	-	-	-	100
Tekkeyeni	20	18	90.0	-	-	2	10.0	-	-	-	-	100

İsbolos	29	22	75.9	-	-	6	20.7	-	-	1	3.5	100
Arab	18	14	77.8	-	-	2	11.1	-	-	2	11.1	100
Ayazma	20	13	65.0	-	-	5	25.0	-	-	2	10.0	100
Avara	25	16	64.0	-	-	7	28.0	-	-	2	8.0	100
Devecikargını	15	10	66.7	1	6.7	3	20.0	-	-	1	6.7	100
Aynak	8	5	62.5	-	-	3	37.5	-	-	-	-	100
Malumseyid	96	51	53.1	1	1.0	34	35.9	2	2.1	8	7.8	100
Karacaviran	18	14	77.8	-	-	3	16.7	-	-	1	5.6	100
Madas	24	18	75.0	-	-	4	16.7	-	-	2	8.3	100
Kuşçu	22	21	95.5	-	-	1	4.5	-	-	-	-	100
Behram	19	18	94.7	-	-	-	-	-	-	1	5.3	100
Sarsı	16	12	75.0	-	-	2	12.5	-	-	2	12.5	100
Heris	41	39	95.1	-	-	2	4.9	-	-	-	-	100
Yascımusa	13	11	84.6	-	-	-	-	-	-	2	15.4	100
Temecük	14	12	85.7	-	-	1	7.1	-	-	1	7.1	100
Dodurga	29	26	89.7	1	3.5	1	3.5	-	-	1	3.5	100
TOPLAM	1244	980	78.8	28	2.3	167	13.4	5	0.4	64	5.1	100

2.6. Toprak ve Gelir Dağılımı

2.6.1. Toprak Dağılımı

Sanayi öncesi tarımsal faaliyetlerin egemen olduğu toplumlarda toprak, gelir elde etmenin ve servet oluşturmaının yegâne kaynağı idi. Toprakta en verimli bir biçimde yararlanabilmek için araziler dilimlere ayrılmıştır. Artukâbâd Kazası'na ait yerleşim birimlerinde toprak, ekili/mezru' (tarla, bağ ve bahçe) ve nadas alanı şeklinde iki temel dilime ayrılmıştır. Tarıma açık topraklardaki bu ikili dilim genel olarak ikili rotasyon sistemi denilen yapılanmayı göstermektedir.³³ Kazada, 1844 sayımında kayıt altına alınan ve tarım için kullanılan (ekili,nadas ve boz) toplam toprak miktarı 58925,5 dönümdür. Bu miktarın, %49.98'i ekili, %50.02'si ise nadas ve boz şeklindedir. Oranlar da göstermektedir ki ikili rotasyon sistemi düzenli bir biçimde uygulanmıştır. Kazadaki, reaya tarafından tasarruf altında bulunan toprakların hânelere dağılımını farklı bir açıdan değerlendirebilmek için dilimlere ayrılmıştır. Tablo 12 ise bu dilimleri ifade etmektedir.

³³ Güran, "19. Yüzyılda Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar", s. 191.

Tablo 12 Hânelerin Sahip Olduğu Toprak Miktarlarının Dilimler Bazında Dağılımı,1844

Yerleşim Birimleri	Topraksız Hâne	1-10 Dönüm Arası		11-50 Dönüm Arası		50+ Dönüm	
		Hâne Sayısı	Dönüm	Hâne Sayısı	Dönüm	Hâne sayısı	Dönüm
Sulusaray	14	4	20.5	76	2249.5	25	2110.5
Karaoluk	-	-	-	6	91.5	-	-
Yağmur	1	-	-	9	323	2	176
Kunduz	2	-	-	4	121	7	470.5
Ortaviran	1	3	21	23	603	8	592
Tuzla	4	-	-	2	60.5	6	580
Kuruçay	-	-	-	13	206	-	-
Altuntaş	1	1	6	4	100.5	8	1015
Tucuk	3	-	-	11	316.5	5	327
Gederük	2	-	-	14	306	-	-
Arabacımusâ	8	-	-	10	211	9	677
Ağmusa	4	-	-	12	338	7	506
Sapakol	4	-	-	8	320	1	72
Hüdâ	1	-	-	7	281	27	2939
İğdir	-	-	-	5	151.5	7	818
Ahmetdanişment	2	-	-	2	77.5	2	126
Silis	4	3	26	21	637.5	8	739
Mancı	1	-	-	4	102	-	-
Sedeni	-	2	9.5	8	248.5	7	791
Balıkhisar	-	-	-	6	220	1	56
Büğet	-	1	5.5	4	124	7	962
Dinar	2	-	-	16	532	20	1642
Fineze	4	3	26	16	463.5	14	1181
Killik	-	1	5	1	14	2	188
Göçenli	4	2	8	3	72	4	442
Kargıncık	5	-	-	15	495.5	-	-
Ahın	2	-	-	17	504.5	16	1797
Horun	-	1	8	8	282	8	801
Kızılca	4	3	34	23	462	17	1582
Tahtoba	2	-	-	9	311.5	10	1127
Kızık	2	2	11	13	388.5	16	1179
Karabalçık	2	-	-	2	48	5	352
Demlükargını	1	-	-	6	207	9	813
Karakuzu	1	-	-	11	311	-	-
Bolos	3	1	8	8	212	18	1716
Danişment	-	-	-	2	68	3	266

Doğlacık	-	-	-	5	201	2	171
Salur	2	-	-	4	115.5	4	216.5
Ayazmayeni	1	1	10	7	173	5	343.5
Tekkeyeni	1	1	8	13	458	5	429
İsbolos	3	2	18	23	554	1	66
Arab	2	-	-	4	127	12	1513.5
Ayazma	2	2	10	12	275	4	281
Avara	7	2	20.5	9	237	7	1138
Devecikargını	2	1	3	12	434	-	-
İtak	-	-	-	4	100	4	331
Malumseyyid	21	2	12	44	1426.5	29	2311
Karacaviran	1	2	16	5	191	10	787
Madas	3	-	-	5	124	16	1826
Kuşçu	-	2	15.5	8	237	12	1039
Behram	-	-	-	11	336	8	612
Sarsı	2	1	10.5	9	285	4	416.5
Hiris	2	1	5.5	22	636	16	1043
Yascımusa	-	-	-	8	264.5	5	413
Temecük	2	2	16	7	251	3	268
Dodurga	2	-	-	18	537	9	921.5
TOPLAM	138	46	333.5	629	18422.5	435	40169.5

Tablo 13'te de görüleceği üzere, tüm hâne sayısının %11.1'i topraksız hânelerdir. Bu hânelerden bazıları sadece hizmetkâr, bazıları çoban, bazıları ise sadece kiraladığı topraktan gelir sağlayan köylülerdir. Bunlara ilişkin herhangi bir arazi kaydı düşülmemiştir. Dolayısıyla bunlar, hizmet, ticaret ve ortaklık faaliyetleri ile gelir sağlayan hânelerdir. Neticede, tablonun daha iyi anlaşılması için bu verilere ilişkin yüzdeler dilimler halinde de ikincisi belirtilmiştir.

Tablo 13 Hânelerin Sahip Olduğu Toprak Miktarının Dilimler Bazında Dağılımı(%),1844

Yerleşim Birimleri	Toprak sız Hâne	1-10 Dönüm Arası		11-50 Dönüm Arası		50+ Dönüm		Hâne %	Dönüm %
		Hâne Sayısı	Dönüm	Hâne Sayısı	Dönüm	Hâne Sayısı	Dönüm		
Sulusaray	11.7	3.6	0.5	63.7	51.3	21	48.2	100	100
Karaoluk	-	-	-	100	100	-	-	100	100
Yağmur	8.3	-	-	75	64.7	16.7	35.3	100	100

Kunduz	15.4	-	-	30.8	20.5	53.8	79.5	100	100
Ortaviran	2.8	8.7	1.7	65.7	49.6	22.8	48.7	100	100
Tuzla	33.3	-	-	16.7	9.5	50	90.5	100	100
Kuruçay	-	-	-	100	100	-	-	100	100
Altuntaş	7.1	7.1	0.5	28.6	9	57.2	90.5	100	100
Tucuk	15.8	-	-	57.9	49.2	26.3	50.8	100	100
Gederük	12.5	-	-	87.5	100	-	-	100	100
Arabacımusa	29.6	-	-	37	23.8	33.4	76.2	100	100
Ağmusa	17.4	-	-	52.2	40	30.4	60	100	100
Sapakol	30.8	-	-	61.5	81.6	7.7	18.4	100	100
Hüdâ	2.9	-	-	20	8.8	77.1	91.2	100	100
İğdir	-	-	-	41.7	15.6	58.3	84.4	100	100
Ahmetdanışment	33.3	-	-	33.3	30.1	33.4	69.9	100	100
Silis	11.1	8.3	1.2	58.3	45.5	22.3	53.3	100	100
Mancı	20	-	-	80	100	-	-	100	100
Sedeni	-	11.8	0.9	47.1	23.7	41.1	75.4	100	100
Balıkhisar	-	-	-	85.7	79.7	14.3	20.3	100	100
Büğet	-	8.3	0.5	33.3	11.3	58.4	88.2	100	100
Dinar	5.3	-	-	42.1	24.5	52.6	75.5	100	100
Fineze	10.8	8.1	1.6	43.2	27.8	37.9	70.6	100	100
Killik	-	25	2.4	25	6.8	50	90.8	100	100
Göçenli	30.7	15.4	1.5	23	13.8	30.9	84.7	100	100
Kargıncık	25	-	-	75	100	-	-	100	100
Ahın	5.6	-	-	48.8	21.9	45.6	78.1	100	100
Horun	-	5.8	0.8	47.1	25.8	47.1	73.4	100	100
Kızılca	9.1	13.6	1.6	38.7	22.2	38.6	76.2	100	100
Tahtoba	9.5	-	-	42.9	21.7	47.6	78.3	100	100
Kızık	6.1	6.1	0.7	39.4	24.6	48.4	74.7	100	100
Karabalçık	22.2	-	-	22.2	12	55.6	88	100	100
Demlükargını	6.2	-	-	37.5	20.3	56.3	79.7	100	100
Karakuzu	8.3	-	-	91.7	100	-	-	100	100
Bolos	10	3.3	0.4	26.7	10.9	60	88.5	100	100
Danışment	-	-	-	40	20.4	60	79.6	100	100
Doğlacık	12.5	-	-	62.5	54.1	25	45.9	100	100
Salur	20	-	-	40	34.8	40	65.2	100	100
Ayazmayeni	7.2	7.2	1.9	50	32.9	35.6	65.2	100	100
Tekkeyeni	5	5	1.2	65	51	25	47.8	100	100
İsbolos	10.3	6.9	3	79.3	86.5	3.5	10.5	100	100
Arab	11.1	-	-	22.2	7.8	66.7	92.2	100	100
Ayazma	10	10	1.8	60	48.6	20	49.6	100	100
Avara	28	8	1.6	36	16.9	28	81.5	100	100
Devecikargını	13.3	6.7	0.7	80	99.3	-	-	100	100
İtak	-	-	-	50	23.2	50	76.8	100	100
Malumseyyid	21.9	2.1	0.3	45.8	38.1	30.2	61.6	100	100

Karacaviran	5.6	11.1	1.6	27.8	19.3	55.5	79.1	100	100
Madas	12.5	-	-	20.8	6.4	66.7	93.6	100	100
Kuşçu	-	9.1	1.3	36.4	18.3	54.5	80.4	100	100
Behram	-	-	-	57.9	35.5	42.1	64.5	100	100
Sarsı	12.4	6.3	1.4	56.3	40.1	25	58.5	100	100
Heris	4.9	2.4	0.3	53.6	37.8	39.1	61.9	100	100
Yascımusa	-	-	-	61.5	39.1	38.5	60.9	100	100
Temecük	14.3	14.3	3	50	46.9	21.4	50.1	100	100
Dodurga	6.8	-	-	62.1	36.8	31.1	63.2	100	100
TOPLAM	11.1	3.6	0.6	50.5	31.2	34.8	68.2	100	100

Toprak dağılımının yüzdelik dilimli tablosundan da görüleceği gibi, toplam hânenin %11'i toprağa sahip değildir. Bu oran kaza için fazla gibi gözükse de normal kabul edilebilir. Kazadaki “Yabancıyân” konumunda bulunanların bu oranda etkisi vardır. Nedeni, bunların ekseriyetinin toprağı bulunmayıp kayıtlara sadece vergi mükellefi, hayvanât sahibi, hizmetli ve gelir ortağı olarak kaydedilmeleridir.

Bunun dışında, toprak dağılımı daha fazla “11-50 Dönüm Arası” dilimde gerçekleşmiştir. Lakin, bu tablo çerçevesince toplam hânenin %50'si tüm toprakların %31'ini tasarrufu altında tutmaktadır. Bunun aksine, toplam hânenin %34.8'i tüm toprakların %68.2'sini tasarruf etmektedir. Tasarruf edilen %68'lik toprak ise “50+ dönüm” dilimini teşkil etmektedir. Aslında bu dağılım toprak vasıtasıyla elde edilen gelirin paylaşımını da etkilemektedir. Netice olarak, dilimlerin dönümsel miktarına ve yüzdelik bölüşümüne bakıldığında arazi dağılımının pek de adil olmadığından bahsedilebilir.

2.6.2. Gelirin Dilimler Halinde Dağılımı

1844 Temettüât kayıtları çerçevesince araştırması yapılan kazanın hânelere ait gelir dağılımlarının daha uygun ve anlaşılır olması için belirli dilimler halinde tasnif edilmiştir. Tasnif edilen gelir dilimleri Tablo 14 yardımı ile gösterilmiştir. Bu tabloya bakıldığında da, geliri hiç olmayan hâneler de görülmektedir. Gelire sahip

olmayan bu hânelerin % 78'i fakirlerden oluşurken, % 22'si felçli hasta, yetim, hâsılatı ifade edilmemiş ama küçükbaş hayvan ortağı, sadece yerleşim yerinde vermiş olduğu vergilerle ismi geçen ortakların ve yine bu vasma haiz ağaların bulunduğu bir guruptan oluşmaktadır. Bu grup içerisinde en fazla orana sahip olan Ayazma köyü (%10) ve Ağmusa köyü(%8.7) dikkati çekmektedir. Nedeni, yukarıda belirtilen özelliklerin bu köylerde biraz daha fazla olması ile açıklanabilir.

Yine bu tabloya bağlı kalarak “hânenin yüzde kaç gelir diliminin yüzde kaçına sahip olmuştur?” sorusu yanıtlanabilmektedir. Toplam gelirin %16.2'sini teşkil eden “2001+ Kuruş” dilimine toplam hânenin % 4.2'si sahip olmuştur. Bunun aksine toplam gelirin %4.3'ünü oluşturan “1-250 Kuruş” dilimine toplam hânenin %19'u sahip olmuştur. Tabloda eşit dağılım “500-1000 Kuruş” diliminde görülmektedir. Toplam hânenin % 30.3 'ü toplam gelirin %31'ini oluşturan paya sahiptir. Bu durum birebir dağılımı genel bölüşümün en iyi örneğidir.

Tablo 14 Hânelerin Sahip Oldukları Gelirin Dilimler Bazında Dağılımı (%),1844

Yerleşim Birimleri	Geliri Hiç Olmayan	1-250 Kuruş		251-500 Kuruş		501-1000 Kuruş		1001-2000 Kuruş		2001 + Kuruş		TOPLAM	
		Hâne	Gelir	Hâne	Gelir	Hâne	Gelir	Hâne	Gelir	Hâne	Gelir	Hâne	Gelir
Sulusaray	4.2	22.7	8	43	31	20.3	29	8	20.5	1.8	11.5	100	100
Karaoluk	-	60	36.5	-	-	40	63.5	-	-	-	-	100	100
Yağmur	-	8.3	2.8	41.7	23.8	33.4	34.3	16.6	39.1	-	-	100	100
Kunduz	-	23.1	6.3	23.1	13	15.4	16.7	38.4	64	-	-	100	100
Ortaviran	-	37.1	11.9	22.9	17.6	34.3	50.6	2.9	7.3	2.8	12.6	100	100
Tuzla	-	25	5.4	25	14.5	33.3	45.3	16.7	34.8	-	-	100	100
Kuruçay	-	23.1	15.4	69.2	71.1	7.7	13.5	-	-	-	-	100	100
Altuntaş	-	35.7	6.6	7.1	3.2	35.7	29.7	14.4	32.4	7.1	28.1	100	100
Tucuk	-	31.6	9.9	21.1	16.2	36.8	44	10.5	29.9	-	-	100	100
Gederük	6.2	18.8	7.3	43.7	34.6	31.3	58.1	-	-	-	-	100	100
Arabacımus	-	44.5	14.5	25.9	21.4	22.2	42.9	7.4	21.2	-	-	100	100
Ağmusa	8.7	17.4	5.6	26.1	15.7	30.4	40.5	17.4	38.2	-	-	1000	100
Sapakol	7.7	15.4	1.3	7.7	6.8	61.5	71.3	7.7	20.6	-	-	100	100
Hüdâ	2.9	2.9	0.5	11.4	4.7	37.1	25.9	40	49.7	5.7	19.2	100	100
İğdir	-	-	-	-	-	33.3	14.4	41.7	33.9	25	51.7	100	100
Ahmetdanişment	-	-	-	50	22.2	16.7	18	33.3	59.8	-	-	100	100
Silis	2.8	22.2	3.5	13.9	5.1	27.8	23.7	22.2	31.7	11.1	36	100	100

Mancı	-	-	-	40	26	60	74	-	-	-	-	100	100
Sedeni	-	35.3	5.7	17.6	11.1	11.8	11.7	35.3	71.5	-	-	100	100
Balıkhisar	-	28.6	15.6	42.8	35.7	28.6	48.7	-	-	-	-	100	100
Büget	-	8.3	0.9	16.7	4.7	16.7	8.4	50	69.7	8.3	16.3	100	100
Dinar	2.6	-	-	21	8	36.9	29	34.2	50	5.3	13	100	100
Fineze	-	29.8	6.7	13.5	9.9	40.5	42.7	13.5	29	2.7	11.7	100	100
Killik	-	25	4.4	25	10.8	-	-	25	30.9	25	53.9	100	100
Göçenli	-	23	4.7	23	9.2	7.7	4.1	38.6	58.8	7.7	23.2	100	100
Kargıncık	-	15	4.7	20	11.2	50	54.1	15	30	-	-	100	100
Ahın	2.8	5.7	0.75	20	7.7	31.5	21.25	31.5	48.4	8.5	21.9	100	100
Horun	-	17.6	1.4	5.9	2.3	41.3	31.8	17.6	22.3	17.6	42.2	100	100
Kızılca	-	13.5	3.5	45.5	26.8	18.7	20.1	20	40.9	2.3	8.7	100	100
Tahtoba	4.7	38.2	10.1	14.3	9.6	19	22.9	23.8	57.4	-	-	100	100
Kızık	3	18.2	5.6	24.2	15.6	36.4	40.9	18.2	37.9	-	-	100	100
Karabalçık	-	22.2	2.3	11.1	3.9	22.2	20.4	44.5	73.4	-	-	100	100
Demlükargını	-	6.3	1.5	18.7	8.3	31.3	22.3	31.3	42	12.4	25.9	100	100
Karakuzu	-	8.3	3.2	50	38.9	41.7	57.9	-	-	-	-	100	100
Bolos	-	26.7	4.2	10	4.2	30	25.4	23.3	36.5	10	29.7	100	100
Danışment	-	-	-	20	15.2	80	84.8	-	-	-	-	100	100
Doğlacık	-	12.5	2.2	12.5	6.1	62.5	67.3	12.5	24.4	-	-	100	100
Salur	-	10	2.6	50	30.2	20	26	20	41.2	-	-	100	100
Ayazmayeni	-	28.6	8.2	14.3	8.3	35.7	40.1	21.4	43.4	-	-	100	100
Tekkeyeni	-	35	10.7	35	27.3	20	28.3	5	12.7	5	21	100	100
İsbolos	3.5	10.4	2.4	31	20.3	37.9	43.8	17.2	33.5			100	100
Arab	-	11.1	1.4	27.8	10	22.2	15.7	22.2	31.8	16.7	41.1	100	100
Ayazma	10	15	5.7	20	12.5	40	47.3	15	34.5			100	100
Avara	-	8	1	40	15.7	32	21	-	-	20	62.3	100	100
Devecikargını	6.7	6.7	2.9	46.7	35.9	26.7	35.3	13.2	25.9			100	100
İtak	-	12.5	2.9	25	8.8	37.5	28.5	-	-	25	59.8	100	100
Malumseyyid	4.2	22.9	7.7	40.6	30.6	21.9	29.8	10.4	31.9	-	-	100	100
Karacaviran	-	27.7	9.8	16.7	13.7	50	64.2	5.6	12.3	-	-	100	100
Madas	-	16.7	3.7	20.8	8.3	25	19.9	33.3	55.5	4.2	12.6	100	100
Kuşçu	-	18.2	3.6	9.1	4.9	36.4	29.5	31.7	48.3	4.6	13.7	100	100
Behram	-	-	-	42.1	20.4	31.6	30.5	21	35.2	5.3	13.9	100	100
Sarsı	-	31.3	5.2	18.7	12.9	37.5	43.9	6.2	13.3	6.3	24.7	100	100
Heris	-	12.2	2.5	29.3	14.7	31.7	31.8	21.9	37.3	4.9	13.7	100	100
Yascımusa	-	15.4	1.1	15.4	7.9	46.2	44.3	15.4	26.9	7.6	19.8	100	100
Temecük	-	14.3	2.2	50	26.8	21.5	26.2	7.1	12.7	7.1	32.1	100	100
Dodurga	-	13.8	2.7	20.7	11.2	48.3	46.1	10.3	16.5	6.9	23.5	100	100
TOPLAM	1.8	19	4.3	27.3	14.7	30.3	31	17.4	33.8	4.2	16.2	100	100

2.7. Gelir Dağılımının Lorenz Eğrisi ve Gini Katsayısı ile Gösterimi

İktisat bilimi, gelir dağılımı ölçümleri ile ilgili olarak iki temel yaklaşımdan bahsetmektedir. Bunlar; “birincil gelir dağılımı” da denilen “*fonksiyonel gelir dağılımı*” ve “ikincil gelir dağılımı” da denilen “*kişisel gelir dağılımı*” dır.

Fonksiyonel Gelir Dağılımı; bir ülkede belli bir dönemde (genellikle yılda) üretilen gelirin üretim faktörlerine bölüşümüdür. Bu da genellikle, toprak sahiplerine rant, girişimcilere kâr ve faiz, çalışanlara ise ücret şeklinde pay edilir.³⁴

Kişisel Gelir Dağılımı (K.G.D); bir ülkede belli bir dönemde (genellikle yılda) üretilen gelirin toplam nüfus (hâne) arasındaki bölüşümünü ifade eder. Kişisel gelir dağılımında elde edilen gelirin kaynağından ziyade, miktarı önemlidir. Dağılımda, en yüksek ve en düşük gelir grupları arasındaki farklar ve oluşabilecek olan eşitsizliğin sebepleri üzerine durulur.³⁵ Kişisel gelir dağılımı için ekonomik eşitsizliğin (eşitliliğin) iyi bir göstergesidir denilebilir. Verileri değerlendirmede K.G.D. uygulanacağından konu biraz teferruâtlandırılmıştır. Kişisel (araştırma için, hâne) gelir dağılımına ilişkin çok sayıda “gelir dağılımı ölçütü” bulunmaktadır. Bu ölçütlerden en yaygın ve kullanımlı olanı, Lorenz Eğrisi ve buna bağlı olarak hesaplanan Gini Katsayısı’dır. Lorenz Eğrisi ve Gini Katsayısı’nın hesaplanması neticesinde ifade edilen sonuç ise; toplumun ekonomik düzeyinin bireye yansımaları göstermektedir.

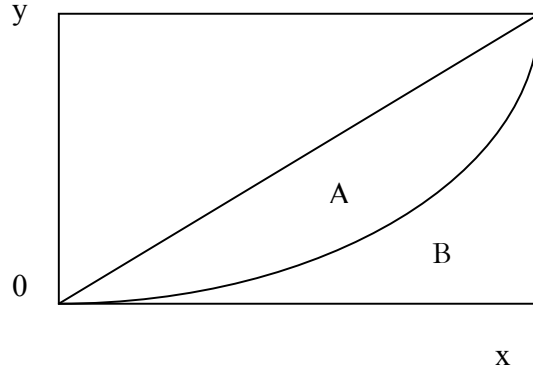
Amerikalı bir istatistikçi olan Max Otto Lorenz (1876-1952) tarafından geliştirilen bu Lorenz Eğrisi grafiğinde nüfusun/hânelerin yüzde kaçının gelirin yüzde kaçını elde ettiği gösterilir. Aşağıdaki Lorenz Eğrisi’nde yatay eksen “x” nüfus, dikey eksen “y” gelir %20’lik (%10’luk, %25’lik ve benzeri) kısımlara ayrılır. Eğer ekonomide herkes eşit gelir sahibi olsaydı eğri köşegen (45 derece)

³⁴ Erdal M. Ünsal, *Mikro İktisada Giriş*, Ankara: Turhan Kitabevi, 2003, s. 385.

³⁵ a.e., s. 386.

olarak uzanacaktı. Eğri köşegenden uzaklaştıkça (B' ye doğru) gelir dağılımı bozuluyor demektir.

Grafik 1 Lorenz Eğrisi Modeli

Bu metod yardımı ile hesaplanan Gini Katsayısı³⁶ ise, diyagonal ile eğri arasındaki alanın diyagonalin altında kalan alana oranıdır ($G = A/A+B$). Bu ölçüye “Gini Katsayısı” veya “Temerküz Oranı” denmektedir. Gini katsayısı "0" a ne kadar yakınsa mutlak eşitliğe o kadar yakın, "1" e ne kadar yakınsa mutlak eşitlikten o kadar uzaklaşmış demektir.³⁷

Bu metodun Artukâbâd Kazası için uygulanmasında, önce veriler Lorenz Eğrisi'nin teorik yapısına uygun şekilde tasnif edilmiştir. Genel olarak bu tasnif tablosu aşağıdaki gibidir.

Tablo 15 Vergi Öncesi ve Sonrası Lorenz Eğrisi Verileri,1844

Vergi Öncesi Veriler							
Grup	A	B	C	D	E	F	G
1	1760-7023	103	8.3	8.3	452324	1.49	1.49
2	7038-9925	152	12.2	20.5	1289188	4.25	5.74

³⁶ Gini Katsayısının hesaplanması için bkz.

http://mercury.soas.ac.uk/users/sm97/teaching_intro_qm_notes_gini_coefficient.htm (11 Haziran 2006).

³⁷ Lorenz Eğrisi ve Gini Katsayısı hakkında bkz. Ünsal, *Mikro İktisada Giriş*, s.386-387, Erdal M. Ünsal, *Mikro İktisat*, Ankara: İmaj Yayınları, 2005, s. 601-605.

3	10409.5-14343	199	16.0	36.5	2462923	8.12	13.86
4	14554-21852.5	279	22.4	58.9	5078776	16.74	30.59
5	22075-60356	511	41.1	100.0	21061121	69.41	100.00
		1244			30344332		
Vergi Sonrası Veriler							
Grup	A	B	C	D	E	F	G
1	1130 - 4572.5	106	8.5	8.5	329688	1.67	1.7
2	4688-7164	147	11.8	20.3	909372	4.60	6.3
3	7196-10324	200	16.1	36.4	1766080	8.94	15.2
4	10983.5-14904	255	20.5	56.9	3321071	16.81	32.0
5	15851.7- 43665.4	536	43.1	100.0	13429215	67.98	100
	Toplam	1244			19755426		

A = Gelir, B= Hâne, C= Hâne%, D= Birikimli Hâne% Toplamı, E= Ortalama Nokta, F= Ortalama Nokta %, G= Birikimli Ortalama Nokta Toplamı%.

A sütunu, beş gruba ayrılmış olan gelirleri göstermektedir.

B sütunu, beş gruba ayrılmış olan gelirlere ait hâne sayılarını göstermektedir.

C sütunu, gruplara ait hânelerin toplam hâne sayısındaki yüzdesini ifade etmektedir.

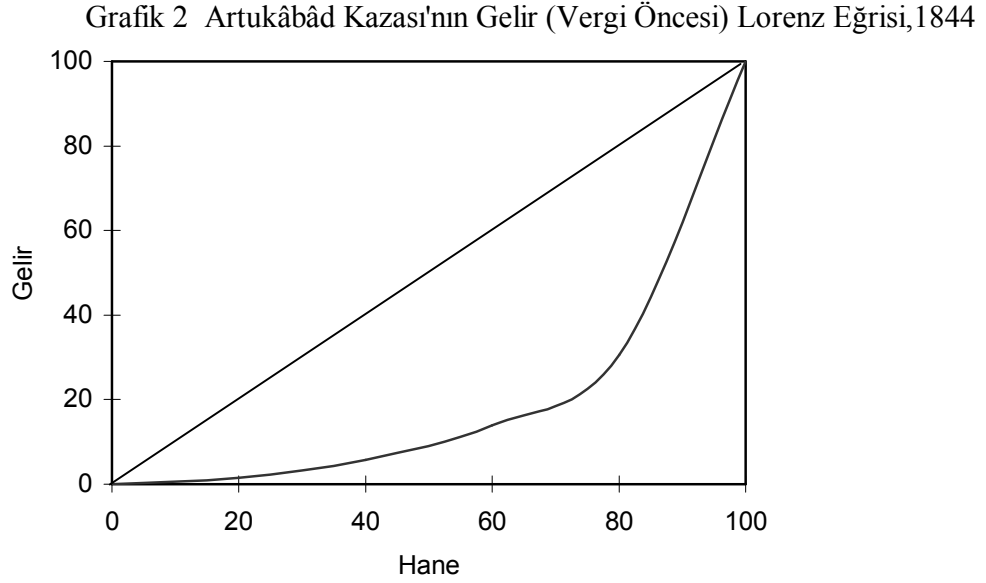
D sütunu, C sütununa ait yüzdelikli hânenin birikimli/kümülatif toplamı göstermektedir.

E sütunundaki veriler, herbir gruptaki toplam gelirlerin ortalaması ve gruba ait hâne sayısı ile çarpımı sonucunda oluşmuştur.

F sütunu, E sütununa ait verilerin kendi toplamı içerisindeki yüzdelik dilimini ifade eder.

G sütunu ise F sütununun birikimli toplamıdır.

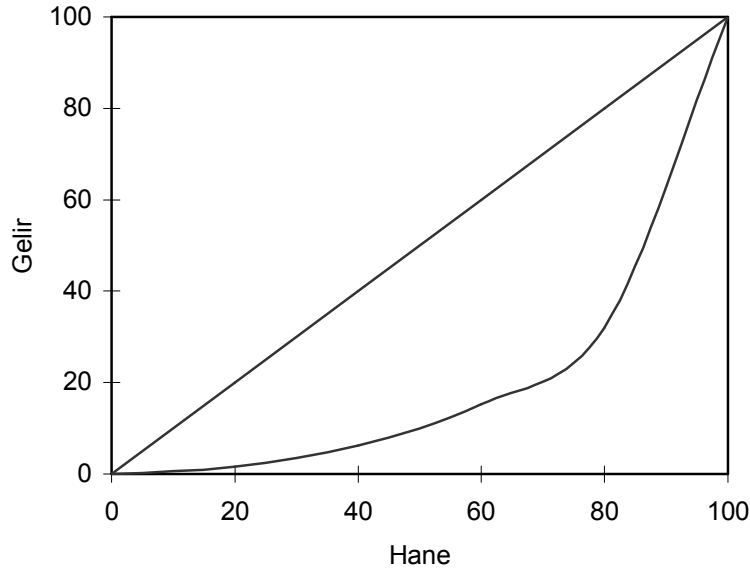
Bu veriler daha çok “Microsoft Exel” yardımı ile elde edilmiştir. Bu rakamsal verilerin oluşturulması sonucu Artukâbâd Kazası’nın aşağıda görünen Lorenz Eğrisi oluşmuştur.

Kaynak: Tablo 15

Artukâbâd Kazası için oluşturulan bu Lorenz Eğrisi’nin ifadesi, kazaya ait gelirlerin yüzde kaçını hânelerin yüzde kaçını elde etmektedir. Örneğin, yukarıda tablomuzda da görüldüğü üzere, hânelerin %8.3’ü tüm gelirin %1.49’unu paylaşmaktadır. Lorenz Eğrisi ise bu verilerin grafikleşmiş halidir.

Grafik 3 Artukâbâd Kazasının Gelir (Vergi Sonrası) Lorenz Eğrisi,1844

Kaynak: Tablo 15

Artukâbâd Kazası'na ilişkin Vergi öncesi Lorenz Eğrisi sonucunda elde edilen Gini Katsayısı 0.539 iken Vergi sonrası Lorenz Eğrisi sonucunda elde edilen Gini Katsayısı 0.532'dir. Kaza verilerinden elde edilen Vergi öncesi ve Vergi sonrası Gini rakamının 0.532 civarında olması Artukâbâd bölgesinde gelirinin mutlak ölçüde olmasa da adil olarak tahakkuk ettiğini ifade etmektedir. Fakat, tüm vergiler düşülmeden elde edilen Gini Katsayısı ile tüm vergiler düşüldükten sonraki Gini Katsayısı arasında ciddi anlamda fark görülmemektedir. Aslında, bu kadar yakın bir sonucun çıkması vergi ile gelir arasındaki sıkı ilişkiyi ifade etmektedir. Bu kadar bağlantılı olan vergi ve gelir ilişkisi için, Korelasyon katsayısından bahsetmek mümkündür. Korelasyon, iki veri arasındaki ilişkiyi (-1 ve +1) arasında olumlu veya olumsuz olarak ifade etmektedir. Ama, vergi bahsinde

teferruâtıyla inceleneceğinden sadece oranı vermek uygun görülmüştür. Bu bağlamda, vergi ile gelir arasında 0.97 korelasyon oranı bulunmuştur. Bu rakam, gelir ile vergi arasındaki yüksek olumlu ilişkiyi bildirmektedir. Eğer, gelir bir kuruş arttırıldığında, bu artış vergiye 0.97 oranında olumlu etki yapacaktır. Yukarıdaki iki Lorenz Eğrisi'nin bu kadar yakın olmasının sebebi bu şekilde açıklana bilir. Yani, Artukâbâd Kazası için, vergi öncesi yüzdelik dağılım ile vergi sonrası yüzdelik dağılım arasında fazla bir fark yoktur.

Gelir dağılımı ile ilgili olarak, neticede şu ifade edilebilir ki, sadece bir kazaya mahsus olan Gini Katsayısı, özellikle de Osmanlı Devleti'nin çözülme sürecinin hızlı işlediği bir dönemde, tüm kurumlarının etkinliklerinin zayıfladığı ve gelire en fazla ihtiyaç duyulduğu bir devirde gerek Lorenz Eğrisi gerekse Gini Katsayısı'nın bu şekilde oluşması Osmanlı Devleti'nin “adalet” ilkesine bağlı olduğunu ifade etmektedir. Osmanlı Devleti için genel durumu yansıtmayıp sadece bir kazaya ait olan bu oran günümüze çekildiğinde, günümüz sanayici ve sermayedar ülkelerine ait Gini Katsayısı arasında kıyaslama yapılmış olur. Aslında böyle bir mukayese ilk etapta anlamlı gelmeyebilir ama farklı bir bakış açısı vermesi düşüncesi ile iyi olacağı umulur. Türkiye'nin 2003 ve 2004 Gini Katsayısı ise 0.42 ve 0.40 olarak gerçekleşmiştir.³⁸ Günümüz müreffeh ve gelişmiş diğer ülkelerinde bu Gini Katsayısı oranı 0.400'lerde seyir etmektedir.

---

³⁸ Mahfi Eğilmez, “İşsizlik ve Gelir Dağılımı”
<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=180148>, (20-6-2006).

3. TARIMSAL YAPI VE ZİRAÎ VERGİLEME

3.1.Tarımsal Yapı

3.1.1. Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Dağılımı

Osmanlı Devleti’nde toprağın mülkiyeti devlete ait olup, çiftçi daha doğrusu köylü ise sadece kullanma hakkına sahipti. Yani, Osmanlı reayası, özel tasarruf hakkı olarak tarım topraklarını elinde bulundurmakta ve buna göre ziraî işlemlerde bulunmaktadır. Araştırma alanında bulunan toprakların kullanım alanları itibariyle dağılımı ise Tablo 16 ’da görülmektedir. Kazaya ilişkin özel tasarruf hakkı altında bulunan 58.926,5 dönüm arazinin % 49.53 ‘ü ekili, % 49.88’i ise nadasa yani dönemlik dinlenmeye ayrılmıştır. Ziraî üretim yapılan toprakların bu dağılımı ki neredeyse % 50 ‘ye % 50 oranlı bir paylaşım, bölgede genel olarak ikili rotasyon düzenin uygulandığını göstermektedir. Bu temel iki bölüşümden sonra, tüm toprakların % 0.42’si ekip - biçme işlemlerinin yürütülemediği boz arazilerden oluşurken, % 0.106’sını bağcılık işlemleri için tahsis edilen araziler oluşturmaktadır. Sadece Silis köyüne ait olan 2 dönümlük tütün tarlası ise % 0.003’lük oranı ile arazi dağılımındaki yerini almıştır.

Tablodan da görülebileceği gibi, 7 yerleşim biriminde tarım toprakları yarı yarıya ekili ve nadas arazi şeklinde bölünmüştür. Ayrıca bu tabloda dikkati çeken diğer husus 250.5 dönümlük arazinin (köyler bazında; Tahtoba 110, Madas 88, Horun 36.5 ve Sarsı 16 dönüm) üretime elverişsiz olmasıdır. Bu miktarın tüm arazi içindeki oranı ise % 0.42’dir.

Tablo 16 Toprağın Kullanım Alanları İtibariyle Dağılımı(Dönüm,%),1844

Yerleşim	Ekili Arazi	%	Nadas	%	Boz Tarla	%	Bağ	%	Tütün	%	Toplam Arazi	%
Sulusaray	2197	50.15	2183.5	49.85	-	-	-	-	-	-	4380.5	100
Karaoluk	42.5	46.45	49	53.55	-	-	-	-	-	-	91.5	100
Yağmur	249.5	50	249.5	50	-	-	-	-	-	-	499	100
Kunduz	301	50.89	290.5	49.11	-	-	-	-	-	-	591.5	100

Ortaviran	600	49.34	616	50.66	-	-	-	-	-	-	1216	100
Tuzla	319.5	49.88	321	50.12	-	-	-	-	-	-	640.5	100
Kuruçay	103	50	103	50	-	-	-	-	-	-	206	100
Altuntaş	580.5	51.76	541	48.24	-	-	-	-	-	-	1121.5	100
Tucuk	329	51.13	314.5	48.87	-	-	-	-	-	-	643.5	100
Gederük	153.5	50.16	152.5	49.84	-	-	-	-	-	-	306	100
Arabacımusa	440.5	49.61	447.5	50.39	-	-	-	-	-	-	888	100
Ağmusa	414	49.05	428.5	50.77	-	-	1.5	0.18	-	-	844	100
Sapakol	196	50	196	50	-	-	-	-	-	-	392	100
Hüdâ	1634	50.75	1584	49.19	-	-	2	0.06	-	-	3220	100
İğdir	482	49.72	487.5	50.28	-	-	-	-	-	-	969.5	100
Ahmetdanışment	102	50.12	101.5	49.88	-	-	-	-	-	-	203.5	100
Silis	688	49.06	678	48.34	-	-	34.5	2.46	2	0.14	1402.5	100
Mancı	51	50	51	50	-	-	-	-	-	-	102	100
Sedeni	535	51	514	49	-	-	-	-	-	-	1049	100
Balıkhisar	138	50	138	50	-	-	-	-	-	-	276	100
Büget	548	50.21	543.5	49.79	-	-	-	-	-	-	1091.5	100
Dinar	1072	49.31	1102	50.69	-	-	-	-	-	-	2174	100
Fineze	855.5	51.21	815	48.79	-	-	-	-	-	-	1670.5	100
Killik	125	60.39	79	38.16	-	-	3	1.45	-	-	207	100
Göçenli	263	50.38	259	49.62	-	-	-	-	-	-	522	100
Kargıncık	247.5	49.95	248	50.05	-	-	-	-	-	-	495.5	100
Ahın	1159	50.36	1142.5	49.64	-	-	-	-	-	-	2301.5	100
Horun	516	47.3	538.5	49.35	36.5	3.35	-	-	-	-	1091	100
Kızılca	1066	51.3	1007	48.46			5	0.24	-	-	2078	100
Tahtoba	674	46.85	654.5	45.5	110	7.65	-	-	-	-	1438.5	100
Kızık	791.5	50.14	787	49.86	-	-	-	-	-	-	1578.5	100
Karabalçık	200	50	200	50	-	-	-	-	-	-	400	100
Demlükargını	520.5	51.03	499.5	48.97	-	-	-	-	-	-	1020	100
Karakuzu	153	49.2	158	50.8	-	-	-	-	-	-	311	100
Bolos	1028.5	53.13	907.5	46.87	-	-	-	-	-	-	1936	100
Danişment	177	52.99	157	47.01	-	-	-	-	-	-	334	100
Doğlacık	186	50	186	50	-	-	-	-	-	-	372	100
Salur	168.5	50.75	163.5	49.25	-	-	-	-	-	-	332	100
Ayazmayeni	259.5	49.29	259	49.19	-	-	8.5	1.52	-	-	527	100
Tekkeyeni	393.5	43.97	501.5	56.03	-	-	-	-	-	-	895	100
İsbolos	326	51.1	312	48.9	-	-	-	-	-	-	638	100
Arab	839	51.14	801.5	48.86	-	-	-	-	-	-	1640.5	100
Ayazma	274.5	48.5	287.5	50.8	-	-	4	0.7	-	-	566	100
Avara	696.5	49.91	696	49.87	-	-	3	0.22	-	-	1395.5	100
Devecikargını	219.5	50.23	217.5	49.77	-	-	-	-	-	-	437	100
İtak	207	48.03	224	51.97	-	-	-	-	-	-	431	100
Malumseyyid	1806	48.17	1943.5	51.83	-	-	-	-	-	-	3749.5	100
Karacaviran	494	49.7	500	50.3	-	-	-	-	-	-	994	100

Madas	922	47.28	940	48.21	88	4.51	-	-	-	-	1950	100
Kuşçu	646	50.02	645.5	49.98	-	-	-	-	-	-	1291.5	100
Behram	473	49.89	475	50.11	-	-	-	-	-	-	948	100
Sarsı	311	43.68	385	54.07	16	2.25	-	-	-	-	712	100
Heris	834	49.51	850.5	50.49	-	-	-	-	-	-	1684.5	100
Yascimusa	371	54.76	306.5	45.24	-	-	-	-	-	-	677.5	100
Temecük	267	49.91	266	49.72	-	-	2	0.37	-	-	535	100
Dodurga	739.5	50.7	719	49.3	-	-	-	-	-	-	1458.5	100
TOPLAM	29386	49.88	29224	49.59	250.5	0.42	63.5	0.106	2	0.00	58926.5	100

3.1.2. Çiftçilik Üretimi Bileşimi

Tablo 17, kazanın çiftçilik üretiminin bileşimini göstermektedir. Bu tabloya göre, çiftçilik üretim bileşiminin %74.2'sini, tarla ürünleri üretiminden temin edilen gelirler oluşturmaktadır. Yerleşim birimlerinden 28'i bu yüzdeliğin üzerindeki oranla tarla ürünleri üretiminden gelir temin ederken, 27'si ise bu yüzdeliğin altındaki oranla gelir temininde bulunmaktadır. Ne gariptir ki, sadece Kızılca köyü kaza ortalaması olan (%74.2) oranın aynısı ile tarla ürünlerinden gelir temiminde bulunmaktadır. Bu nisbî dağılım (%74.2) yerleşim birimlerinde %38.6-86.4 arasında değişmektedir. Tarla ürünleri üretiminin çiftçilik üretimine katkısı, %86.4'lük en yüksek oranla Karabalçık köyü sağlarken, %38.6'luk en düşük oranla da Karaoluk köyü sağlamaktadır.

Tarla ürünleri üretimi gibi birebir toprakla bağlantılı olan bağ ve tütün bahçesi ürünleri üretimi, az miktarda da olsa kazanın ziraî üretiminde yer almıştır. Bu ürünlerin çiftçilik üretimine katkısı ise %0.4 gibi cüz'i bir miktardır. Tabloda da görüldüğü üzere, sadece 6 yerleşim biriminde ziraat alanı bulan bağ ve tütün ekimi %7.6'luk oranla Killik köyünde daha fazla yoğunluk kazanmıştır. Sebebi ise, Killik köyünün sadece 4 hânelik bir yerleşim yeri olması ve hânelerden birinin 3 dönümlük araziden üretim temininde bulunmasıdır.

Tablo 17 Çiftçilik Üretimi Bileşimi(%),1844

Yerleşim Birimi	Tarla Ürünleri	Bağ ve Tütün Bahçesi	Hayvancılık	Toplam
Sulusaray	68.8	-	31.2	100
Karaoluk	38.6	-	61.4	100
Yağmur	78.4	-	21.6	100
Kunduz	77.2	-	22.8	100
Ortaviran	66.7	-	33.3	100
Tuzla	81.8	-	18.2	100
Kuruçay	58.3	-	41.7	100
Altuntaş	78.5	-	21.5	100
Tucuk	60.5	-	39.5	100
Gederük	52.1	-	47.9	100
Arabacımusa	65.1	-	34.9	100
Ağmusa	75.1	-	24.9	100
Sapakol	70.3	-	29.7	100
Hüdâ	70.1	-	29.9	100
İğdir	71.9	-	28.1	100
Ahmetdanişment	65.7	-	34.3	100
Silis	78.7	4.9	16.4	100
Mancı	45.6	-	54.4	100
Sedeni	82.4	-	17.6	100
Balıkhisar	78.4	-	21.6	100
Büğet	75.9	-	24.1	100
Dinar	70	-	30	100
Fineze	79.6	-	20.4	100
Killik	67.5	7.6	24.9	100
Göçenli	85.7	-	14.3	100
Kargıncık	62.1	-	37.9	100
Ahın	83.2	-	16.8	100
Horun	86.1	-	13.9	100
Kızılca	74.2	0.5	25.3	100
Tahtoba	85.6	-	14.4	100
Kızık	74.1	-	25.9	100
Karabalçık	86.4	-	13.6	100
Demlükargını	74.9	-	25.1	100
Karakuzu	52.3	-	47.7	100
Bolos	78.4	-	21.6	100
Danişment	64.4	-	35.6	100
Doğlacık	71.9	-	28.1	100
Salur	65.6	-	34.4	100
Ayazmayeni	79.6	4.3	16.1	100
Tekkeyeni	64.9	-	35.1	100

İsbolos	70.2	-	29.8	100
Arab	69.7	-	30.3	100
Ayazma	78.8	2.5	18.7	100
Avara	76.1	-	23.9	100
Devecikargını	82.3	-	17.7	100
İtak	77.8	-	22.2	100
Malumseyyid	73.6	-	26.4	100
Karacaviran	58.5	-	41.5	100
Madas	79.7	-	20.3	100
Kuşçu	71.9	-	28.1	100
Behram	79.8	-	20.2	100
Sarsı	81.4	-	18.6	100
Heris	76.3	-	23.7	100
Yascımusa	80.2	-	19.8	100
Temecük	85.2	2.1	12.7	100
Dodurga	71.9	-	28.1	100
TOPLAM	74.2	0.4	25.4	100

3.1.3. Tarla Ürünleri Üretim Bileşimi

Tablo 18'e göre çalışma bölgesinde iki tip temel ziraî üründen bahsedilebilir; toplam içerisindeki % 71'lik payı ile buğday ve % 27.4'lik payı ile arpa. Bu iki ürün, tüm bileşimin %98.4'üne tekabül etmektedir. Bu iki tip temel üründen sonra en çok yetiştirilen ürünler ise % 7 ile fiğ, % 5 ile nohut ve % 0.34 ile burçaktır.

Fiğ, baklagillerden olan ve hayvan yemi olarak yetiştirilen bir bitkidir. Burçak da baklagillerden olup taneleri hayvan yemi olarak kullanılan bir yem bitkisidir. Aynı zamanda bu bitki, mercimeğe benzeyen ve genellikle hayvan yemi olarak kullanılan taneye de sahiptir. En fazla fiğ yetiştiren yerleşim yeri % 5 gibi bir oranla Tahtoba köyü iken, en fazla burçak yetiştiren yerleşim yeri ise % 3.7 lik oranla Yascımusa köyüdür. Bunlara ilaveten, çok az miktarda da olsa % 0.03 'er oranla mercimek ve bakla yetiştirilmiştir. Bu ürünlerin az olmasının nedeni üretimin sadece hâne içi tüketim amaçlı olması ile izah edilebilir. Dolayısıyla, buğday ve arpanın dışındaki ürünler için piyasa amaçlı üretilmişliğinden bahsedilemez. Fakat

bu ürünlerle bölgedeki hayavancılığın öneminden ve özellikle de sağmal hayvanlara verilen önemden bahsedilebilir.

Tablo 18 Tarla Ürünleri Üretim Bileşimi(%),1844

Yerleşim Birimleri	Buğday	Arpa	Burçak	Fiğ	Mercimek	Bakla	Nohud	%
Sulusaray	76.9	23.1	-	-	-	-	-	100
Karaoluk	94.1	5.9	-	-	-	-	-	100
Yağmur	87.4	12.6	-	-	-	-	-	100
Kunduz	73.6	26.4	-	-	-	-	-	100
Ortaviran	59.7	40.3	-	-	-	-	-	100
Tuzla	54.6	45.4	-	-	-	-	-	100
Kuruçay	68.3	31.7	-	-	-	-	-	100
Altuntaş	78.6	19.3	0.5	0.9	-	-	0.7	100
Tucuk	66.7	33.3	-	-	-	-	-	100
Gederük	77.6	22.4	-	-	-	-	-	100
Arabacımus	76.1	23.9	-	-	-	-	-	100
Ağmusa	65.4	30.9	-	1.3	-	-	2.4	100
Sapakol	72.2	27.8	-	-	-	-	-	100
Hüdâ	69.9	27.8	2.1	-	0.2	-	-	100
İğdir	71.3	27.7	-	1	-	-	-	100
Ahmetdanişment	69.3	30.7	-	-	-	-	-	100
Silis	80.9	14.8	-	1.9	-	0.5	1.9	100
Mancı	75.4	24.6	-	-	-	-	-	100
Sedeni	60.6	37.7	-	1.7	-	-	-	100
Balıkhisar	82.3	17.7	-	-	-	-	-	100
Büğet	68.1	31.9	-	-	-	-	-	100
Dinar	58.8	41.2	-	-	-	-	-	100
Fineze	57.3	42.7	-	-	-	-	-	100
Killik	80	18.9	-	1.1	-	-	-	100
Göçenli	77.6	11.8	0.8	-	-	-	9.8	100
Kargıncık	95.1	3.6	-	1.3	-	-	-	100
Ahın	71	26.9	0.3	1.8	-	-	-	100
Horun	57.9	37.1	-	5	-	-	-	100
Kızılca	68.7	31.3	-	-	-	-	-	100
Tahtoba	76.2	18.4	-	4.9	-	0.5	-	100
Kızık	64.2	35.8	-	-	-	-	-	100
Karabalçık	83.3	7.7	-	0.4	-	-	8.6	100
Demlükargını	59.8	39.3	-	0.9	-	-	-	100
Karakuzu	71.9	28.1	-	-	-	-	-	100
Bolos	63.5	35.2	-	1.3	-	-	-	100
Danişment	77.7	22.3	-	-	-	-	-	100
Doğlacık	72.7	27.3	-	-	-	-	-	100

Salur	69.5	30.5	-	-	-	-	-	100
Ayazmayeni	73.7	25.8	-	0.5	-	-	-	100
Tekkeyeni	75.3	24.7	-	-	-	-	-	100
İsbolos	76.4	23.6	-	-	-	-	-	100
Arab	74.9	25.1	-	-	-	-	-	100
Ayazma	77.9	21.2	0.9	-	-	-	-	100
Avara	69.7	26.1	-	3.1	-	-	1.1	100
Deveci Kargını	64.3	35.7	-	-	-	-	-	100
İtak /Aynak	75.5	18.6	-	3.1	0.4	-	2.4	100
Malumseyyid	67.5	32.5	-	-	-	-	-	100
Karacaviran	78.4	21	0.6	-	-	-	-	100
Madas	80.7	17.7	-	0.8	-	-	0.8	100
Kuşçu	76.1	23.9	-	-	-	-	-	100
Behram	62.9	36.5	0.5	0.1	-	-	-	100
Sarsı	65.3	33.3	0.8	-	0.3	-	0.3	100
Heris	79.6	18.8	0.4	1.2	-	-	-	100
Yascımusa	65.9	29.9	3.7	-	0.5	-	-	100
Temecük	76.1	18.9	0.7	1.4	-	-	2.9	100
Dodurga	72.4	27.6	-	-	-	-	-	100
GENEL	71	27.4	0.34	0.7	0.03	0.03	0.5	100

3.1.4. İşletme Tipleri Ve Büyüklükleri

Ziraat üretiminin yaygın olduğu alanlarda genellikle iki tip işletme türünden bahsedilmektedir. Bunlar, küçük üretici köylü işletmesi ve çiftlik işletmesidir. Küçük üretici köylü işletmeleri, sahip oldukları küçük toprak parçasını kendi üretim araçları ve emek güçleri ile işleyen ve sadece “geçimlik üretim”de bulunan ailelere ait işletmelerdir.³⁹ Bu çalışmada ise Artukâbâd Kazası’nda toplam 1071 adet küçük üretici köylü işletmesi bulunmuştur. Bu toplam küçük üretici köylü işletmesinin 1011’si yerleşim yerlerindeki köylülere ait iken, 60 küçük köylü işletmesi ise işletme sahibinin köy dışından olan kimselere aittir. Köy dışından kimselere ait olan bu işletmelerin bazıları ortakçılık usulü ile işlemekte, bazıları ise köylünün kiralaması ile işlemektedir. Bu nedenlerden dolayı sahibi köy dışından kimseler olan işletmelerde koşum hayvanı dağılımı sınırlı olmakla dengesiz dağılmıştır.

³⁹ Güran, “19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar”, s. 192.

Köyün yerli halkına ait işletmelerde işletme başına toprak miktarı 15.5 dönüm ile 114 dönüm arasında değişmektedir. Nitekim, bu işletmeler için işletme başına düşen toprak miktarı 55 dönümdür. Yine bu işletmeler için işletme başına koşum hayvanı miktarı 1.7 çifttir. Köy dışından kimselere ait olan işletmelerde işletme başına düşen toprak miktarı (58,6 dönüm), köy içinden kimselere ait olan işletmelere nazaran yüksek olmasına karşın, koşum hayvanı bakımından hayli yetersizdir. Buna karşın, köyün içinden kimselere ait olan işletmelere ait koşum hayvanı dağılımı genel olarak bir çiftin üzerindedir.

Çalışma alanına ilişkin bitkisel üretim yapılan ziraî işletmeler tesbit edilmiş ve Tablo 19 yardımı ile gösterilmiştir.

Tablo 19 Tarım İşletmelerinin Tipleri,1844

Yerleşim Birimleri	Köylerin Yerli Halkına Ait İşletmeler			İşletme Sahibi Yerleşim Dışında Olanlar		
	İşletme Sayısı	İşletme Başına Toprak Mitarı (Dönüm)	İşletme Başına Koşum Hayvanı (Çift)	İşletme Sayısı	İşletme Başına Toprak Mitarı (Dönüm)	İşletme Başına Koşum Hayvanı (Çift)
Sulusaray	110	39	1.5	4	28	0
Karaoluk	5	18.5	1.6	-	-	-
Yağmur	11	45	1.2	-	-	-
Kunduz	11	53.7	1.5	-	-	-
Ortaviran	29	40	1.7	-	-	-
Tuzla	8	80	1.5	-	-	-
Kuruçay	13	15.9	1.0	-	-	-
Altuntaş	10	76.6	2.5	1	281	0
Tucuk	17	37.7	1.7	-	-	-
Gederük	15	20.4	1.4	-	-	-
Arabacımusâ	17	50.7	1.5	-	-	-
Ağmusa	18	44.6	1.6	-	-	-
Sapakol	9	43.6	1.5	-	-	-
Hüdâ	34	94.7	2.7	-	-	-
İğdir	12	80.8	2.5	-	-	-
Ahmetdanişment	4	50.9	1.8	-	-	-
Silis	31	43.7	1.4	1	11	0
Mancı	4	25.5	2.3	-	-	-

Sedeni	11	86	2.1	5	21	0
Balıkhisar	7	39.4	1.0	-	-	-
Büget	12	91	2.3	-	-	-
Dinar	36	60.4	2.3	-	-	-
Fineze	26	57	1.7	5	36	0
Killik	4	51	1.9	-	-	-
Göçenli	7	73.4	1.8	2	4	0
Kargincık	15	33	1.9	-	-	-
Ahın	29	71	1.9	3	84	1
Horun	10	89	2.2	2	71	0
Kızılca	30	58	1.7	2	139	1
Tahtoba	10	73	1.2	9	66.4	0.8
Kızık	29	51	1.6	2	46.5	1
Karabalçık	7	57	1.7	-	-	-
Demlükargını	15	68	2.5	-	-	-
Karakuzu	11	28	1.4	-	-	-
Bolos	19	91	2.7	6	101.5	0.3
Danişment	5	67	1.8	-	-	-
Doğlacık	7	53	1.6	-	-	-
Salur	8	42	1.3	-	-	-
Ayazmayeni	13	40	1.1	-	-	-
Tekkeyeni	17	45	1.4	1	32	0
İsbolos	26	25	1.3	-	-	-
Arab	14	114	2.6	2	21.5	0
Ayazma	14	38	1.5	-	-	-
Avara	14	84	2.2	2	99	3
Devecikargını	12	36	1.3	-	-	-
İtak	8	54	1.9	-	-	-
Malumseyyid	73	51	1.4	1	8	0
Karacaviran	15	65	2.1	1	8	2
Madas	17	96	2.0	3	71	0
Kuşçu	21	61	1.9	-	-	-
Behram	18	50	1.5	1	42	2
Sarsı	9	52	1.4	3	67.5	0.67
Heris	38	44	1.6	-	-	-
Yascımusa	11	57	1.5	-	-	-
Temecük	9	53	1.7	3	17.3	0
Dodurga	26	55	1.8	1	33	0
TOPLAM	1011	56.1	1.7	60	58.6	0.54

Yukarıdaki tablonun verilerine dayanarak, bölgede “geçimlik üretim ve gelir” sağlayabilecek aile işletmesinin büyüklüğü veya küçüklüğü hususunda sonuçlar çıkartılabilir. Örneğin, Karaoluk, Yağmur, Kunduz, Kuruçay, İğdir, Danişment, Killik, Hüdâ ve Gederük köylerinde hânelerin tümü, çiftçilik faaliyetleri ile gelir temininde bulunmaktadır. Bu köylerde işletme başına ortalama toprak miktarı 15.9 ile 94.7 arasında değişmektedir. Bu rakamlar geçimlik gelir sağlayabilecek bir tarım işletmesinin miktar aralığını belirlemeyi güçlendirmesinin yanı sıra, yine bu verilere göre 40 ile 60 dönüm arasını belirlemek olasıdır.⁴⁰ Neticede, 40 dönüm sınırının altında toplam 12 işletme bulunurken, 60 dönüm üzerinde 18 işletme yer almaktadır. Geri kalan 36 işletmenin ortalama toprak miktarı ise bu 40-60 dönüm aralığının arasında kalmaktadır.

Yukarıdaki tabloda, diğer işletmelere nazaran ortalama 114 dönüm ile Arab köyü dikkat çekmektedir. Köydeki “yabancıyân” konumunda bulunanları bir kenara bırakacak olursak, köyün yerli sakinlerinin tamamı çiftçilik faaliyetleri ile meşgul olmaktadır.

3.1.5. Tarım İşletmelerinde Verimlilik

1844 yılı Temettüât kayıtları çerçevesinde Artukâbâd Kazası’nın yerleşim birimlerine ait dönüm başına tarla ürünleri hâsılatı, dönüm başına koşum hayvanı, işletme başına koşum hayvanı ve doğal gübre sağlamada yararlanılan diğer hayvan varlıkları tesbit edilerek Tablo 20 yardımı ile gösterilmiştir. Dönüm başına bitkisel/tarla ürün gelirlerinin ve dönüm başına koşum hayvanının (bir çift) oldukça düşük olduğu bölgede işletme başına diğer hayvan varlıkları oldukça fazla görülmektedir. Bölge genelinde dönüm başına bitkisel ürün geliri 5 Kuruş ile 18.7 Kuruş arasında değişirken, en yüksek değere sahip olan köyler İsbolos(18.7 Kuruş),

---

⁴⁰ Bir köylü hânesine ait kendi kendine yeterli gelir sağlayabilecek toprak miktarını belirleme usulleri ile ilgili olarak geniş bilgi için, Güran, “19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar”, s. 193.

Silis(18.3 Kuruş) ve İğdir(16.1 Kuruş); en düşük değere sahip olan köyler ise Karacaviran(5 Kuruş), Danişmend(5.6 Kuruş) ve Tahtoba (5.6 Kuruş) ‘dır.

İşletme başına koşum hayvanı yeterli seviyede iken dönüm başına indirildiğinde yetersiz olarak görülmektedir. İşletme başına koşum hayvanı 1 çift ile 2.7 çift arasında değişmesine karşın dönüm başına koşum hayvanı 0.04 çift ile 0.17 çift arasında seyretmektedir. Yukarıdada belirtildiği üzere doğal gübrelerinden yararlanılan diğer hayvan varlığı ise önceki verilere nazaran hayli yüksek görülmektedir.

Tablo 20 Tarım İşletmelerinde Sermaye Yoğunluğu ve Verimlilik,1844

Yerleşim Birimleri	Dönüm Başına Tarla Ürünleri Hâsılatı (Kuruş)	İşletme Başına Koşum Hayvanı (Çift)	Dönüm Başına Koşum Hayvanı (Çift)	İşletme Başına Diğer Büyükbaş Hayvan(Baş)	İşletme Başına Küçükbaş Hayvan(Baş)
Sulusaray	8.8	1.3	0.07	5.8	11.5
Karaoluk	7.4	1.6	0.17	7.4	21.4
Yağmur	11.6	1.2	0.05	6.8	18.1
Kunduz	11.3	1.5	0.06	5.4	28.4
Ortaviran	8.9	1.7	0.08	4.7	26.0
Tuzla	7.8	1.5	0.04	4.0	3.8
Kuruçay	11.9	1	0.14	5.2	16.6
Altuntaş	7.8	2.1	0.04	7.5	22.6
Tucuk	9.5	1.7	0.09	10.9	31.2
Gederük	12.0	1.4	0.14	6.6	47.8
Arabacımus	6.9	1.5	0.06	9.6	18.9
Ağmus	11.2	1.6	0.08	7.7	11.7
Sapakol	11.7	1.5	0.08	11.3	12.8
Hüdâ	8.2	2.7	0.06	11.7	57.8
İğdir	16.1	2.5	0.06	10.0	123.7
Ahmetdanişment	12.3	1.8	0.08	11.8	42.0
Silis	18.3	1.3	0.06	7.8	16.9
Mancı	12.0	2.3	0.18	14.0	74.0
Sedeni	8.5	1.5	0.04	5.9	0.0
Balıkhisar	7.8	1	0.05	4.1	0.7
Büget	9.4	2.3	0.05	9.0	24.8
Dinar	11.3	2.3	0.07	9.5	41.5
Fineze	9.1	1.4	0.05	3.9	11.4
Killik	13.0	1.9	0.07	11.0	13.0

Göçenli	17.8	1.4	0.05	6.0	30.9
Kargıncık	11.1	1.9	0.12	7.5	31.4
Ahın	12.3	1.8	0.05	6.5	16.9
Horun	13.6	1.8	0.04	4.5	25.3
Kızılca	9.2	1.6	0.05	8.3	22.9
Tahtoba	5.6	1.7	0.02	3.6	8.9
Kızık	9.4	1.6	0.06	7.0	16.4
Karabalçık	17.4	1.7	0.06	6.9	0.0
Demlükargını	11.1	2.5	0.07	7.4	24.5
Karakuzu	10.1	1.4	0.10	6.7	84.9
Bolos	9.6	2.1	0.05	7.0	18.4
Danişment	5.6	1.8	0.05	8.4	15.4
Doğlacık	10.1	1.6	0.06	6.7	33.0
Salur	10.5	1.3	0.06	5.0	43.5
Ayazmayeni	12.4	1.1	0.05	3.0	2.2
Tekkeyeni	6.8	1.3	0.05	7.2	16.5
İsbolos	18.7	1.3	0.11	4.5	41.2
Arab	7.5	2.3	0.04	11.9	47.6
Ayazma	15.7	1.5	0.07	6.4	1.1
Avara	10.7	2.3	0.05	7.3	52.8
Devecikargını	13.7	1.3	0.07	5.6	2.7
İtak	14.5	1.9	0.07	7.1	30.6
Malumseyyid	7.0	1.3	0.05	6.1	9.2
Karacaviran	5.0	2	0.06	9.9	20.5
Madas	7.7	1.8	0.04	6.3	23.5
Kuşçu	10.2	1.9	0.06	10.9	35.0
Behram	12.1	1.5	0.06	4.5	14.4
Sarsı	10.0	1.2	0.04	6.8	2.9
Herris	12.2	1.6	0.07	5.5	23.9
Yascımusa	13.2	1.5	0.05	6.3	16.9
Temecük	15.6	1.3	0.06	4.3	8.1
Dodurga	9.8	1.8	0.07	7.1	29.7
TOPLAM	10.9	1.7	0.07	6.9	23.3

3.1.6. Hayvancılık, Hayvan Türleri, Sayısı ve Dağılımı

Tarımsal faaliyetlerin yaygın olduğu topluluklarda, hayvancılık, tarım ve ziraat işlerinin yürütülmesi hususunda vazgeçilmez bir üstünlüğe sahiptir. Ziraat ve hayvancılık, tarım işletmelerinin birbirini bütünleyici iki temel unsurudur.

Bir tarım işletmesinde hayvanların beslenmesi farklı sebeplerle izah edilebilir:⁴¹

- a. At, öküz ve manda gibi hayvanları koşum işlerinde kullanmak;
- b. Gübre temin etmek;
- c. Çiftçinin kendi ailesinin süt, peynir, yağ, et, deri ve yün gibi ihtiyaçlarını gidermek;
- d. Bu ihtiyaçları pazar için üretmek.

Bir işletmede bu ihtiyaçlardan hangisine ağırlık verileceği, o işletmenin üretim amaçlarına göre değişiklik arz eder. Ziraî üretimi temel tarım işi olarak yürüten bir işletmede hayvanların en önemli işlevleri gübre sağlamak ve çift işlerini yürütmektir. Bu işletmelerde hayvanların ikinci görevleri de çiftçi ailesinin et, süt, peynir ve yağ gibi temel hayvansal gıda gereksinimlerini karşılamaktır.

Bu temel açıklamalardan sonra, çalışma alanı olan Artukâbâd Kazası'ndaki hayvan türleri ve sayısal varlıkları ifade edebilir. Bu bölgede yetiştirilen hayvan türlerini öncelikle büyükbaş ve küçükbaş diye ikiye ayırmak gerekmektedir. Büyükbaş hayvanlar daha çok ziraî işlerde ekim ve taşıma amaçlı kullanılan koşum hayvanları ile süt ve süt ürünleri temin etmek gayesi ile yetiştirilen hayvanlar diye tasnif edilebilir. Küçükbaş hayvanlar ise koyun, keçi ve türlerinden ibarettir. Tablo 21 'de de görüleceği üzere, çalışma alanında beslenen toplam hayvan sayısı 35877 baştır. Bu hayvan sayısının 3489 başı koşum hayvanı, 7422 başı sair büyükbaş hayvan, 24966 başı ise küçükbaş hayvan olarak kaydedilmiştir.

Tablo 21 Hayvan Türlerinin Dağılımı (Baş), 1844

Hayvan Türü	Baş	Hâsılatı- Kuruş	Toplam Gelirdeki Payı %
Koşum Hayvanı	3489	73584	8.5
(Kara Sığır) Öküz	2757		
Camus (Öküz)	732		

⁴¹ Güran, “19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar”, s. 198.

Diğer Büyük Baş	7422	74078	8.56
Sağmal İnek	1927		
Kısır İnek	725		
Düğe	884		
Tosun	1187		
Dana	755		
Sağmal Camus	325		
Kısır Camus	196		
Camus Düğe/Tosun	343		
Kısrak	128		
Dölsüz Kısrak	59		
Tay	124		
Beygir	4		
Merkeb	526		
Dölsüz Merkeb	239		
Küçük Baş	24966	54184	6.26
Sağmal Koyun	2844		
Kısır Koyun	2365		
Kuzu	2558		
Sağmal Keçi	6952		
Kısır Keçi	3975		
Oğlak	6255		
Teke/Çebiş	17		
Arıcılık	Adet		
Arı Kovanı	1129.5	4518	0.52
TOPLAM		206364	23.84

Büyük ve Küçükbaş hayvan sayılarının yerleşim birimleri itibariyle dağılımını gösteren Tablo 22 ‘den de anlaşılacağı üzere, bölge genelinde küçükbaş hayvancılığın daha yaygın olduğu görülmektedir. Hiçbir küçükbaş hayvana sahip olmayan iki köy bulunmaktadır; Sedeni ve Karabalçık. En fazla küçükbaş hayvana sahip olan ilk 5 köy ise; 1964 baş ile Hüdâ, 1493 baş ile Dinar, 1484 baş ile İğdir, 1314 baş ile Sulusaray ve 1072 baş ile İsbolos köyüdür. Aynı zamanda bu beş yerleşim birimi, bin ve üzeri küçükbaş hayvana sahip olan köylerdir. En az

küçükbaş hayvana sahip olma özelliği ile dikkat çeken iki yerleşim birimi ise 5 baş ile Balıkhisar ve 16 baş ile Deveci Kargını köyüdür.

En fazla büyükbaş hayvan sayısına sahip olan ilk üç yerleşim yeri, 943 baş ile Sulusaray, 652 baş ile Malumseyyid ve 581 baş ile Hüdâ köyüdür. Buna karşılık en az büyükbaş hayvan sayısına sahip olan ilk üç yerleşim yeri ise, 42 baş ile Balıkhisar, 53 baş ile Karaoluk ve 55 baş ile Tuzla köyüdür.

Tablo 22 Yerleşim Birimleri İtibariyle Büyük ve Küçükbaş Hayvancılık(Baş),
1844

Yerleşim Birimleri	Büyükbaş Hayvanlar		Küçükbaş Hayvanlar	Toplam
	Koşum Hayvanı	Diğer Büyükbaş		
Sulusaray	286	657	1314	2257
Karaoluk	16	37	107	160
Yağmur	25	75	199	299
Kunduz	34	59	312	405
Ortaviran	98	137	753	988
Tuzla	23	32	30	85
Kuruçay	29	68	216	313
Altuntaş	50	82	249	381
Tucuk	60	185	531	776
Gederük	42	99	717	858
Arabacımus	51	164	322	537
Ağmusa	64	139	211	414
Sapakol	30	102	115	247
Hüdâ	182	399	1964	2545
İğdir	59	120	1484	1663
Ahmetdanişment	16	47	168	231
Silis	86	250	542	878
Mancı	18	56	296	370
Sedeni	46	95	0	141
Balıkhisar	13	29	5	47
Büğet	55	108	297	460
Dinar	163	343	1493	1999
Fineze	86	120	354	560
Killik	15	44	52	111
Göçenli	26	54	278	358
Kargincık	57	112	471	640
Ahın	115	209	540	864
Horun	44	54	304	402

Kızılca	105	264	733	1102
Tahtoba	35	68	169	272
Kızık	98	217	507	822
Karabalçık	24	48	0	72
Demlükargını	74	111	368	553
Karakuzu	31	74	934	1039
Bolos	104	176	460	740
Danişment	18	42	77	137
Doğlacık	22	47	231	300
Salur	21	40	348	409
Ayazmayeni	28	39	29	96
Tekkeyeni	48	130	297	475
İsbolos	68	117	1072	1257
Arab	73	190	762	1025
Ayazma	42	89	16	147
Avara	68	116	844	1028
Devecikargını	31	67	32	130
İtak	29	57	245	331
Malumseyyid	199	453	682	1334
Karacaviran	64	158	328	550
Madas	73	126	470	669
Kuşçu	81	229	735	1045
Behram	57	86	274	417
Sarsı	28	81	35	144
Heris	119	209	910	1238
Yascımusa	33	69	186	288
Temecük	30	52	97	179
Dodurga	97	191	801	1089
TOPLAM	3489	7422	24966	35877

Bunlara ilaveten kazada arıcılık faaliyetleri de mevcuttur. Tablo 23, Atukabad Kazası'ndaki arıcılık faaliyetlerini göstermektedir. Sadece yedi köyde bulunmayıp, diğer tüm köylerde bulunan ve toplam gelirin % 0.5 'ini oluşturan arıcılık faaliyetleri de bu kaza için dikkat çekicidir. Kazaya ait toplam 1129.5 adet kovan mevcuttur. Kazaya getirisi ise 4518 kuruştur. Köylere dağılımı dikkate alındığında pazar için de üretilmiş olma ihtimalinin yüksek olduğu söylenebilir. Hâne başına 0.91 kovan yani hemen hemen her hâneye bir kovan arı düşüyor demektir.

Arıcılık faaliyetlerinden elde edilen gelirin toplam gelirlere oranı düşük olsa da, arıcılık kaza için önemli bir faaliyet alanı olmuştur. Arıcılık faaliyetlerinden en fazla gelir elde eden köyler Karacaviran (%1.95), Arabacımusa (%1.86), Ayazma (%1.19), Tuzla (%1.17) ve Danişment (%1.17), Bütet (%1.17) iken en az gelir elde eden köyler ise Horun (%0.05), Karkıncık (%0.06), Bolos (%0.08), Ahın (%0.12) ve İsbolos (%0.18) 'dır.

Tablo 23 Yerleşim Birimlerine Göre Arıcılık Faaliyetleri,1844

Yerleşim Birimi	Kovan (Aded)	Gelir (Kuruş)	Toplam Gelir İçindeki Payı(%)
Sulusaray	40	160	0.27
Karaoluk	-	-	-
Yağmur	5	20	0.26
Kunduz	6	24	0.27
Ortaviran	18	72	0.43
Tuzla	20	80	1.17
Kuruçay	-	-	-
Altuntaş	12	48	0.42
Tucuk	18	72	0.68
Gederük	-	-	-
Arabacımusa	52	208	1.86
Ağmusa	35	140	1.06
Sapakol	13	52	0.74
Hüdâ	42	168	0.44
İğdir	14	56	0.25
Ahmetdanişment	24	96	2.20
Silis	55	220	0.65
Mancı	-	-	-
Sedeni	5	20	0.19
Balıkhisar	-	-	-
Bütet	40	160	1.17
Dinar	19	76	0.21
Fineze	15	60	0.27
Killik	-	-	-
Göçenli	5.5	22	0.18
Kargıncık	2	8	0.06
Ahın	10	40	0.12
Horun	2	8	0.05
Kızılca	54	216	0.76
Tahtoba	11	44	0.33
Kızık	14	56	0.27

Karabalçık	20	80	0.97
Demlükargını	14	56	0.36
Karakuzu	-	-	-
Bolos	5	20	0.08
Danişment	9	36	1.17
Doğlacık	6	24	0.46
Salur	7	28	0.49
Ayazmayeni	12	48	0.55
Tekkeyeni	16	64	0.65
İsbolos	8	32	0.18
Arab	43	172	0.95
Ayazma	36	144	1.19
Avara	32	128	0.56
Devecikargını	6	24	0.30
İtak	7	28	0.33
Malumseyyid	104	416	0.89
Karacaviran	45	180	1.95
Madas	29	116	0.59
Kuşçu	40	160	0.85
Behram	18	72	0.49
Sarsı	35	140	1.42
Heris	32	128	0.43
Yascımusa	34	136	1.31
Temecük	22	88	0.89
Dodurga	18	72	0.35
TOPLAM	1129.5	4518	0.52

3.2. Ziraî Vergileme ve Vergi Türleri

Sanayi öncesi her ekonomide vergiler, devlet bütçesindeki gelir kalemlerinin temelini oluştururken diğer gelir kalemleri, ancak vergileri tamamlayıcı birer araç olarak kullanılmıştır. Vergiler, zorunlu, kaçınılmaz ve reayanın elde ettiği gelirden öncelikle yapması gereken ödemelerdir. Şüphesiz bir verginin belirtilmesi gereken en önemli ve ilk unsuru konusudur. Sanayi öncesi toplumlarda, bu konuyu toprak ve toprak ürünleri belirlemektedir. Ayrıca verginin bir işlevi de, piyasa ekonomisinin henüz yeterli seviyede gelişmediği dönemde ziraî fazlanın tarım dışı kısımlara aktarılmasının temel aracı olmasıdır.

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimât'a (1839) kadarki zaman içinde vergiyle ilgili iki önemli tasnif söz konusu olmuştur. Bunlar; Şer'î ve Örfî vergilerdir. Şer'î vergiler; zekat, cizye, öşür ve haraç gibi dört ana maddeden oluşan ve devrine göre özellikler kazanması ile birlikte İslam inancının dinî kurallarınca belirlenmektedir. Bu vergilerin kendi aralarındaki sayısı değişiklik arz etmektedir. Şer'î vergiler dışında devletçe alınan ve zamanla türleri ve miktarları değişen vergiler de vardır. Şer'î vergiler dışında Osmanlı devletince alınan ilk vergi uygulaması II. Bayezid zamanında vuku bulmuştur. İlk aşamalarda olağanüstü iken zamanla "tekalif-i örfiyye" adı altında toplanmaya başlanmıştır. Gerek şer'î gerekse örfî vergiler bir takım kanunî düzenlemelerle tespit edilip toplanmıştır.⁴²

Çalışma alanına giren Artukâbâd Kazası'nda devlete ödenen vergiler ise şu şekilde sıralanabilir;

1. Vergü-yi Mahsusa
2. Aşar ve Rüsûmat
3. Cizye
4. Kışlakiye
5. "Bitik giden vergiye zamm"

3.2.1. Vergü-yi Mahsusa

Tanzimât'ın ilanıyla büyük bir değişim yaşayan Osmanlı vergi düzeninin en önemli neticelerinden biri, uzun süredir devam eden örfî vergiler yerine "ancemâtin vergi" diye adlandırılan tek bir verginin getirilmesi olmuştur.⁴³ İşte bu dönemde "Vergü-yi Mahsusa" adı altında Tanzimât'tan önce "Tekalif-i Örfiyye" çerçevesinde alınan bir çok vergi birleştirilmiş ve bu gruba dahil edilmiştir. Vergü-yi Mahsusa'nın en bariz özelliği, matrahının yerleşim birimi olmasıdır. Diğer bir ifadeyle, devlet

---

⁴² Çakır, *Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi*, s. 48.

⁴³ a.e., s. 49.

tarafından kazadan istenen toplam vergi, yerleşim birimleri arasında dağıtılmakta ve her yerleşim birimi kendi payına düşen vergi miktarını hâneler arasında, malî gücüne göre gelir kaynaklarından elde ettikleri geliri esas alarak paylaşmaktadır.⁴⁴ Söz konusu vergi, Kasım ve Mart aylarında olmak üzere bir sene içinde iki taksitle tahsil edilmektedir. Ancak 1845'ten sonra, bir yıl içinde ve yıl sonuna kadar kademeli olarak alınmıştır.⁴⁵ Artukâbâd Kazası'nın Vergü-yi Mahsusa'sının 1844 yılına ait toplamı aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Tablo 24 Yerleşim Birimlerinin Ödediği Toplam Vergü-yi Mahsusa Miktarı ve Vergi Yükümlüsü Sayısı

Yıl	Vergü-yi Mahsusa-Kuruş	Vergü-yi Mahsusa Mükellefi-Hâne	Hâne Başına Düşen Ortalama V.M.-Kuruş	Tüm Vergiler İçindeki Payı-%
1844	174130.4	1070	162.8	71.7

Artukâbâd Kazası'na ait toplam 1244 hâne mevcut iken bunların % 86'sı Vergü-yi Mahsusa mükellefi olarak kaydedilmiştir. Kaydedilen bu mükelleflerin tümü yerleşim birimlerinin daimi sakinlerinden meydana gelmektedir. Vergü-yi Mahsusa mükellefi olarak kaydedilmeyen hânelerden 105 kadarı sayım esnasında yerleşim birimlerinde “Yabancıyân” konumunda kaydedilmişler ve bunların hiçbirinden “Vergü-yi Mahsusa” alınmamıştır. Bir de, yerleşim birimlerinden Mancı köyünün tüm hâneleri “be-her sene kışlakiye vergisi” ödediklerinden “Vergü-yi Mahsusa” yükümlüsü olarak kaydedilmemiştir.

Vergü-yi Mahsusa'nın toplam gelire oranı ise %20.1'dir. Köyler bazında dağılımı, Tablo 25'de de görüleceği üzere, %9.5 ile %34.3 arasında değişim sergilemektedir. En fazla orana sahip köyler; %34.3 ile Devecikargını, %31.3 ile

⁴⁴ Güran, “19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar” s. 199.

⁴⁵ Çakır, *19. Yüzyılda Bir Anadolu Şehri: Niksar*, s. 59.

Karaoluk ve %30.8 ile Karacaviran'dır. En az orana sahip köylerse; % 9.5 ile Temecük, %9.7 ile Horun ve %10.5 ile Karabalçık'tır.

Tablo 25 Yerleşim Birimlerine Göre Vergi-i Mahsusa'nın Köy Bazında Toplam Gelire Oranı,1844

	Yerleşim Birimleri	V.M / Toplam Gelir (%)
1	Sulusaray	21
2	Karaoluk	31.3
3	Yağmur	16.2
4	Kunduz	18.9
5	Ortaviran	28
6	Tuzla	21.7
7	Kuruçay	24.5
8	Altuntaş	14.7
9	Tucuk	26
10	Gederük	25.7
11	Arabacımusa	21.2
12	Ağmusa	28.8
13	Sapakol	19.5
14	Hüdâ	22.8
15	İğdir	24.3
16	Ahmetdanişment	24.2
17	Silis	14.5
18	Mancı	0
19	Sedeni	13.1
20	Balıkhisar	10.5
21	Büğet	16.9
22	Dinar	22
23	Fineze	20.4
24	Killik	18.2
25	Göçenli	14.2
26	Kargıncık	15.7
27	Ahın	14.2

28	Horun	9.7
29	Kızılca	22.7
30	Tahtoba	12.6
31	Kızık	23.7
32	Karabalçık	10.5
33	Demlükargını	19.4
34	Karakuzu	15.2
35	Bolos	17
36	Danişment	32.7
37	Doğlacık	23.7
38	Salur	26.3
39	Ayazmayeni	17.1
40	Tekkeyeni	20.8
41	İsbolos	25.7
42	Arab	18.7
43	Ayazma	22.2
44	Avara	17.5
45	Devecikargını	34.3
46	İtak	22.9
47	Malumseyyid	21.8
48	Karacaviran	30.8
49	Madas	19.3
50	Kuşçu	20.4
51	Behram	20.2
52	Sarsı	19.8
53	Heris	22.5
54	Yascımusa	23.1
55	Temecük	9.5
56	Dodurga	22.7
	TOPLAM	20.1

3.2.2. Cizye

Sadece yetişkin gayrimüslim erkek nüfustan ekonomik varlığına göre belirli ölçülerde üç sınıfta alınan vergidir; 1-alâ (60 kuruş), 2-evsât (30 kuruş) 3-ednâ (15 kuruş). Herhangi bir ekonomik mal ve üretimden alınmayıp, doğrudan nüfustan alındığından dolayı bu vergi “baş” vergisi vasfındadır.⁴⁶ Temettüât kayıtları çerçevesinde Artukâbâd Kazası’nda “Cizye” vergisi olarak mükellef tutulan gayri müslim kesim sadece iki köyde ikamet etmektedir; Horun ve Tahtoba. Horun ve Tahtoba köylerine ait mükelleflerin cizye vergisi “alâ, evsat ve ednâ” şeklinde tasnif edilmiştir. Bu durum Tablo 26’de görülmektedir.

Tablo 26 Horun ve Tahtoba Köyüne Ait Cizye Vergisi Mükellefi(Nefer),1844

Köy	Â'lâ	Evsât	Ednâ	Toplam
Horun	-	23	2	25
Tahtoba	-	22	-	22
Toplam	-	45	2	47

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi, bu iki köye ait vergi mükellefleri ödedikleri cizye türüne göre ayrılmışlardır. Lakin, “Â'lâ” kategorisinde hiçbir mükellef nefer (baş) bulunmamaktadır. Tahtoba köyündeki neferler ise tamamen “evsat” kategorisi ile cizye vergisi mükellefi kılınmışlardır. Netice itibariyle, toplam 47 nefer cizye vergisi ödemesinde bulunmuştur.

Yukarıda da bildirildiği üzere, bu iki köyün gayri müsliminden elde edilen cizyeler “evsât-30” ve “ednâ-15” olarak vuku bulmuştur. Bu rakamlar yerlerine konulduğunda, Horun köyünden 720 kuruş ve Tahtoba köyünden de 660 kuruş olmak üzere Artukâbâd Kazası’ndan toplam 1380 kuruşluk Cizye vergisi tahakkuk edilmiştir. Bu tutarın toplam vergiler içindeki payı ise %0.57’dir.

⁴⁶ Güran, “19. Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar”, s. 199.

3.2.3. A'sar ve Rûsumât

Aşar ve rûsumât vergileri, aynî ve nakdî olmak üzere iki şekilde tahsil edilmektedir. Nitekim her türlü ziraî ürünlerden ve toprak mahsullerinden, nakledilebilen, saklanıp bekletilebilen cinsten olan ürünlerden aşar, aynî olarak alınmaktadır. Artukâbâd Kazası'na ilişkin aynî vergiye has bitkisel üretim çeşitleri ise buğday, arpa, nohud, fig, burçak, mercimek ve bakladır. Bu ürünlerden en fazla ekileni ise buğday ve arpadır.

Nakden tahsil edilen vergi ise, önceden tayin edilmiş bedel üzerinden, bağ, bahçe ve bostan ürünlerinden, kovan ve küçükbaş hayvanlardan, değirmenler ve benzer kalemlerden, maktu olarak alınmaktadır. Bu kalemlerden sadece “aded-i ağnâm” adı altında küçükbaş hayvanlardan vergi alınmıştır. Osmanlı maliyesinde koyun ve keçi gibi küçükbaş hayvanlardan alınan şer'î nitelikli bir vergi türü olarak düzenlenmiştir. Tanzimât öncesi bu tür küçük baş hayvanlardan değişik isimler adı altında pek çok vergi alınırdı.⁴⁷

Tanzimât sonrası, yapılan düzenlemelerde ağnam resmiyle ilgili hükümler konulmuş, Tanzimâtla bu verginin aynî usulle tahsili kaldırılmıştır. Bu değişikliklere rağmen, Tanzimât sonrasında da bir süre, “aded-i ağnâm” ve Tanzimât öncesi ismi ile ondalık ağnâm resimleri ayrımının devam ettiği, yaylak, kışlak ve otlak resimlerinin ise tamamen kalkmadığı anlaşılmıştır.⁴⁸

Bunlara ilaveten, kazada toplam 26 değirmen ve 1130 kovan bulunmasına rağmen değirmencilik faaliyetlerinden veya arıcılık faaliyetlerine ilişkin herhangi bir vergi kaydı bulunmamaktadır.

3.2.4. Kışlakiye Resmi

Hayvanlardan alınan bir vergi türü olan kışlak resmi, sürü sahiplerinin sürülerini otlattıkları ve kışlakların dahil olduğu dirliğin sahibine, bazı yerlerde sürü

⁴⁷ Abdullatif Şener, *Tanzimât Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, İstanbul: İşaret Yayınları, 1990, s. 140.

⁴⁸ a.e., s. 141.

bazı yerlerde hayvan başına, yılda bir defa aynî veya nakdî olarak ödedikleri vergilerdir.⁴⁹

Mancı köyüne ait temettüât defterinde, köyün beher sene toplam olarak 200 Kuruş “Kışlakiye Resmi” verdiği belirtilmiştir. Tuzla köyünden sadece bir hâne (20 Kuruş), Göçenli köyünden ise bir demirci (22 Kuruş) ve bir imam (12 Kuruş) olmak üzere sadece iki hâne “Kışlakiye Resmi” mükellefi olarak kayd edilmiştir. Kışlakiye vergisinin toplam vergiler içerisindeki payı ise % 0.11 ’dir.

3.2.5. Vergiye Yapılan Zam

Tanzimât sonrası vergi düzeninde meydana gelen değişikliklerle vergiye çeşitli dönemlerde üç farklı zam yapılmıştır. Bunlar; Karantina zammı, İспенç resmi ve İhracaat resmi.⁵⁰ Araştırma alanı kazada yapılan vergi zamları bu üç kategoriyede girmediğinden bu türlerin izahatına lüzum görülmemiştir. Fakat, bu üç türün dışında da vergiye mahallî düzeyde bazı özel zamlar yapılmıştır. Bu özel zamlar pek çok sebebe istinad etmekte idi.⁵¹ Örneğin, büyük nahiyelerin kazaya dönüştürülmesiyle müdür tayini veya yeni bir hükümet konağı inşaaası, okul yapımı, bölgeye su getirilmesi gibi. Kazaya ait Temettüât defterlerinde bu tür vergi zamları için hiçbir sebep kayda geçilmemiştir. Dolayısı ile sadece yerleşim birimlerine ait olan miktarlar belirtilecektir. Vergi zammı olarak tahakkuk eden yekün 3777.5 kuruş olup toplam vergi miktarı içindeki payı ise %1.6’dır. Sadece vergi zammı mükellefi olan köylerin hânelerine bölüştürüldüğünde hâne başına 10.6 kuruş düşmektedir.

Artukâbâd Kazası’ndaki bazı köylerde, çeşitli nedenlerle yapılan vergi zamları Tablo 27’de görülmektedir.⁵²

---

⁴⁹ Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, s. 196.

⁵⁰ Şener, s. 102.

⁵¹ a.e., s. 103.

⁵² Hâne Başına Düşen Vergi Zammı hesaplamasında köylerdeki, hiçbir geliri bulunmayan “Fakir”ler ile “Yabancıyân” konumunda bulunanlar hesaplanmamıştır. Yabancı konumunda bulunanların kayıtlarda da hesaplanmadığı gözlenmiştir. Örnek; Tahtoba köyü.

Tablo 27 Yerleşim Birimlerine Göre Vergiye Yapılan Zam-Kuruş

Yerleşim Birimleri	Hâne	Vergiye Yapılan Zam	Hâne Başına Düşen Vergi Zammi-Kuruş
Sulusaray	119	-	-
Karaoluk	5	-	-
Yağmur	12	53	4.42
Kunduz	13	-	-
Ortaviran	35	-	-
Tuzla	12	261	21.75
Kuruçay	13	-	-
Altuntaş	14	-	-
Tucuk	19	-	-
Gederük	16	223	14.87
Arabacımus	27	-	-
Ağmusa	23	376	17.9
Sapakol	13	-	-
Hüdâ	35	-	-
İğdir	12	76	6.3
Ahmetdanişment	6	202	33.7
Silis	36	-	-
Mancı	5	-	-
Sedeni	17	-	-
Balıkhisar	7	-	-
Büğet	12	72	6
Dinar	38	-	-
Fineze	37	-	-
Killik	4	-	-
Göçenli	13	-	-
Kargıncık	20	-	-
Ahın	35	-	-
Horun	17	-	-
Kızılca	44	-	-
Tahtoba	21	401.5	40.2
Kızık	33	-	-
Karabalçık	9	296	42.3
Demlükargını	16	-	-
Karakuzu	12	163.5	13.6
Bolos	30	-	-
Danişment	5	-	-
Doğlacık	8	36	5.1
Salur	10	195	21.7
Ayazmayeni	14	161	11.5
Tekkeyeni	20	-	-
İsbolos	29	458	16.4
Arab	18	-	-
Ayazma	20	57	3.2

Avara	25	-	-
Devecikargını	15	-	-
İtak	8	-	-
Malumseyyid	96	-	-
Karacaviran	18	-	-
Madas	24	163	7.8
Kuşçu	22	-	-
Behram	19	125	6.9
Sarsı	16	32.5	2.96
Heris	41	58	1.45
Yascımusa	13	8	0.6
Temecük	14	-	-
Dodurga	29	360	13.8
TOPLAM	1244	3778	3.1

3.2.6. Vergi Bileşimi ve Vergi Yüğü Dağılımı

Vergi bileşimi ve vergi yüğü, her yerleşim yeri için ekonomik faaliyetlerin bileşiminde ortaya çıkan farklılıkları yansıttıcı özellikler gösterir. Artukâbâd Kazası'nda vergi ödemelerinin %71.7'sini Vergü-yi Mahsusa, %0.6'sını Cizye, %24.7'sini aynen ödenen öşür ve %1.3'ünü para olarak ödenen öşür ve resimler oluşturmaktadır. Toplam verginin toplam gelire oranlaması ile bulunan vergi yüğü ise %29'dur. Bu oranın dağılımını ise, %19 ile Vergü-yi Mahsusa, %1 ile Cizye, %7 ile Aynen ödenen öşür, %1 ile Nakden ödenen öşür, %0.5 ile Kışlakiye ve %0.5 ile Vergiye Zam dilimleri oluşturmaktadır. Kazada tüm vergilerin %75.3'ü para olarak ödenmektedir. Tarımsal yapının ağırlıklı olduğu yerlerde gelir kaynaklarından çiftçilik faaliyetlerinin önemi arttıkça, vergi yüğü de artmaktadır. Çiftçilik gelirinin, gelir kaynakları arasında %100 olduğu Karaoluk, Kuruçay, Gederük, Mancı, Sedeni, Killik ve Doğlacık köylerinde vergi yüğü %13 ile %36 arasında değişmektedir.

Tablo 28 Artukâbâd Kazası'na Ait Vergi Dağılımı(%),1844

Yerleşim Birimleri	Vergü-yi Mahsusa	Cizye	Aşâr ve Rüşumât			Kışlak	Vergi Zammı	Toplam
			Aynî	Nakdî	Toplam			
Sulusaray	75.9	-	23	1.1	24.1	-	-	100
Karaoluk	87.3	-	10.8	1.9	12.7	-	-	100
Yağmur	65.1	-	30.8	1.3	32.1	-	2.8	100
Kunduz	70.7	-	27.9	1.4	29.3	-	-	100

Ortaviran	79.7	-	18.4	1.9	20.3	-	-	100
Tuzla	65.5	-	21.9	0.1	22	0.9	11.6	100
Kuruçay	78.9	-	18.8	2.3	21.1	-	-	100
Altuntaş	65.3	-	33.4	1.3	34.7	-	-	100
Tucuk	79.9	-	17.8	2.3	20.1	-	-	100
Gederük	73.6	-	14.9	2.3	17.2	-	9.2	100
Arabacımusa	79	-	20.2	0.8	21	-	-	100
Ağmusa	73.9	-	18.3	0.4	18.7	-	7.4	100
Sapakol	74.8	-	25.2	-	25.2	-	-	100
Hüdâ	75	-	22.7	2.3	25	-	-	100
İğdir	74.9	-	21.7	2.3	24	-	1.1	100
Ahmetdanişment	68.9	-	16.4	1.5	17.9	-	13.2	100
Silis	63.2	-	33.4	3.4	36.8	-	-	100
Mancı	-	-	33.9	10.4	44.3	55.7	-	100
Sedeni	61.5	-	38.5	-	38.5	-	-	100
Balıkhisar	59.4	-	41.6	-	416	-	-	100
Büğet	67.1	-	29.7	1.1	30.8	-	2.1	100
Dinar	74.7	-	23.5	1.8	25.3	-	-	100
Fineze	74.4	-	25.2	0.4	25.6	-	-	100
Killik	72.2	-	25.8	2	27.8	-	-	100
Göçenli	63.7	-	34.3	0.7	35	1.3	-	100
Kargıncık	78.6	-	19.3	2.1	21.4	-	-	100
Ahın	62.9	-	36.4	0.7	37.1	-	-	100
Horun	43.5	18.2	37.5	0.8	38.3	-	-	100
Kızılca	76.6	-	22.3	1.1	23.4	-	-	100
Tahtoba	47.2	18.5	22.5	0.5	23	-	11.3	100
Kızık	76.1	-	23.1	0.8	23.9	-	-	100
Karabalçık	46.4	-	37.6	-	37.6	-	16	100
Demlükargını	72.2	-	26.9	0.9	27.8	-	-	100
Karakuzu	63.6	-	21.4	3.9	25.3	-	11.1	100
Bolos	70.4	-	28.7	0.9	29.6	-	-	100
Danişment	84.2	-	15.7	0.1	15.8	-	-	100
Doğlacık	74.1	-	22.5	1.3	23.8	-	2.1	100
Salur	72	-	16.9	1.7	18.6	-	9.4	100
Ayazmayeni	63.9	-	27.5	1.7	29.2	-	6.9	100
Tekkeyeni	76.8	-	22.7	0.5	23.2	-	-	100
İsbolos	72	-	18.6	2.3	20.9	-	7.1	100
Arab	72.1	-	26.1	1.8	27.9	-	-	100
Ayazma	71.5	-	26.1	0.8	26.9	-	1.6	100
Avara	70.9	-	27.3	1.8	29.1	-	-	100
Devecikargını	78.3	-	21.7	-	21.7	-	-	100
İtak	74.9	-	24.2	0.9	25.1	-	-	100
Malumseyyid	78.6	-	20.8	0.6	21.4	-	-	100
Karacaviran	83.9	-	14.7	1.4	16.1	-	-	100
Madas	69	-	27.2	0.8	28	-	3	100
Kuşçu	73.2	-	24.9	1.9	26.8	-	-	100
Behram	69.4	-	27.1	0.6	27.7	-	2.9	100

Sarsı	72.4	-	26.4	-	26.4	-	1.2	100
Heris	75.2	-	22.9	1.2	24.1	-	0.7	100
Yascımusa	73.8	-	25.3	0.6	25.9	-	0.3	100
Temecük	52.4	-	46.3	1.3	47.6	-	-	100
Dodurga	67.7	-	25.7	1.4	27.1	-	5.2	100
Toplam	71.7	0.6	24.7	1.3	26	0.1	1.6	100

Tablo 29 Artukâbâd Kazası'na Ait Vergi Yüğü, 1844

	Vergü-yi Mahsusa	Cizye	Aşâr ve Rüşumât		Kışlak	Vergiye Zam	Toplam
Yerleşim Birimleri			Aynî	Nakdî			
Sulusaray	21	-	6.4	0.3	-	-	28
Karaoluk	31	-	4	1	-	-	36
Yağmur	16	-	8	0.5	-	0.5	25
Kunduz	19	-	7	0.5	-	-	27
Ortaviran	28	-	6	1	-	-	35
Tuzla	22	-	7	0.1	0.1	4	33.2
Kuruçay	25	-	6	1	-	-	31
Altuntaş	15	-	7	0.03	-	-	22
Tucuk	26	-	6	1	-	-	33
Gederük	26	-	5	1	-	3	35
Arabacımusa	21	-	5	1	-	-	27
Ağmusa	29	-	7	1	-	3	40
Sapakol	19	-	7	-	-	-	26
Hüdâ	22	-	7	1	-	-	30
İğdir	24	-	7	1	-	-	32
Ahmetdanişment	24	-	6	1	-	4	35
Silis	14	-	8	1	-	-	23
Mancı	-	-	5	1	7	-	13
Sedeni	13	-	8	-	-	-	21
Balıkhisar	10	-	7	-	-	-	17
Büget	16	-	8	1	-	1	26
Dinar	22	-	7	1	-	-	30
Fineze	20	-	7	1	-	-	28
Killik	18	-	6	1	-	-	25
Göçenli	14	-	8	0.5	0.5	-	23
Kargıncık	15	-	4	1	-	-	20
Ahın	14	-	8	1	-	-	23
Horun	10	4	8	1	-	-	23
Kızılca	22	-	6	1	-	-	29
Tahtoba	13	5	5	1	-	3	27
Kızık	23	-	7	1	-	-	31
Karabalçık	10	-	8	-	-	4	22
Demlükargını	19	-	7	1	-	-	27
Karakuzu	15	-	5	1	-	2	23
Bolos	17	-	7	1	-	-	25

Danişment	4	-	1	-	-	-	5
Doğlacık	23	-	7	1	-	1	32
Salur	26	-	6	1	-	3	36
Ayazmayeni	17	-	7	1	-	2	27
Tekkeyeni	20	-	6	1	-	-	27
İsbolos	26	-	7	1	-	3	35
Arab	18	-	7	1	-	-	26
Ayazma	22	-	8	1	-	-	31
Avara	17	-	7	1	-	-	25
Devecikargını	34	-	9	-	-	-	43
İtak	22	-	8	-	-	-	30
Malumseyyid	21	-	6	1	-	-	28
Karacaviran	30	-	5	1	-	-	36
Madas	18	-	8	1	-	1	28
Kuşçu	20	-	7	1	-	-	28
Behram	20	-	8	1	-	-	29
Sarsı	19	-	7	-	-	1	27
Hers	22	-	7	-	-	1	30
Yascımusa	22	-	8	0.5	-	0.5	31
Temecük	9	-	8	1	-	-	18
Dodurga	22	-	8	1	-	2	33
Toplam	19	1	7	1	0.5	0.5	29

3.2.7. Vergi-Gelir Korelasyonu

Korelasyon analizinde, bir anakütleden seçilmiş en az iki veya daha fazla örnek grup alınarak, bu gruplar arasındaki etkileşime bir katsayı yardımıyla bakılır. Bu katsayı korelasyon katsayısıdır ve “ r ” ile gösterilir.⁵³ Korelasyon analizinin yapılacağı gruplar (bunlara değişken de denilebilir) arasında etkileşime bakılırken, bağımlı değişken veya bağımsız değişken olma şartı aranmaz. Korelasyonuna bakılacak olan değişken gruplar ikiden fazla olsalar dahi ikili olarak ele alınırlar ve bu ikili değişkenlerin etkileşimi, katsayı yardımıyla yön ve kuvvet olarak tayin edilirler.⁵⁴

Korelasyon katsayısı, değişkenlerin yönü, etkileşimlerin nasıl olduğu hakkında bilgi verir. Değişkenlerin birbiri arasında etkileşim var mı, varsa etkileşimin çok fazla mı yani kuvvetli mi olduğu ve gözlem gruplarından birinin gözlem değerleri

⁵³ E.F. Lindquist, *İstatistiğe Giriş*, (çev; Hasan Tan ve Tuğrul Tamer), İstanbul: Alkım Yayınları, s. 148; Burhan Çil, *İstatistik*, Ankara: Detay Yayınları, 2004, s. 271.

⁵⁴ Korelasyon hesaplamaları için bkz; <http://analiz.ibsyazilim.com/egitim/koran.html> (27-06-2006)

artarken diğzerinin azalıyor mu yoksa aynı yönde mi değzerleri değzişiyor olduğu gözlenebilir. Korelasyon katsayısı “-1” ile “+1” arasında değzişen değzerler alır. Katsayı, etkileşimin olmadığı durumda “0”, tam ve kuvvetli bir etkileşim varsa “+1”, ters yönlü ve tam bir etkileşim varsa “-1” değzerini alır.⁵⁵

Bu bilgiler eşliğinde ve “excel” yardımı ile Artukâbâd Kazası’na ait Toplam Vergi ve Toplam Gelir arasındaki korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Hesaplama neticesinde vergi-gelir ilişkisini ifade eden Artukâbâd Kazası’nın korelasyon katsayısı “r” 0.976 ‘dir. Yukarıda da ifade edildiği üzere “+1” ‘e daha yakın olmasından dolayı vergi ve gelir arasında kuvvetli bir etkileşim vardır. Gelirin artması doğrudan verginin artması ile sonuçlanmaktadır.

---

⁵⁵ Burhan Çil, s. 267

4. HÂNE REİSLERİNİN İSİMLERİ, LAKAPLARI VE ÜNVANLARI İLE DAĞILIMI

1844 yılı Artukâbâd Kazası Temettüât kayıtlarında bulunan vergi mükelleflerinin taşımış oldukları isimler Tablo 30'da görüldüğü gibidir. İlk önce, lakap, unvan ve sıfat belirten birleşik isimler tasnif dışı kullanılarak sadece hâne reisi ve hâne gelirine katkıda bulunanların isimlerinden tablo oluşturulmuştur. Bineanaleyh, aile ve akraba ilişkisini belirten isimler istisna kılındığında, hâne reisi isimleri çoğunlukla sâde şekliyle kullanılmıştır. Örneğin, “Köroğlu İlyas”. Burada “İlyas” ismine ait herhangi bir sıfat, unvan ve mesleğini bildirir hiçbir birleşik isim bulunmamaktadır. Tablodan da anlaşılacağı üzere, sade haliyle toplam 85 farklı erkek ismi ve 8 farklı kadın ismi kullanılmıştır. Buna ilaveten, toplam 1273 erkek vergi mükellefi ismi ve 12 kadın vergi mükellefi ismi bulunmaktadır. Bu 1273 isimden en fazla kullanılanları 150 isimle “Mehmed”, 117 isimle “Ali”, 114 isimle “Hüseyin” 108 isimle “Mustafa” ve 99 isimle “İbrahim”dir. Yine bu isimlerin toplam içerisindeki yüzdelik payları ise; %11.8 Mehmed, %9.24 Ali, %8.96 Hüseyin, %8.5 Mustafa ve %7.8 ile İbrahim şeklindedir. Bu isimlerin kullanılması bizlere kazanın dinî hassasiyetleri ile ilgili olarak ön izlenimler vermektedir. Örneğin, İslam dininin peygamberi olan Hz. Muhammed (Türkçe kullanımı Mehmed) ve sonrasındaki dört halifesinin (sırayla; Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali) isimleri fazlaca kullanılmıştır. Bu isimlerin toplam isimler içerisindeki payı ise %35,3'tür. Netice olarak, kaza içindeki hâne reisi isimleri belli isimler etrafında temerküz etmiştir denilebilir.

Artukâbâd kazası kadın vergi mükelleflerinin isimleri bir arada gözükmeleri ve daha iyi inceleme nedeni ile farklı olarak tablonun sonuna konulmuştur. Toplam 12 kadın mükellefi içerisinde 8 farklı isim bulunmaktadır. Bu isimler arasında 4 farklı kadın mükellefle “Fatıma” isminin daha yaygın olarak kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 30 Artukâbâd Kazası'nda Hâne Reislerinin İsimleri, 1844

İsim	Aded		
Abdulgâki	1	Kirkor	2
Abdulcelil	1	Mahmud	9
Abdulkâdir	3	Maksud	1
Abdulkerim	2	Mânûk	1
Abdullah	12	Mardinos	1
Abdurrahman	2	Mehmed	150
Ablak	1	Memdis Ohan	1
Agop	2	Memiş	4
Ahador	1	Menas	1
Ahmed	65	Murâd	1
Ali	117	Mürsel	1
Artin	1	Murtaza	2
Âşur	3	Musa	22
Bakos	2	Mustafa	108
Ballı	1	Nâbi	1
Bayram	4	Nikefor	1
Bekir	10	Nûman	1
Bektaş	8	Ohannes	1
Beyros	1	Ömer	77
Ca'fer	2	Osman	83
Cum'a	1	Pehlivan	1
Derviş	4	Receb	4
Ebubekir	22	Reşid	1
Emin	5	Resul	1
Eyyüb	2	Sâdık	2
Fazlı	1	Şâkir	1
Feyzi	1	Sâlih	16
Feyzullah	2	Satılmış	1
Gabriel	1	Sefer	1
Habib	1	Selmân	1
Hâfız	1	Serkis	2
Halil	72	Sıddık	4
Hamza	3	Simon	1
Hasan	65	Süleyman	42
Haydar	1	Târik	1
Hızır	4	Tursun	1
Hurşit	1	Veli	23
Hüseyin	114	Yunus	1
İbrahim	99	Yusuf	14
İlyas	2	Zeynel	1
İsmail	38	Kadın İsimleri	
İstefan	2	Emine Kadın	1
Karabit	1	Fatıma	4
Kâsım	3	Hadice	1
Keş	2	Mevlûde	1
		Sati	1

Şerife Hatun 2
Zâhîde 1

Zeynep 1

Aşağıda lakap ve ünvanlı kullanılan isimlerin listesi görülmektedir. Bu isimlerin dışındakiler ise lakap, unvan ve sıfat türünden müteşekkil birleşik isim kullanmamıştır. Bu isimler için ortak kullanımları bulunmadığından rakam çetelesi tutulmamıştır. Listede toplam 83 isim bulunmaktadır.

Liste 1 Lakap ve Ünvanlı Olan Hâne Reisi İsimleri, 1844

Abdullah Efendi	İmam Ahmed Efendi
Ağacıkoğlu Hacı Mustafa	İmam Ali
Ahmed Ağa	İmam İsmail Efendi
Ali Nalkesen	İmam Kâsım Efendi
Âşık Mustafa	İmam Mehmed Efendi
Bıyık Mustafa	İmam Mustafa Efendi
Çanakoğlu Deli Mehmed	İmam Osman Efendi
Çulha Ali	İsmail Ağa
Deli Ağa	Kaba Halil
Deli Ahmed	Kara Ali
Deli Mehmed	Kara Veli
Dizdar Reşid Ağa	Karslı Bey
Elmacı Ömer Ağa	Kâtib Ahmed Efendi
Gök Hüseyin	Kavaklızade Derviş Ağa
Gül Osman	Kız Mustafa
Hacı Abdullah	Koç Hasan
Hacı Fâkih Mustafa Ağa	Koca Hasan
Hacı Hüseyin	Köse Feyzi
Hacı İbrahim	Köse Halil
Hacı İmam	Köse Ömer
Hacı Mehmed Efendi	Küçük Ali
Hacı Mustafa	Mâhiroğlu Derviş Ağa
Hacı Ömer Ağa	Mehmed Ağa
Hacı Osman	Mehmed Bey
Hacı Süleyman	Mehmed Efendi
Halil Efendi	Mısırlı Yusuf
Hocaoğlu Derviş Ağa	Muhtar İsmail Efendi
Hurşit Ağa	Mürşîd İbrahim Efendi
Hüseyin Ağa	Musa Çelebi Halil
Hüseyin Efendi	Mustafa Ağa
İbrahim Ağa	Mutasarrıf Hacı Seyyit Halil
(Dizdâr Reşid Ağa'nın Kardeşi)	(Mutasarrıf Mustafa Ağa'nın Kardeşi)
İbrahim Bey	Mutasarrıf Mustafa Ağa
İbrahim Efendi	Ömer Ağa
İbrahim Nâmkesen	Şah İsmail
İbrahim Sâlih Efendi	Şâkir Ağa

Sarı Ali
Sarı Mustafa Mahmud
Selmân Ağa
Şeyh Ahmed
Sıddık Yusuf
Solak Bektaş
Teke Kara Ali

Tokat'tan Hüseyin Ağa
Topal Ali
Topal Bektaş
Topçuzâde İsmail Ağa
Tûran Ali
Yüzbaşı Receb Ağa

SONUÇ

Tanzimât sonrası, 1844 yılı Temettüât kayıtları temel alınarak incelenen Artukâbâd Kazası'nın yerleşim birimleri coğrafi, sosyal, ekonomik ve nüfus özellikleri itibariyle farklı gelişmeler gösterdiği anlaşılmıştır. Artukâbâd Kazası'nın iç Anadolu bölgesinde bulunması dolayısı ile karasal iklim özelliklerine sahiptir. Bu özelliğe sahip oluşu nedeni ile de çiftçilik ve hayvancılık bu kazanın temel faaliyet alanı olmuştur.

Sanayi öncesi toplumların ekonomik temel uğraş alanlarının tarım olması, Artukâbâd kazası için de kaçınılmaz olmuştur. Kazanın tarım faaliyetlerinde, hububat üretimi ve hayvancılık temel unsuru oluşturmaktadır. Çok az miktarda da olsa bağ ve tütün faaliyetlerinde de bulunulmuştur. Tarımın temel faaliyet alanı olmasına rağmen ürün çeşitliliğindeki sınırlılık dikkati çekicidir. Bunun nedeni olarak da bölgenin iklim ve coğrafi koşullarından kaynaklandığı ifade edilebilir.

Tarım faaliyetlerinin yanısıra hayvan yetiştiriciliğinin kaza için önemi dikkat çekicidir. Hayvan yetiştiriciliğinde büyük ve küçük baş olmak üzere çeşitli hayvan türlerine rastlanılmaktadır. Arıcılık dahi bu kaza için dikkat çekicidir. Aslında, hayvan yetiştiriciliği daha çok ziraî faaliyetleri tamamlayıcı bir uğraş alanı olarak icra edilmiştir. Hayvancılığın, ziraî faaliyetleri tamamlayıcılığının yanısıra, hânelerin günlük et, süt ve süt ürünleri gibi ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli bir yere sahiptir.

Kaza genelinde, tarımın dışında esnafılık, tüccarlık ve benzeri uğraş alanları fazla icra edilememiştir. Daha fazla tarım alanının içerisinde olmak kaydı ile (çoban, azap ve hizmetkâr gibi) hizmetçilik faaliyetleri ön plana çıkmıştır.

Vergi yükünün hâneler arasındaki âdil dağılımı mutlak manada olmasada gerçekleşebilmiştir. Bunun yanısıra, gelirdeki artışın vergideki artışa neden olduğu tespit edilmiştir. Gelirin artması verginin artmasıdır.

Kaza genelindeki, toprakların hâneler arasındaki dağılımında matematiksel ve eşit paylaşımın varlığı da dikkatleri çeken diğer husustur. Kaza genelinde büyük ölçekli ve çiftlik tipinde tarım işletmelerine rastlanılmamıştır. Başka bir ifade ile, tümü küçük üretici köylü işletmesi niteliğindedir.

Bu çalışma, Osmanlı Devleti sosyal ve İktisadî araştırmalarına bir bölgenin örnekleme özelliği ile katkıda bulunmaktadır. Doğal olarak, sadece belli bir bölgeye ve yıla bakılarak altı asırlık devletin genel sosyo-İktisadî yapısı üzerine yapılan değerlendirmeler anlamlı olmayacaktır. Lakin, eğer Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunan Tanzimât döneminde gerçekleştirilmiş 17 747 adet olan iki serili (1840 ve 1844) Temettüât defterleri işlendiği takdirde belki o zaman devletin belli bir dönem ve yılına ilişkin tedkikler yapılabilir.

Sonuç olarak, Artukâbâd kazası ile alakalı 1844 yılı Temettüât kayıtları incelendiğinde bu çalışmada, hâne yapısı, hâne reislerinin meslek dağılımları ve meslek türleri, yetiştirilen ziraî ürünler, yetiştirilen küçük ve büyük baş hayvan türleri, alınan vergiler ve dağılımları, arazi dağılımı ile hâne reislerinin isim ve lakapları açıkça gözlenebilen bir durumdur.

E K L E R

Ek Tablo 1

Hâne Reislerinin İsimleri, Ünvanları, Meslekleri, Ödedikleri Toplam Vergi ve Toplam Gelirleri ,1844 (Yerleşim birimlerinin tümü “Köy” niteliğindedir.)*

Hâne No.	AD ve ÜNVAN	Meslek	Toplam Vergi(Kuruş)	Toplam Gelir (Kuruş)
S U L U S A R A Y				
1	İlbaşıoğlu Hacı Ömer Ağa		734.24	4881.5
2	Sefanoğlu İbrahim Bey	Çiftçi	307.8	922
3	Kozaroğlu Ahmed	Çiftçi	37	110
4	İmamoğlu Mustafa	Çiftçi	449.8	1525
5	İmamoğlu Mehmed	Çiftçi	252	948
6	Kâsımoğlu İbrahim ve Kardeşi Osman	Çiftçi	573.16	2229
7	Bektaşoğlu Osman	Çiftçi	270	908
8	İlbaşzâde Ebubekir	Çiftçi	313.16	1529
9	İlbaşoğlu Hüseyin	Çiftçi	310.8	1326.8
10	İlbaşoğlu Mehmed	Çiftçi	138	440
11	İlbaşoğlu Ali	Çiftçi	31	119
12	Taşcıoğlu Mehmed	Çiftçi	106	200
13	.....oğlu Osman	Çiftçi	297	1024
14	İdrisoğlu Mustafa	Çiftçi	118.5	329
15	İlbaşoğlu Hüseyin	Çiftçi	239.8	846
16	Molla Bekiroğlu Ömer	Çiftçi	171	576
17	İlbaşoğlu Mehmed	Çiftçi	127.16	465
18	Çatakoğlu Osman	Çiftçi	218	634
19	Molla Hüseyinoğlu Ahmed	Çiftçi	229	758
20	Ayânoğlu Mustafa	Çiftçi	279	834
21	Sefânoğlu İsmail	Çiftçi	70	316
22	Mollaoğlu Ömer	Çiftçi	207	771
23	Kıdaklıoğlu Mustafa	Çiftçi	288	613
24	Küçük Alioğlu Mehmed	Çiftçi	99	264
25	Oduncuoğlu Mehmed	Azap	50	221
26	Ganioğlu Halil	Çiftçi	96.5	418

* Tabloda “Hâne No” kısmında “Y1, Y2, Y3....” şeklinde yazılan ifadeler, metin içerisinde bahs edildiği üzere, sayımların yapıldığı yerleşim yerlerinde “Yabancıyan” olarak bulunanları tanımlar.

27	Solakoğlu Mehmed	Çiftçi	159	468
28	Kantaroğlu Mehmed	Çiftçi	131	374
29	İmamoğlu İbrahim	Çiftçi	129	328
30	Kuloğlu Ali	Çiftçi	382	1227
31	İmamoğlu İbrahim	Çiftçi	367	1289
32	Kel Süleymanoğlu Ali	Çiftçi	263.5	885
33	Bit Torunu Abdulcelil	Çiftçi	149	307
34	Emir Hasanoğlu Hüseyin	Çiftçi	312	927
35	Karaşeyhoğlu Osman	Çiftçi	345	1103
36	Çolak Haliloğlu Halil	Çiftçi	126	324
37	Sağiroğlu Hasan	Çiftçi	111	349
38	Kavlakoğlu Ömer	Çiftçi	202	564
39	Çil Hüseyinoğlu Mustafa	Hizmetkâr	95	285
40	Sırâcoğlu Süleyman	Hizmetkâr	0	165
41	Hüseyin Paşa oğlu Mehmed	Çiftçi	159	437
42	Çil Hüseyinoğlu Hüseyin	Çiftçi	274	829
43	Aydinoğlu Osman	Hizmetkâr	38	280
44	İlbaşıoğlu Osman	Çiftçi	112.5	334
45	Solakoğlu Ahmed	Çiftçi	75	574
46	Kavlakoğlu Hasan ve Braderi Ebubekir	Hizmetkâr	0	200
47	Kavlakoğlu Ali	Çiftçi	112	370
48	Kavlakoğlu Hasan	Çiftçi	107	421
49	Veli Şeyh oğlu Süleyman	Çiftçi	37	188
50	Hüseyin Beyoğlu Hüseyin	Çiftçi	278	937
51	İdrisoğlu Veli	Fakir	0	0
52	Çil Hüseyinoğlu Ömer	Çiftçi	141	393
53	Kör Ömeroğlu Mehmed	Çiftçi	74	253
54	Çil Hüseyinoğlu Ali	Çiftçi	103	388
55	Müezzinoğlu Osman	Çiftçi	248	876
56	Cin Alioğlu Ali	Hizmetkâr	38	124
57	Çavuşoğlu İbrahim	Çiftçi	211.5	818
58	Türkmenoğlu Mehmed	Çiftçi	221	1152
59	Kör Ömeroğlu Osman	Çiftçi	118	376
60	İlbaşıoğlu Ömer	Çiftçi	45	124
61	Veli Şeyhoğlu Mustafa	Çiftçi	90	303
62	Gökçeoğlu Mehmed	Azap	116	478
63	Kara Hüseyinoğlu Mehmed	Çiftçi	97	386
64	Müneccioğlu Ali	Çiftçi	155	484
65	Cin Alioğlu Mehmed	Çiftçi	84	204
66	Seyisoğlu Ömer	Çiftçi	108	244

67	Sirâcoğlu Kör Mehmed	Fakir	0	0
68	Kavlakoğlu Halil	Çiftçi	58	164
69	Yenicioğlu Ömer	Korucu	88	460
70	Bozlakoğlu Hüseyinyetimi Ali	Fakir	0	0
71	Sarioğlu Mehmed	Çiftçi	311	1038
72	Osman Çavuşoğlu Ali	Çiftçi	236	459
73	Mizânoğlu Halil	Çiftçi	402	1321
74	Mizânoğlu Ebubekir	Çiftçi	122	418
75	Çil Hüseyinoğlu Hüseyin	Çiftçi	132	366
76	....oğlu Hüseyin	Çiftçi	147	544
77	Cin Alioğlu Halil	Çiftçi	128	324
78	Yenicioğlu Süleyman	Çiftçi	208.4	496
79	Kara Hüseyinoğlu Hüseyin	Çiftçi	130	359
80	Çıkırıçoğlu Mehmed	Çiftçi	117.5	580
81	Cin Alioğlu Musa	Hizmetkâr	60	200
82	Kara Hüseyinoğlu Ahmed	Çoban	66	419
83	Abdullah Ağa Torunu Mehmed	Çiftçi	152	422
84	Kahvecioğlu Mehmed	Çiftçi	146	424
85	Kahvecioğlu Mustafa	Çiftçi	214	534
86	Düzdabanoğlu Mehmed	Çiftçi	122	352
87	Çolakoğlu Osman	Çiftçi	125	334
88	Haydaroğlu Hüseyin ve Damadı Solakoğlu Hüseyin	Çiftçi	132	421
89	.....oğlu Musa	Çiftçi	32	124
90	Kiriş Bekiroğlu Ömer	Çiftçi	96	294
91	Eskioğlu İbrahim	Fakir	0	0
92	Dervişoğlu Ali	Çiftçi	35	162
93	Söylemezoğlu Musa	Azap	38	288
94	Şâkroğlu Ahmed	Azap	59	232
95	Hacioğlu Mehmed	Çoban	70	405
96	Uyuzoğlu Hüseyin	Fakir	0	0
97	Kel Hüseyinoğlu Ömer	Çiftçi	61	274
98	Kel Hüseyinoğlu Ali	Çiftçi	86.5	264
99	Söylemezoğlu Hüseyin	Çiftçi	183	565
100	Bıyık Abdullahoğlu Mustafa	Çiftçi	61	164
101	Uyuz Ömeroğlu Hüseyin	Değirmenci	100	267
102	Abdullah Ağa Torunu Şah İsmail	Hamal	0	500
103	Bektaşoğlu Halil	Çiftçi	212	597
104	Söylemezoğlu Ebubekir	Çoban	40	265
105	İdrisoğlu Ömer	Çiftçi	98	320
106	Şahbazoğlu Osman	Çiftçi	58	164

107	İmam Kâsım Efendi	İmam	48	242
108	Sırâcoğlu Mehmed	Azap	54	190
109	Velikeşoğlu Halil	Çoban	0	100
110	Yarıkoğlu Ebubekir	Çiftçi	46	248
111	Çil Hüseyinoğlu Osman	Çiftçi	78	192
112	Karaçavuşoğlu Mürsel	Çiftçi	54	188
113	Nûmanoğlu Receb	Çerçici	40	384
114	Kavlıkoğlu Hasan	Çiftçi	148.8	419
Y.1	Sivas'ta Küçük Minare Muhidesinden Mahkeme Kâtibi Ahmed Efendi	Kâtip	11	110
Y.2	Sivas'ın Şemsi Mahallesinde Tütüncü Osman'ın Çırağının oğlu Ali	Çiftçi	24	240
Y.3	Sivas'ta Küçük Minare Mahallesiden Velîdoğlu Hacı İbrahim	Çiftçi	24	240
Y.4	Tokatlı Haydaroğlu Hüseyin	Çiftçi	20	200
Y.5	Zileli Kara Osmanoğlu Mehmed Bey	Değirmenci		577.5
K A R A O L U K				
1	Codur Veliolu Ali	Çiftçi	164	616
2	Kara Hüseyinoğlu Veli'nin Halilesi...ve Kerimesi Hadice	Çiftçi	151	502
3	Abdal Aliolu Yusuf	Çiftçi	98	238
4	Hızıroğlu Ali	Çiftçi	108	202
5	....olu Ali	Çiftçi	109	202
Y A Ğ M U R				
1	Musa Çelebi Halil	Çiftçi	467.42	1678
2	Musa Çelebioğlu Mustafa	Çiftçi	171.42	790
3	Musa Çelebioğlu Musa	Çiftçi	141.92	452
4	Yanıcioğlu Sâlih	Çiftçi	155.42	599
5	Musa Çelebioğlu Mehmed	Çiftçi	121.42	464
6	Bünyanoğlu Hüseyin	Çiftçi	144.42	598
7	Musa Çelebioğlu İbrahim	Çiftçi	85.42	328
8	Musa Çelebioğlu Ali	Çiftçi	137.42	614
9	Kel Hasanoğlu Cum'a	Çiftçi	262.42	1283
10	Topak Abdullahoğlu Abdullah	Hizmetkar	42.42	214
11	Çora Hasanoğlu Hüseyin	Çiftçi	79.42	299
12	Bayramoğlu Halil	Çiftçi	74.42	264
K U N D U Z				
1	Haydaroğlu Mustafa	Çiftçi	284.5	1090
2	Hamzaoğlu Veli	Çiftçi	282	1120
3	Hamzaoğlu Mustafa	Çiftçi	217	647
4	Mahmudoğlu Halil	Çiftçi	231	1004
5	Hızıroğlu Halil	Çiftçi	241.5	843

6	Cebecioğlu Mehmed	Çiftçi	100	208
7	Cebecioğlu Ömer	Çiftçi	285.5	1025
8	Cebecioğlu Osman	Çiftçi	59	127
9	Hamzaoğlu İsmail	Çiftçi	116	400
10	Bostancı İbrahim'in Damadı Hüseyin	Çiftçi	93	299
11	Hızıroğlu Mustafa	Çiftçi	335	1481
12	Cebecioğlu Halil	Çiftçi	139	456
Y.1	Sivaslı İbrahim Sâlih Efendi	Değirmenci		231
ORTAVİRAN				
1	Sarı Mehmedoğlu İbrahim	Çiftçi	622	2129
2	Sarı Mehmedoğlu Mustafa	Çiftçi	429	911
3	Sarı Mehmedoğlu Mahmud	Çiftçi	282	973
4	Halil Keşoğlu Halil	Çiftçi	170	594
5	Sarı Mehmedoğlu Mehmed	Çiftçi	289.5	844
6	Zobuoğlu Mehmed	Çiftçi	217.5	781
7	Köle Mahmudoğlu.....	Çiftçi	192	370
8	Cıbroğlu Hasan	Çiftçi	266	1234
9	Kara Alioğlu Süleyman	Çiftçi	130	392
10	Beneoğlu Satılmış	Çiftçi	166	268
11	Beneoğlu Osman	Çiftçi	244	639
12	Feneklioğlu Süleyman	Çiftçi	121	414
13	Köle Ömeroğlu Mehmed	Çiftçi	247	716
14	Şa'banoğlu Halil	Çiftçi	34	164
15	Kara Haliloğlu Mustafa	Çiftçi	140.5	230
16	Kara Ebubekiroğlu Bekir	Çiftçi	129	244
17	Kara Haliloğlu Receb	Çiftçi	99.5	174
18	Kara Haliloğlu Ali	Çiftçi	83	119
19	Kara Haliloğlu Hasan	Çiftçi	72	140
20	Şa'banoğlu İbrahim	Çiftçi	249	699
21	Halil'in Ali	Çiftçi	41	204
22	Fenekli İbrahim	Çiftçi	88	300
23	Abâreoğlu Mehmed	Çiftçi	286.5	542
24	Kâsımoğlu Mehmed	Çiftçi	220	589
25	Kâsımoğlu Mustafa	Çiftçi	226	682
26	Keleşoğlu Ömer	Azap	30.5	210
27	Cıbroğlu Yusuf	Çiftçi	192.5	480
28	Deli Mehmedoğlu Mehmed	Çiftçi	115	224
29	Küçükoğlu Ömer	Çiftçi	37	100
30	Deli Hasanoğlu Ebubekir	Çoban	125	290
31	Kölegözoğlu Mehmed	Çiftçi	223	584

32	Alanoğlu Ömer	Çoban	142	461
Y.1	Tokatlı Danacioğlu Mehmed	Çiftçi	11	110
Y.2	Tokatlı Küçük Ömeroğlu İbrahim	Çiftçi	8	80
Y.3	Tokatlı Hacı Ebubekir Efendi Kerimesi Zahide ve Şerife Hatun			021
T U Z L A				
1	Uzunoğlu Mehmed	Çiftçi	306.75	906
2	Yamânoğlu Hasan	Çiftçi	411.75	1349
3	Uzunoğlu Hüseyin	Fakir	21.75	79
4	Uzunoğlu Ebubekir	Çiftçi	379.75	800
5	Türkoğlu Mustafa	Çiftçi	288.75	684
6	Boranoğlu Sâdık	Çiftçi	65.75	40
7	Mehdioğlu Ahmed	Çiftçi	416.75	1031
8	Uzunoğlu Ali	Çiftçi	256.75	708
9	Topsakaloğlu Halil	Çiftçi	131.75	440
10	Yemişoğlu Mehmed	Hizmetkar	21.75	250
11	Rışvânoğlu Ahmed	Hizmetkar	41.75	274
12	Reşidoğlu İbrahim	Hizmetkar	21.75	274
K U R U Ç A Y				
1	Emlâkoğlu Mehmed	Çiftçi	127	408
2	Emiroğlu Süleyman	Çiftçi	146	568
3	Budakoğlu Mustafa	Çiftçi	82	270
4	Mihrioğlu Bayram	Çiftçi	141	375
5	Küçük Ömeroğlu Veli	Çiftçi	67	196
6	Musaoğlu Hüseyin	Çiftçi	70	204
7	Emlâkoğlu İsmail	Çiftçi	73	330
8	Molla Bayramoğlu İsmail	Çiftçi	75	259
9	Yaturcuoğlu Ali	Çiftçi	79	291
10	Hatiboğlu Mehmed	Çiftçi	142	294
11	Emlâkoğlu Hasan	Çiftçi	128	428
12	Emlâkoğlu İbrahim	Çiftçi	69	250
13	Kiziroğlu Mehmed	Çiftçi	112	347
A L T U N T A Ş				
1	.....oğlu Hüseyin	Çiftçi	696	3213
2	Kara Ahmedoğlu İbrahim	Çiftçi	383.5	1853
3	Hamuyelioğlu Halil	Çiftçi	136	544
4	Emir Yusufoğlu Osman	Çiftçi	161	663
5	Emir Yusufoğlu Hasan	Çiftçi	136	228
6	Araboğlu Süleyman	Çiftçi	304.5	991
7	Köleoğlu Halil	Çiftçi	106	362
8	İmamoğlu Memiş	Çiftçi	104	244

9	Selmanoğlu Süleyman	Çiftçi	190	688
10	Köseoğlu Hasan	Çiftçi	164	509
Y.1	Tokat-Beybağı Mahallesinden Mustafa	Çoban	0	124
Y.2	Tokat-Aksu Mahallesinden Haydaroğlu Yetim Abdullah		0	120
Y.3	Tokat-Topçubağ Mahallesinden Hallâc Mustafa		0	40
Y.4	Tokat-Koca Ahmed Mahallesinden Â'sûr oğlu Ali	Çiftçi	185	1850
T U C U K				
1	İmam Kadiroğlu Abdullah	İmam	0	186
2	Kara Ömeroğlu Mehmed	Çiftçi	474.16	1635
3	Kara Ömeroğlu Ali	Çiftçi	142.24	732
4	Kara Ömeroğlu Hüseyin	Çiftçi	142.5	547
5	Sıddık Yusuf	Çiftçi	462	1514
6	Kodaloğlu Osman	Çiftçi	301	796
7	Kara Ömeroğlu Ömer	Çiftçi	129	341
8	Deli Bekiroğlu Bekir	Çiftçi	117.24	250
9	Bohuroğlu Ahmed	Çiftçi	247.8	517
10	Mürseloğlu Mustafa	Çiftçi	159	248
11	Ca'fer	Çiftçi	265.8	735
12	Kara Ömeroğlu Ahmed	Çiftçi	212	800
13	Bozluoğlu Hüseyin	Çiftçi	212.16	490
14	Kodaloğlu Mehmed	Çiftçi	191	468
15	Bozluoğlu Osman	Çiftçi	152.32	233
16	Emicoğlu Ali	Çiftçi	100.5	404
17	Kel Hüseyinoğlu Mehmed	Çiftçi	124	513
18	Alioğlu Mehmed ve Kardeşi Halil	Çiftçi	0	24
19	Zilelioğlu Ömer	Toğancı	0	104
G E D E R Ü K				
1	Ahioğlu Halil	Çiftçi	283.87	802
2	Ahioğlu Mehmed	Çiftçi	100.87	449
3	Kocaoğlu Ali	Çiftçi	276.87	899
4	Kara Mehmedoğlu Süleyman	Çiftçi	76.87	158
5	Başoğlu İbrahim	Çiftçi	75.87	239
6	Büklüoğlu Mehmed	Çiftçi	99.87	278
7	Kiziroğlu Ali	Çiftçi	331.87	785
8	Köle Osmanoğlu Hasan	Çiftçi	315.87	947
9	Bögrüoğlu Süleyman	Çiftçi	92.87	349
10	Çakıroğlu Hacı Hüseyin	Çiftçi	157.87	403
11	Kel Osmanoğlu Ali	Çiftçi	232.87	642
12	Semendiroğlu Topal Ali	Çiftçi	163.87	290
13	Kiziroğlu Hasan	Çiftçi	82.87	268

14	Menaneoğlu Ali	Fakir	0	0
15	İbrahimoğlu Ömer	Çiftçi	64.87	119
16	Bögrüoğlu Hüseyin	Çiftçi	92.87	395
A R A B A C I M U S A				
1	İmamoğlu Mustafa	Çiftçi	276.16	865
2	Balcıoğlu Musa	Çiftçi	285	990
3	İmamoğlu Ömer	Çiftçi	10	117
4	Cırlakoğlu İbrahim	Çiftçi	280	1195
5	İmamoğlu Keş	Çiftçi	124	208
6	Çobanoğlu Osman	Çiftçi	164	692
7	Çomukoğlu İbrahim	Çiftçi	182.16	727
8	....oğlu Osman	Çiftçi	300	1172
9	Torunoğlu Hüseyin	Çoban	72	224
10	İmamoğlu Veli	Çiftçi	96	304
11	Torunoğlu Osman	Çiftçi	275.3	799
12	Çumukoğlu Musa	Çiftçi	150	396
13	Habiboğlu Veli	Çiftçi	194	724
14	Buçukoğlu Ömer	Çiftçi	68	240
15	....oğlu Abdulkâdir	Çiftçi	116.5	435
16	Ca'feroğlu Osman	Hizmetkar		150
17	Yağcıoğlu Halil	Amele	72	241
18	Molla Bekiroğlu Ebubekir	Çiftçi	84	320
19	Türkmenoğlu Ali	Çiftçi	100	344
20	Yağcıoğlu Hüseyin'in Kerimesi Sati	Çiftçi	72	218.5
21	Gelmuğad Kazası-Kapu Köyünden Rum Mahmudoğlu Ahmed	Harmancı	24	160
22	Çoban Hasanoğlu Mehmed	Hizmetkar	60	322
Y1	Sivas'dan Yâ(ğ)cı Ömeroğlu Ömer Ağa	Değirmenci		273
Y2	Sivas'dan Dizdâr Ağazâde Ahmed Ağa ve Ortakları (Şerikleri)	Değirmenci		10
Y3	Ortak 1 Mehmed	Ortak		20
Y4	Ortak 2 Bekir	Ortak		20
Y5	Ortak 3 Musa	Ortak		10
A Ğ M U S A				
1	Orucoğlu Mustafa	Çiftçi	371.4	934
2	Hüseyinoğlu İsmail	Çiftçi	609.9	1761
3	Baharoğlu Mehmed	Çiftçi	412.9	930
4	Baharoğlu Damadı Demircioğlu Ahmed	Çiftçi	139.9	278
5	Boyradoğlu İbrahim	Çiftçi	394.9	1142
6	Kütükçüoğlu Ali	Çiftçi	383.9	1039
7	Acemoğlu İbrahim	Çiftçi	374.9	897

8	Acemoğlu Ebubekir'in Yetimi Halil	Çiftçi	26.9	105
9	Koca Alioğlu İbrahim	Köy Çobanı	57.9	250
10	Arucuoğlu Mehmed	Çiftçi	118.9	240
11	Karaköseoğlu Sıddık	Çiftçi	402.9	1105
12	Keleşoğlu Sâlih	Çiftçi	206.9	601
13	Acemoğlu Ömer	Fakir	0	0
14	Ba'dîloğlu İbrahim Nâmkesen	Çiftçi	119.4	264
15	Tekeoğlu Süleyman	Çoban	270.9	527
16	Kütükçüoğlu Mehmed	Çiftçi	224.9	677
17	Abdaloğlu Veli	Çiftçi	309.9	782
18	Abdaloğlu İbrahim	Çiftçi	167.9	344
19	İmamoğlu Mehmed	Çiftçi	86.9	144
20	Baloğlu Mustafa	Çiftçi	147.9	423
21	Alioğlu Mehmed	Fakir	0	0
22	Arıcıoğlu Hüseyin	Çiftçi	202.4	357
23	Demircioğlu Ali	Çiftçi	111.4	408
S A P A K O L				
1	Sarı Mustafa Mahmud	Çiftçi	382	1452
2	Çoban Haliloğlu Mustafa	Çiftçi	194	595
3	Mahmudoğlu Kâsım	Çiftçi	119	478
4	Sıddıkoğlu Mehmed	Çiftçi	174	608
5	Sarı Mustafaoğlu Mustafa	Çiftçi	128	544
6	Yenioğlu Ali	Çiftçi	140	732
7	Karaoğlanoğlu Abdurrahman	Çiftçi	296	634
8	Boduroğlu Osman	Çiftçi	177	534
9	Delioğlanoğlu Mustafa	Çiftçi	220	815
10	Misafir Köseoğlu Hasan	Çoban	0	554
11	Zileli Tanıšoğlu İsmail	Çiftçi	0	68
12	Zileli Gülayoğlu Hüseyin	Çiftçi	0	24
13	Zileli Osman	Fakir	0	0
H Ü D Â				
1	Köse Hatipoğlu Mehmed	Çiftçi	464.5	1518
2	Kömürcüoğlu Osman	Marangoz	1078	4488
3	Kara Ömeroğlu Ömer	Çiftçi	335.5	1252
4	Hızıroğlu Ebubekir	Çiftçi	588	1907
5	Kör Hasanoğlu Halil	Çiftçi	288.5	998
6	Kargaoğlu Ahmed	Çoban	381.5	1390
7	Kara Mehmedoğlu Mustafa	Çiftçi	493.5	1632
8	Hatipoğlu Ahmed	Çiftçi	551.5	1685
9	Karabeyoğlu Mehmed	Çiftçi	473.5	1439

10	Abydınoğlu Ömer	Çiftçi	349	1464
11	Musaoğlu Hüseyin	Çoban	214	496
12	Kömürcüoğlu Süleyman	Çiftçi	265.5	1140
13	Mahmudoğlu Bekir	Çiftçi	329.5	824
14	Karaoğlanoğlu Hasan	Çiftçi	226.5	573
15	Kara Musaoğlu Hasan	Çiftçi	198	412
16	Çolmaoğlu Mehmed	Çiftçi	228.5	599
17	Hamzaoğlu Ali	Çiftçi	296	1113
18	Musaoğlu Ali	Çiftçi	276	1138
19	Köseoğlu Mustafa	Çiftçi	155.5	573
20	Mollaoğlu Ali	Çiftçi	317.5	884
21	Çakmakoğlu Hüseyin	Çoban	230.5	718
22	Musaoğlu Osman	Çoban	185	472
23	Hamzaoğlu Süleyman	Çiftçi	331	1277
24	Hamzaoğlu Mustafa	Çiftçi	398	1130
25	Hatiboğlu Hüseyin	Çiftçi	224.5	607
26	Musaoğlu Süleyman	Çiftçi	292.5	717
27	Osmanoğlu Kaba Halil	Çiftçi	357.5	1027
28	Sarioğlu Halil	Çiftçi	240.5	789
29	Sarioğlu Ali	Çiftçi	848	2906
30	Kara Mehmedoğlu Hüseyin	Çiftçi	254.5	885
31	Körünüoğlu Abdurrahman	Çiftçi	310	959
32	Köseoğlu Ahmed	Çiftçi	120	416
33	Hatiboğlu Abdullah'ın Halilesi Zeyneb	Çiftçi	300.5	849
34	Köseoğlu Müteveffâ Ömer'in Yetimesi Fatıma	Çiftçi	74	166
35	Koç Hasan	Fakir	0	0
İ Ğ D İ R				
1	Ya'kuboğlu Ömer	Çiftçi	1090.3	3805
2	Katircioğlu İbrahim	Çiftçi	1089.3	3827
3	Silahlıoğlu Osman	Çiftçi	543.3	1878
4	Silahlıoğlu Ömer	Çiftçi	405.3	782
5	Abbasoğlu Abdulkâdir	Çiftçi	1086.3	3764
6	Kara Alioğlu Hüseyin	Çiftçi	364.3	1081
7	Kabcioğlu Ahmed ve Kardeşi Ömer	Çiftçi	150.3	627
8	Yüzbaşıoğlu Süleyman	Çoban	342.3	944
9	Baltacioğlu Ömer	Çiftçi	525.3	1277
10	Kabcioğlu Ali	Çiftçi	337.3	827
11	Yüzbaşıoğlu Ali	Çoban	567.3	1549
12	Katircioğlu Osman	Çiftçi	669.3	1714
A H M E T D A N I Ş M E N D				

1	Ahioğlu Ali	Çiftçi	454.7	1483
2	Kütükçüoğlu Mehmed	Çiftçi	402.7	1130
3	Cennîoğlu Hüseyin	Çoban	165.7	324
4	Deli Ömeroğlu İbrahim	Çiftçi	118.7	354
5	Hekimhanlı Murtazaoğlu Mustafa	Çoban	33.7	290
6	Mirbeyoğlu Osman	Çiftçi	356.7	787
S İ L İ S				
1	Hamzaoğlu Hamza	Çiftçi	700	2488
2	Hamzaoğlu Hasan	Çiftçi	291	1300
3	Abdulvahhaboğlu Mehmed	Azap	57	340
4	Abdulvahhaboğlu İsmail	Çiftçi	53	193
5	Abdulvahhaboğlu Hüseyin	Çiftçi	408	1773
6	Araboğlu İsmail	Çiftçi	883.5	3854
7	Araboğlu Musa	Çiftçi	533.5	3002
8	Karacaoğlu Hüseyin	Çiftçi	80	289
9	Araboğlu Osman	Çiftçi	454	2903
10	Keşanoğlu Halil	Çiftçi	282.5	1312
11	Keşanoğlu Hüseyin	Çiftçi	218	617
12	Araboğlu İbrahim	Çiftçi	67	214
13	Cebecioğlu Ali	Çiftçi	274	1128
14	Cebecioğlu Hasan	Çiftçi	226	1117
15	Cebecioğlu İsmail	Çiftçi	93	249
16	Cebecioğlu Hüseyin	Çiftçi	206	920
17	Cebecioğlu Receb	Çiftçi	170	708
18	Araboğlu Ebubekir	Çiftçi	367	1638
19	Araboğlu Emin	Çiftçi	290	918
20	Koru Hasanoğlu İbrahim	Çiftçi	172	723
21	Araboğlu Mehmed	Çiftçi	340	1353
22	Keşanoğlu Veli	Çiftçi	249	998
23	Araboğlu Yusuf	Çiftçi	263	1172
24	Araboğlu Hüseyin	Çiftçi	82	159
25	Araboğlu Ahmed	Fakir		0
26	Alioğlu Hüseyin	Çiftçi	59	403
27	Yolânoğlu Emin	Çiftçi	62	140
28	Eloğlu Veli	Çiftçi	162	580
29	Alioğlu İsmail	Çiftçi	289	969
30	Abdulvahhaboğlu Musa	Çiftçi	153	902
31	Yolânoğlu Osman	Çiftçi	176	726
32	Köroğlu Hüseyin	Köyün Kiziri	0	324
33	Araboğlu Ali	Çiftçi	36	123

34	Araboğlu....	Çiftçi	105	362
Y1	Zile'den Temircioğlu Mustafa	Ortak	14	63
Y2	Tokat'tan Keşoğlu Deli Ağa	Ortak	12	54
M A N C I				
1	KetHüdâ Hasan	Kethüdâ	102	931
2	Kel Hasanoğlu Mehmed	Çiftçi	57	338
3	Deli Hasanoğlu Hızır	Çiftçi	61	358
4	Devecioğlu Mehmed	Çiftçi	75	546
5	Hasanoğlu Halil	Çiftçi	64	501
S E D E N İ				
1	Kör'ün Mehmedoğlu Musa	Çiftçi	244	1095
2	Kör'ün Mehmedoğlu Eyyüb	Çiftçi	436	1663
3	Küçük Hüseyinoğlu Hüseyin	Çiftçi	260	1284
4	Maksudoğlu Maksud	Çiftçi	269	1315
5	Maksudoğlu Bektaş	Çiftçi	310	1348
6	Kör'ün Mehmedoğlu Â'sur	Çiftçi	129	424
7	Sıddıkoğlu Mustafa	Çiftçi	133	760
8	Çoban Ahmetoğlu Osman	Çiftçi	251	1014
9	Çoban Ahmetoğlu Mehmed	Çiftçi	84	444
10	Çanakoğlu Hasan	Çiftçi	99	508
11	Kör'ün Mehmedoğlu Bektaş	Fakir	12	120
Y1	Tokat'tan Bârkirci Hüseyin	Çiftçi	12	120
Y2	Tokat'tan Canik Haliloğlu	Çiftçi	14	140
Y3	Tokat'tan Hamal İsmail	Hamal	12	120
Y4	Tokat'tan Hacı Ali Yetimleri	İcar	0	14
Y5	Sivas'dan Çanâk İsmail	Çiftçi	33	330
Y6	Arslandoğlu Köyünden Genç Mehmedoğlu Mehmed	Çiftçi	10	100
B A L I K H İ S A R				
1	Karasolâkoğlu Hüseyin	Çiftçi	100	475.5
2	Ballıoğlu İbrahim	Çiftçi	110	568
3	Mühtedioğlu Abdullah	Çiftçi	38	259
4	Ballıoğlu Halil	Çiftçi	52	223
5	İnce Haliloğlu Ebubekir	Çiftçi	50	240
6	İbiloğlu Ali	Çiftçi	76	324
7	Veli Sıddıkoğlu İsmail	Askeriyeden	100	879
B Ü Ğ E T				
1	Dilâveroğlu ve Karındaşı oğlu Mustafa	Çiftçi	495	1816
2	.... Ahmed	Çiftçi	518	2235
3	.....Haliloğlu Ali	Çiftçi	447.5	1704
4	.....oğlu Mustafa Ağa	Çiftçi	343	1303

5	Veli	Çiftçi	435	1816
6	Kara Ömeroğlu İbrahim	Çiftçi	155	630
7	Haydar	Çiftçi	59	124
8	İmamoğlu Ali	Çiftçi	439	1773
9	.....oğlu Mehmed	Çiftçi	332	1145
10	Hatipoğlu Mustafa	Çoban	67	524
11	Yaylunoğlu Damadı Mehmed	Çiftçi	103	324
12	Kırâcoğlu Hasan	Çiftçi	72	324
D İ N A R				
1	İmamoğlu Hüseyin ve Kardeşioğlu Sâlih	Çiftçi	591.8	2101
2	Bostancioğlu Ali'nin Damadzâdesi Hüseyin	Çiftçi	652.28	2489
3	İmamoğlu İbrahim ve Kardeşioğlu Ali	Çiftçi	532	1977
4	Resûloğlu Hasan	Çiftçi	526.32	1849
5	Köseoğlu Ali	Çiftçi	290.16	996
6	Hânefioğlu Hasan	Çiftçi	464.24	1447
7	Şa'ban İsmail	Çiftçi	340.5	943
8	Kılınçoğlu Süleyman	Çiftçi	351.24	941
9	Kaba Velioğlu Musa	Çiftçi	256.24	783
10	Kaba Velioğlu Mehmed	Çiftçi	264.5	849
11	Seydioğlu Veli	Çiftçi	312.16	950
12	Kâsımoğlu Bektaş	Çiftçi	297.82	1111
13	Kütük Haliloğlu İbrahim	Fakir	0	0
14	Köseoğlu Veli	Çiftçi	218	602
15	Seydî oğlu İbrahim	Çiftçi	392.22	1240
16	Şa'banoğlu Osman	Çiftçi	389.66	1258
17	Şa'banoğlu Hüseyin	Çiftçi	291.8	1226
18	Bozoğlu Yusuf	Çiftçi	236.5	1197
19	Bozoğlu Mustafa	Çiftçi	232.5	1182
20	Şa'banoğlu Hamza	Çiftçi	182.5	579
21	Mehmedoğlu Mustafa	Çiftçi	332.5	1234
22	Solak Bektaş	Çiftçi	363	1020
23	Tûran Ali	Çiftçi	519	1783
24	İmamoğlu Mustafa	Çiftçi	132	404
25	Gümüšoğlu Yusuf	Çiftçi	405.5	1310
26	Eylemezoğlu Hüseyin	Çiftçi	71	523
27	Kaba Velioğlu Mustafa	Çiftçi	149.5	381
28	Deli Koçoğlu Mehmed	Çiftçi	245	641
29	Kara Mustafaoğlu Mustafa	Çiftçi	198.5	639
30	Köse Hasanoğlu Â'sur	Çiftçi	236	523
31	Köseoğlu İbrahim	Çiftçi	280	848

32	İmamoğlu Süleyman	Çiftçi	157.5	503
33	Şa'banoğlu Bektaş	Çiftçi	159	499
34	Arab Alioğlu Mustafa	Çiftçi	81	299
35	Halil	Kızır	29	285
36	Kör'ün Mehmed	Çiftçi	157	440
37	Demircioğlu Mustafa	Azap	0	150
38	İmamoğlu Hüseyin ve Kardeşioğlu Sâlih	Çiftçi	132	419
F İ N E Z E				
1	Mahmudoğlu Ali	Çiftçi	329.5	544
2	Hocaoğlu Ahmed	Çiftçi	281	696
3	Mahmudoğlu Mustafa	Çiftçi	186	563
4	Cırlakoğlu İbrahim	Çiftçi	372	1098
5	Derviş Alioğlu Ahmed	Çiftçi	567	2559
6	Haydaroğlu İbrahim	Çiftçi	389.5	1023
7	Karaoğlu Osman	Çiftçi	395	1250
8	İslamoğlu Sâlih	Çiftçi	307	932
9	Çanakoğlu Deli Mehmed	Çiftçi	298	698
10	Kara Mehmedoğlu Ali	Çiftçi	224.5	603
11	Çanakoğlu Mehmed	Çoban	389	1405
12	Karaoğlu Süleyman	Çiftçi	289	756
13	Bayramoğlu Kara Veli	Değirmenci	180	639
14	Sakaroğlu Ali	Çiftçi	175.5	544
15	Ağacıkoğlu Sâlih	Çiftçi	102	214
16	Kör'ün Ahmetoğlu Ali	Çiftçi	188	524
17	Bıyık Mustafa	Çiftçi	153	519
18	Pehlivanoğlu Mehmed	Çiftçi	176.5	539
19	Tımarlıoğlu Deli Ahmed	Çiftçi	159.5	514
20	Katırcıoğlu Mehmed	Çiftçi	100	194
21	Mahmudoğlu Sâlih	Çiftçi	191	488
22	Benezoğlu Ahmed	Kızır	29	354
23	Emirzâdeoğlu Âşık Mustafa	Çiftçi	69	200
24	Emirzâdeoğlu İbrahim	Çiftçi	50	100
25	Yahşioğlu Eyyüb	Çoban	100.5	454
26	Deli Mehmedoğlu Musa	Çiftçi	46	248
27	İmam İsmail Efendi	İmam	56	483
Y1	Tokat'tan Ağacıkoğlu Hacı Mustafa	Çiftçi	158	1580
Y2	Tokat'tan Müzekki Hacı Süleyman	Çiftçi	6	80
Y3	Tokat'tan Karabükoğlu Ömer	Çiftçi	0	178
Y4	Tokat'tan Eskici İbrahim	Çiftçi	0	48
Y5	Tokat'tan Tavşanoğlu Ablak	Çiftçi	8	80

Y6	Tokat'tan Tavşanoğlu Mustafa	Çiftçi	16	401
Y7	Tokat'tan Mirzaoğlu	Çiftçi	9	90
Y8	Kazabad'dan Târik	Çiftçi	0	26.5
Y9	Toka'tan Hacı Osman	Çiftçi	0	614
Y10	Tokat'tan Hacı İmam	İmam	0	614
K İ L L İ K				
1	Haris / Sâris Cum'aoğlu Halil	Çiftçi	509	2203
2	Kara Hüseyinoğlu Â'sur	Çiftçi	376.8	1263
3	Sâil Alioğlu Hüseyin	Çiftçi	72	179
4	Bozokluoğlu Ali	Çiftçi	71	439
G Ö Ç E N L İ				
1	Fazlıoğlu Fazlı	Çiftçi	624.5	2830
2	Mahmudoğlu İsmail	Çiftçi	467	1203
3	Kara Köseoğlu Sâlih	Çiftçi	504	1690
4	Kuloğlu Ali	Çiftçi	358	1247
5	Fazlıoğlu İbrahim	Çiftçi	502	1188
6	Kız Mustafa	Çiftçi	92	508
7	... Hasan	Çiftçi	78	459
8	Demirci Hasan	Demirci	22	374
9	İmam Mehmed Efendi	İmam	12	289
10	Cebecioğlu İbrahim	Çiftçi	44	229
Y1	Karabalçık Köyünden Kara Ali	Çiftçi	10	100
Y2	Zile'den Satıcıoğlu Derviş	Çiftçi	0	239
Y3	Zile'den Abdullah Efendi	Ortak	0	1845
K A R G I N C I K				
1	Kara Murtazaoğlu Veli	Oduncu ve Kömürcü	318	1518
2	Kara Murtazaoğlu Mustafa	Çiftçi	336	1778
3	Cıncıkoğlu Ali	Oduncu ve Kömürcü	273	1014
4	Gök Hüseyin	Oduncu ve Kömürcü	153.5	943
5	Musa Kocaoğlu Musa	Oduncu ve Kömürcü	252	950
6	Kara Murtazaoğlu Musa	Oduncu ve Kömürcü	194	864
7	Dingiroğlu Mehmed	Oduncu ve Kömürcü	113	604
8	Topal Bektaş	Oduncu ve Kömürcü	142.5	756
9	Hacıoğlu Ballı	Oduncu ve Kömürcü	146.5	748
10	Tataroğlu Mustafa	Oduncu ve Kömürcü	138.5	708
11	Hacı Mustafa	Oduncu ve	142.5	700

		Kömürcü		
12	Âşuroğlu Mehmed	Hizmetkar	0	200
13	Sâlifoğlu Hüseyin	Oduncu ve Kömürcü	214	955
14	Musa Kocaoğlu Mehmed	Çoban	0	464
15	Kırıkoğlu Mehmed	Çiftçi	127.5	476
16	Kara Bekiroğlu Hüseyin	Oduncu ve Kömürcü	67	342
17	Teke Kara Ali	Hizmetkar	33.5	324
18	Âşık Hasanoğlu Zeynel	Çiftçi	120	534
19	Mustafaoğlu Hasan	Azap	50	250
20	Hükümhanlı Çoban Ali	Çoban	40	215
A H I N				
1	Çamurluoğlu Osman ve Kardeşi Mehmed	Çiftçi	568	2677
2	Kefecioğlu İbrahim	Çiftçi	423.5	1863
3	.....oğlu Osman	Çiftçi	371.5	1381
4	Alioğlu Mehmed	Çiftçi	265	1117
5	İmamoğlu İsmail	Çiftçi	313.5	1243
6	Hatiboğlu İsmail	Çiftçi	492.5	2681
7	Pazaroğlu Hüseyin	Çiftçi	107	553
8	Pazaroğlu İbrahim	Çiftçi	108	527
9	Pazaroğlu Mehmed	Çiftçi	248	1172
10	Alioğlu Mahmud	Çiftçi	174	592
11	Pazaroğlu Hüseyin	Çiftçi	133.5	536
12	Pazaroğlu İsmail	Çiftçi	132.5	524
13	Safircioğlu Mehmed	Çiftçi	385.5	1581
14	Karacaoğlu Mehmed ve Kardeşi Hüseyin	Çiftçi	452.5	1934
15	Sarioğlu Hüseyin	Çiftçi	196.5	818
16	Çengeloğlu İsmail	Çiftçi	122.5	439
17	Köle Mehmedoğlu Mehmed	Çiftçi	103	375
18	Pazaroğlu Ömer	Çiftçi	244	996
19	Kürtoğlu Halil ve Kardeşi Hüseyin	Çiftçi	127	584
20	Alioğlu Ali	Fakir	0	0
21	Nazaroğlu Hüseyin	Çiftçi	392.5	1689
22	İmamoğlu Mustafa	Çiftçi	290	1314
23	İmamoğlu Sâdık	Çiftçi	284.5	882
24	Odabaşioğlu Hüseyin	Çiftçi	115	455
25	Çengeloğlu Mehmed	Çiftçi	380.5	1675
26	Çamurluoğlu Halil	Çiftçi	119.5	360
27	Çamurluoğlu Ali	Çiftçi	95	304
28	Sıddıkoğlu İbrahim	Çiftçi	161	439

29	Caniklioğlu Murtaza	Çiftçi	95.5	574
30	Kefecioğlu Mehmed	Çiftçi	393	1777
31	Seyisoğlu Osman	Çoban	25	316
32	Pazaroğlu Osman	Çiftçi	247	747
Y1	Tokad'dan Deli Hüseyinoğlu Hüseyin	Çiftçi	12	120
Y2	Tokad'dan Sarılioğlu Hüseyin	Çiftçi	14	140
Y3	Sivas'tan Hurşit Ağa ve Şâkir Ağa		219	2255
H O R U N				
1	Karslı Bey	Çiftçi	160	904
2	Mahmudoğlu Hasan	Çiftçi	230.8	1034
3	Çekicoğlu Musa	Çiftçi	180	923
1	Keşiş Bakos	Çoban	534.24	2359
2	İdrisoğlu Bakos	Çiftçi	443.32	1855
3	Davidoglu İstefan	Çoban	523.8	2434
4	Keşişoğlu Ohannes	Çoban	594	2710
5	Kırâcoğlu Nikefor	Çiftçi	210.5	1077
6	Kırâcoğlu Gâbriyel	Çiftçi	96	400
7	Canlioğlu Beyros	Çiftçi	230	549
8	Makdis Mânûk	Çiftçi	272	959
9	Hoşkıdemlioğlu Ahador	Çiftçi	227	769
10	Ahadoroğlu Murâd	Çiftçi	156	584
Y1	Tokad-Adolu Mh.Y(B)osisoğlu Sefer		70	976
Y2	Sivas'dan Dizdar Reşid Ağa		12	120
Y3	Tokad'da Boyahâne Korundan olan Yenioğlu Mehmed Ağa		4	40
Y4	Tokad'da Hatib Hamamı Korunda Kayserili oğlu Karabit		8	80
K I Z I L C A				
1	Çitâkoğlu Ahmed	Çiftçi	363	1299
2	Mustafa Ağaoğlu Ömer	Çiftçi	422.32	1108
3	İmamoğlu Osman	Çiftçi	592	1823
4	Diricanoğlu Hüseyin	Çiftçi	648	2449
5	Diricanoğlu Ebubekir	Çiftçi	264.32	888
6	Arıcioğlu Ömer	Çiftçi	377.8	1145
7	Arıcioğlu İbrahim	Çiftçi	343	1283
8	Alioğlu Halil	Çiftçi	264	797
9	Kolukısaoğlu İbrahim	Çoban	24	250
10	Kolukısaoğlu Mehmed	Azap	48	254
11	Arıcioğlu Ahmed	Çiftçi	248	733
12	Çopuroğlu Ahmed	Çiftçi	280	687
13	Çopuroğlu İbrahim	Çiftçi	124	368

14	Hacıoğlu Hamza ve Amcası	Çiftçi	426	1352.5
15	Enbiyaoğlu Yusuf	Çiftçi	172	495
16	Enbiyaoğlu Kâsım'ın oğlu	Çiftçi	168	387
17	Enbiyaoğlu Ahmed	Çiftçi	68	159
18	Mustafa Ağa Mahdumu Halil	Çiftçi	196	672
19	Mustafa Ağa Mahdumu Hüseyin	Çoban	84	409
20	Karakızıoğlu Hasan	Çiftçi	182	492
21	Karakızıoğlu Ahmed	Çiftçi	98	164
22	Kâsımoğlu İbrahim	Çiftçi	298	1132
23	Molla Ömeroğlu Halil	Çiftçi	422	1323
24	Sarı Hasanoğlu Abdullah	Çiftçi	118	467
25	Alioğlu Hüseyin	Çiftçi	106	324
26	Emeksiz Mustafa	Çoban	86	334
27	Süleymanoğlu Halil	Çiftçi	194	439
28	Süleymanoğlu Ömer	Çiftçi	156	359
29	Süleymanoğlu Hüseyin	Çiftçi	142	400
30	Süleymanoğlu Musa	Çoban	112	284
31	Çengioğlu Mustafa	Çiftçi	222	587
32	Arıcıoğlu Ali	Çoban	84	434
33	Sağiroğlu Ali	Çiftçi	112	295
34	İpeklioğlu İbrahim	Çiftçi	272	676
35	Ağcaoğlu İbrahim	Çiftçi	284	1091
36	Haceroğlu Mustafa	Çoban	0	274
37	Haceroğlu Mustafa	Kızır	112	424
38	Çıtakoğlu Hüseyin	Çiftçi	176	438
39	Çakıroğlu Osman	Azap	52	248
40	Molla Ahmetoğlu Osman	Çiftçi	8	112
41	Mustafa Ağaoğlu Yusuf	Çoban	0	300
Y1	Tokat'tan İbrazîzâde Kerimesi Şerife Hatun		0	392
Y2	Sivas'dan Ayvazzâde Ahmed Ağa'nın Halilesi Fatıma Hatun		60	640
Y3	Tokat'tan Hacı Fâkih Mustafa Ağa		0	48
T A H T O B A				
1	Muhtedi Yusuf	Hizmetkar	70.2	250
2	Demircioğlu Agop ve Kardeşi Serkis	Çiftçi	693.4	1751
3	Zâres Dedeninoğlu Agop Zimmî	Çiftçi	424.6	678
4	Bozacıoğlu Simon Zimmî	Çiftçi	412.2	764
5	Keşiş Haçadaroğlu Zimmî	Kışnişci	218.2	494
6	Bozacıoğlu Artin Zimmî	Çiftçi	182.2	384
7	Bozacıoğlu Kirkor Zimmî	Çiftçi	182.2	168
8	Bozacıoğlu Serkis Zimmî	Fakir	0	0

9	Keloğlanoğlu İstefan	Çiftçi	573.3	1859
10	Mathosoğlu Haç Zimmi	Çiftçi	370.2	1144
11	Dedenin Kardeşioğlu Kirkor Zimmi	Çoban	254.2	1054
Y1	Divan-u Hümayundan İbrahim Efendi	Değirmenci	28	1847
Y2	Sivas'dan Küküdoğlu Elmacı Ömer Ağa		6	60
Y3	Sulusaray'dan İlbaşızâde Ömer Ağa Mahdumu Süleyman	Çiftçi	20	200
Y4	Tokad-Sulusokak Mahallesinden Memdis Ohan	Değirmenci	16	737.5
Y5	Yüzbaşı Receb Ağa		26	398
Y6	Tokad'da Haç Dağında Keloğlan oğlu Makdis Baba Zimmi	Çiftçi	24	240
Y7	Tokad'da Soğukpınar Mahallesinden Haydaroğlu Hasan	Çiftçi	24	240
Y8	Tokad-Debbağhâne...Mahallesinden Paşa Serkis oğlu Mardinis Zimmi	Değirmenci	30	877.5
Y9	Sivas-Temurçayır'dan Bıçakçı Hasan	Değirmenci	0	115.5
Y10	Sivas-Topçuzâde İsmail Ağa		8	80
K I Z I K				
1	İmam Ahmed Efendi	İmam	71	402
2	Çabukoğlu Osman	Çiftçi	148	624
3	Topal Osmanoğlu İbrahim	Çiftçi	286	1486
4	Topal Osman'ın Ömer ve Kardeşi Mustafa	Çiftçi	286	1486
5	Yunusoğlu Ahmed	Çiftçi	268	1297
6	Sakallıoğlu Mehmed	Çiftçi	185	489
7	Tıraşoğlu Ömer	Çiftçi	384	1106
8	Civelekoğlu Ahmed	Çiftçi	441	1462
9	Civelekoğlu Halil	Çiftçi	361	1036
10	Kocaoğlu Ömer	Çiftçi	334.5	878
11	Keskünlüoğlu Halil	Çiftçi	356	857
12	Solakoğlu Ahmed	Çiftçi	188	444
13	Sarioğlu Ahmed	Çiftçi	238	459
14	Keskünlüoğlu Mehmed	Çiftçi	356	788
15	Çatlıoğlu Ömer	Çiftçi	76.5	205
16	Sekbânoğlu Musa	Çoban	177	525
17	Kara Alioğlu Hüseyin	Çiftçi	180	383
18	Kocaoğlu Osman	Çiftçi	372	949
19	Sakallı Hüseyin	Fakir	0	0
20	Abdüsselamoğlu Ebubekir	Çiftçi	236	619
21	Deli Ömeroğlu Mehmed	Çiftçi	360	817
22	Çantaş Halil	Çiftçi	33	128
23	Nazaroğlu Osman	Çiftçi	102	560
24	Yunusoğlu Halil	Çiftçi	306	722

25	Körünoğlu Hüseyin	Çoban	14	308
26	Kocaoğlu Köse Halil	Çiftçi	194	514
27	Türkmenoğlu İsmail	Çiftçi	68	329
28	Çolakoğlu Mehmed	Hizmetkâr	33	204
29	Korununoğlu Mehmed	Hizmetkâr	33	204
30	Çolakoğlu Hüseyin	Çiftçi	182	399
31	Osman	Çiftçi	116	224
Y1	Sivas'dan Halil Efendi	Çiftçi	60	640
Y2	Tokat'tan Paşalıoğlu Hüseyin	Çiftçi	20	200
KARABALÇIK				
1	İsmailoğlu Tursun	Çiftçi	296.3	1246
2	İsmailoğlu Hüseyin	Çiftçi	253.8	868
3	Ayyaşoğlu Mustafa	Çiftçi	192.8	812
4	Koç Kethüdâoğlu Ali	Çiftçi	363.3	1891
5	Hacı Musaoğlu Sâlih	Çiftçi	318.3	1469
6	Hacı Musaoğlu Hızır	Çiftçi	321.3	1427
7	Kuloğlu Süleyman	Çiftçi	106.3	319
Y1	Hizmetkar Veli	Azap	0	160
Y2	Zile'den Caniklioğlu Halil	Çiftçi	0	28
DEMLUKARGINI				
1	Bayramoğlu Hüseyin ve Kardeşi Bayram	Çiftçi	573	2037
2	Koçoğlu Ahmed	Çiftçi	565	2020
3	Haşarioğlu Ali	Çiftçi	446	1558
4	Murtazaoğlu Mehmed	Çoban	272	1438
5	Hamzaoğlu Hasan	Çiftçi	278	1227
6	Hanlıoğlu Halil	Çiftçi	218	707
7	Hamzaoğlu Ali	Çiftçi	308.5	1257
8	Hanlıoğlu Hüseyin	Çiftçi	182.5	610
9	Bayramoğlu Ali	Çoban	179.5	773
10	Bediroğlu Hüseyin	Çiftçi	170.5	404
11	Haliloğlu Süleyman	Çiftçi	161	504
12	Tellaloğlu Hüseyin	Çiftçi	193	699
13	Haliloğlu Hasan	Çiftçi	298	1090
14	Doğanluoğlu Süleyman	Azap	0	228
15	Sarioğlu Mustafa	Çiftçi	178	381
16	Murtazaoğlu Ahmed	Çiftçi	178	698
KARAKUZU				
1	Deli Hasanoğlu İlyas	Çiftçi	138.6	534
2	Hancioğlu Bayram	Çiftçi	89	375
3	Hancioğlu Veli	Çoban	40.6	194

4	Nâmlıoğlu Hüseyin	Çiftçi	64.6	400
5	Kara Mustafaoğlu Hüseyin	Çiftçi	89.6	408
6	Torunoğlu Ali	Çiftçi	154.6	702
7	Köroğlu İlyas	Çiftçi	158.6	678
8	Kel Haliloğlu Hüseyin	Çiftçi	223.6	807
9	Koru Hüseyinoğlu Ali	Çiftçi	217.6	841
10	Kel Hasanoğlu Hüseyin	Çiftçi	133.6	408
11	Kır Mustafaoğlu İsmail	Çiftçi	61.6	312
12	Kara Musaoğlu İbrahim	Çiftçi	94.6	496
B O L O S				
1	Köy Ağası Mustafa Ağa	Mutasarrıf	281	2988.5
2	Çopuroğlu İsmail	Çiftçi	714	2616
3	Araboğlu Ali Kethüdâ	Çiftçi	629.5	2077
4	Tosunoğlu Hüseyin	Çiftçi	129	584
5	Tosunoğlu Hasan	Çiftçi	374.5	1689
6	Tosunoğlu İbrahim	Çiftçi	222	1064
7	Deli Alioğlu Tekkeşin Ali	Çiftçi	351.5	1245
8	Deli Abbasoğlu Hasan	Çiftçi	200	820
9	Â'suroğlu İbrahim	Çiftçi	290	960
10	Ali Paşaoğlu Mehmed	Çiftçi	267	923
11	İmamoğlu Mustafa	Çiftçi	501	1336
12	Kumaşoğlu Mustafa	Çiftçi	469	1597
13	Köroğlu Hasan	Çiftçi	126	528
14	Şâtiroğlu Mehmed	Çiftçi	286	1001
15	Pir Velioğlu Halil	Çiftçi	237	599
16	Kâsımoğlu Süleyman	Çiftçi	214	678
17	Bayramoğlu Hasan	Çiftçi	247.5	947
18	Köse Velioğlu Veli	Çiftçi	78	344
19	Mehmed	Çiftçi	27	144
20	Mühendis Abdullah	Kızır	0	150
21	Küçük Ali	Çiftçi	446	1527
22	Geyik Mehmed	Çiftçi	102	299
23	..... Halil	Tâcir	0	200
Y1	Tokat'tan Hacı Abdullah	Çiftçi	0	115.5
Y2	Tokat'tan İmamoğlu Kör İbiştorunu İbrahim	Çiftçi	0	432
Y3	..... Tokat'tan Kalusoğlu	Çiftçi	0	115.5
Y4	Tokat'tan Nalcıoğlu Mehmed	Çiftçi	12	120
Y5	Tokat'tan Çanakoğlu İbrahim	Çiftçi	18	180
Y6	Tokat'tan Yaylaoğlu Ali	Çiftçi	0	49
Y7	Tokat'tan Hamalcı İsmail	Değirmenci	18	549

DANIŞMENT				
1	Baba Yusufolu Bekir	Çiftçi	260	594
2	Çobanoğlu Ömer	Çiftçi	296	848
3	Öcbeolu Mehmed	Çiftçi	256	622
4	Sarioğlu Bekir	Çiftçi	195	543
5	Dedeolu Sâlih	Çiftçi	187	464
DOĞLACIK				
1	Köroğlu Yunus	Çiftçi	299.1	964
2	Kör'ünoğlu Hasan	Çiftçi	114.1	320
3	Çataloğlu Mehmed	Çiftçi	162.1	650
4	Çukuroğlu Mehmed	Çiftçi	483.1	1279
5	Yunusoğlu Bayram	Çiftçi	271.1	789
6	Sarioğlu Hüseyin	Çiftçi	180.1	577
7	Çobanoğlu Ali	Çiftçi	168.1	547
Y1	Sivas'tan Divan-u Humayun'dan İbrahim Efendi		0	112
SALUR				
1	Kocaoğlu Ömer	Çiftçi	195.7	753
2	İmamoğlu Osman	Çiftçi	147.7	293
3	Yetimoğlu Mehmed	Çiftçi	419.7	1134
4	Deli Mehmedoğlu Mehmed	Çiftçi	322.7	721
5	Mollaoğlu İbrahim	Çoban	71.7	350
6	Mollaoğlu Damadı İbrahim	Çiftçi	182.7	346
7	Arnabud Ahmed	Çiftçi	130.7	274
8	Karslıoğlu Mustafa	Çiftçi	420.7	1200
9	Küçük Hasanoğlu İbrahim	Çiftçi	175.7	448
Y1	Sivas'tan Mâhiroğlu Derviş Ağa		0	145
AYAZMAYENİ				
1	Budakçioğlu Mustafa	Çiftçi	201.5	635
2	Budakçioğlu Ca'fer	Çiftçi	334.5	1287
3	Yüzbaşıoğlu İsmail	Çoban	187.7	960
4	Çulha Ali	Çoban	235.5	1140
5	Karakaşoğlu Veli	Çiftçi	179.5	644
6	Hâfızoğlu Halil	Çiftçi	325.5	1357
7	Karaoğlu Halil	Azap	11.5	80
8	Yedekçioğlu Halil	Çiftçi	185.5	759
9	Bünyanoğlu Hasan	Çiftçi	129.5	448
10	Çulhaoğlu Halil	Çiftçi	165.5	504
11	Uzunoğlu İbrahim	Çiftçi	107.5	204
12	Tekkeşinoğlu İbrahim	Çiftçi	105.5	208
13	Sarioğlu Ali	Çiftçi	111.5	224

14	Hızıroğlu Ahmed	Çiftçi	51.5	274
TEKKEYENİ				
1	Deli Hüseyinoğlu Ömer	Çiftçi	520	2059
2	Çolakoğlu Hüseyin	Çiftçi	109	354
3	Delikeşoğlu Osman	Çiftçi	103	462
4	Çatalıoğlu Veli	Çiftçi	263	889
5	Velioğlu Hüseyin	Çiftçi	84	416
6	Sarı Cinoğlu Hasan	Çiftçi	272	1242
7	Sarı Hüseyinoğlu Keş	Çiftçi	209	580
8	Satılmışoğlu Mustafa	Çiftçi	140	371
9	Sarı Velioğlu Mustafa	Hizmetkâr	20	180
10	Molla Hüseyinoğlu Ömer	Çiftçi	246	775
11	Balabanoğlu Osman	Çiftçi	206	516
12	Sarı Velioğlu Sıddık	Çiftçi	74	304
13	Turşuoğlu Hasan	Çiftçi	62	188
14	Çokdâroğlu Ali	Çiftçi	139	408
15	Daloğlu Ebubekir	Çiftçi	134	448
16	Sarı Hüseyinoğlu İbrahim	Çiftçi	6	84
17	Haliloğlu Halil	Çiftçi	22	192
18	Çokdâroğlu Mehmed	Azap	0	100
19	Serçe Mehmedoğlu Mustafa	Çiftçi	54	228
Y1	Sivas'tan Kapu Mehmedzâde Yetimi Mevlûde		7	70
İ S B O L O S				
1	Kara Yusufoğlu Hızır	Çiftçi	374.4	1106
2	Kara Yusufoğlu Ali	Çiftçi	267.4	947
3	Kara Yusufoğlu Hasan	Çiftçi	429.4	1137
4	Kara Yusufoğlu Mustafa	Çiftçi	424.4	1127
5	Sarioğlu Torunu Mehmed	Azap	56.4	150
6	Efkâroğlu Ali	Çiftçi	254.4	765
7	Efkâroğlu Mehmed	Çiftçi	242.4	707
8	Küçükoğlu Hüseyin	Çiftçi	252.4	824
9	Uzun Alioğlu Mehmed	Çiftçi	113.4	308
10	Uzunoğlu İbrahim	Çiftçi	196.4	653
11	Uzunoğlu Bektaş	Azap	41.4	115
12	Lalaşoğlu Veli	Çiftçi	157.4	439
13	Küçükoğlu Ahmed	Çiftçi	197.4	639
14	Kilegözoğlu İbrahim	Çiftçi	170.9	519
15	Beşikcioğlu Ahmed	Çiftçi	187.4	499
16	Mahmudoğlu İsmail	Çiftçi	474.4	1261
17	Zibidioğlu Mustafa	Çiftçi	493.4	1407

18	Lalaşoğlu İbrahim	Çiftçi	186.4	578
19	Lalaşoğlu Hasan	Fakir	0	0
20	İslamoğlu Mustafa	Çiftçi	256.4	523
21	Tokmakoğlu Mustafa	Çiftçi	126.4	159
22	Kara Yusufoğlu İbrahim	Çiftçi	323.9	989
23	Battaloğlu Hüseyin	Çoban	126.4	389
24	Kazzâzoğlu Mustafa	Azap	136.4	339
25	.....oğlu Halil	Azap	132.4	479
26	Ziroğlu Resul	Çiftçi	196.4	394
27	Kör Ömeroğlu Mehmed	Çoban	197.4	734
28	Kel Orucoğlu Habib	Çiftçi	220.4	416
29	Zencioğlu Mehmed	Çiftçi	190.4	387
A R A B				
1	Kör'ün Yusufoğlu Ömer	Çiftçi	526.5	1800
2	Kara Aışeoğlu Süleyman	Çiftçi	593.5	2837
3	Çolpaoğlu İbrahim	Çiftçi	550.5	2029
4	Çolpaoğlu Mustafa	Çiftçi	571.5	2580
5	Çolpaoğlu Musa	Çiftçi	491	1345
6	Hacı Mehmed Efendi	Çiftçi	112	961
7	Ebubekiroğlu Ömer	Çiftçi	505	1566
8	... Halil	Çiftçi	256	1043
9	Hacioğlu Ali	Çiftçi	182.5	537
10	Sipahioğlu Halil	Çiftçi	165.5	325
11	Köroğlu Hüseyin	Çiftçi	225	680
12	Köroğlu Ahmed	Çiftçi	146	340
13	Çavuşoğlu Bekir	Çiftçi	169	670
14	Gök Bekiroğlu Osman	Çiftçi	172.5	429
Y1	Sivas'tan Kavaklızâde Derviş Ağa		38	407.5
Y2	Tokat'tan Hüseyin Ağa		0	59.5
Y3	Yıldızeli'nden Koca Hasan	Çoban	0	312
Y4	Yıldızeli'nden Ali Nalkesen	Azap	0	194
A Y A Z M A				
1	Acemoğlu Ali	Çiftçi	558.2	1068
2	Kadioğlu Halil	Çoban	578.7	1898
3	Yedioğlu Mehmed	Çiftçi	257.7	708
4	Yaprakoğlu Hasan	Çiftçi	115.2	560
5	Bayramoğlu Hasan	Çiftçi	173.2	792
6	Musaoğlu Mustafa	Çiftçi	307.2	1220
7	Kara Hüseyinoğlu Hasan	Çiftçi	117.2	223
8	Mahmudoğlu Hüseyin	Çiftçi	281.2	912

9	Mahmudoğlu İsmail	Çiftçi	149.2	547
10	İmamoğlu Ahmed	Çiftçi	278.7	890
11	Uzunoğlu Mehmed	Azap	67.2	298
12	Hencerânoğlu	Azap	69.2	253
13	Tarakoğlu Süleyman	Azap	67.2	218
14	İmamoğlu İsmail	Çiftçi	141.2	471
15	Kadioğlu Köse Feyzi	Çiftçi	141.2	495
16	Büyükoğlu Mustafa	Çiftçi	153.2	543
17	Kadioğlu Mustafa	Çiftçi	196.7	794
18	Zileli Memiş	İmam	9.2	242
Y1	Zile Kalesi Dizdârı	Ortak	0	0
Y2	Tokat'tan Berberoğlu	Ortak	99	0
A V A R A				
1	Hatipoğlu Ahmed ve Kardeşi İbrahim	Çiftçi	853	3766
2	Tataroğlu Ahmed	Çiftçi	767.5	2937
3	Keçe Velioğlu Halil ve Kardeşi Ömer	Çiftçi	767	2672
4	Musa Mehmedoğlu Feyzullah ve Kardeşi Hasan	Çiftçi	755.5	2679
5	Kara Mehmedoğlu Halil	Çiftçi	668.5	2155
6	Kara Mehmedoğlu Veli	Çiftçi	168	520
7	Akgüloğlu Hüseyin	Çiftçi	209	409
8	Kalenderoğlu Mustafa	Çiftçi	164	519
9	Rıdvanoğlu Süleyman	Çiftçi	193	508
10	Kırbaşoğlu Osman	Çiftçi	164	519
11	Emiroğlu Osman	Çiftçi	115	328
12	Kulakoğlu Osman	Çiftçi	142	304
13	Sâlihoğlu Hüseyin	Çoban	80	415
14	Amele Ali	Amele	40	360
15	Sâlihoğlu Ali	Çiftçi	108	344
16	Deli Süleyman Torunu Osman	Çiftçi	4	76
17	Demirci İbrahim	Çoban	40	303
18	Caniklioğlu İmam Mustafa Efendi	İmam	0	524
19	Pehlivanlı Haliloğlu İbrahim	Çoban	40	644
20	Feyzullah	Azap	40	150
21	Keçe Velioğlu Memiş Çavuş	Çiftçi	78	444
22	Rıdvanoğlu Mustafa	Azap	52	320
23	Saka Mehmed	Ortak	97.5	870
Y1	Sivas Kale Dizdarı Reşid Ağa		57.5	689
Y2	Sivas Kale Dizdarı Reşid Ağa'nın Kardeşi İbrahim Ağa		29.5	335
D E V E C İ K A R G I N I				
1	Deli Ömeroğlu Abdullah	Değirmenci	189	524

2	Deli Ömeroğlu Mehmed	Çiftçi	176	348
3	Seyis Hasanoğlu Ahmed	Çiftçi	349	986
4	Cebecioğlu Halil	Çiftçi	310	463
5	Satılmışoğlu Süleyman	Çoban	217	468
6	Cebecioğlu Mehmed	Çiftçi	273	1024
7	İmamoğlu Mahmud	Çiftçi	221	447
8	Köseoğlu Sâlih	Çoban	146	224
9	Köseoğlu Mehmed	Hizmetkar	115	308
10	İmamoğlu İbrahim	Çiftçi	225	463
11	.....oğlu İbrahim	Çiftçi	326	1034
12	Cebecioğlu Hüseyin	Çiftçi	268	352
13	Gül Osman	Çiftçi	293	687
14	Cebecioğlu Mustafa	Çiftçi	195	599
Y1	Sivaslı Ahmed Ağa		165	0
İ T Â K				
1	Kır Delioğlu Mehmed	Sığırçobanı	844	3003
2	İmamoğlu Sâlih	Çiftçi	552	2055
3	Şahbâzoğlu Ömer	Çiftçi	308	935
4	Kulakoğlu Mustafa	Çiftçi	309	812
5	Sekkakçioğlu Osman	Çiftçi	273.5	663
6	İmam Ali	İmam	135.5	434
7	Bağcıoğlu Çırağı Mustafa	Çoban	73	310
8	Kıvırdakoğlu Hüseyin	Çoban	92	248
M A' L U M S E Y Y İ D				
1	Muhtar-ı Evvel İsmail Efendi	Muhtar ve Zaviyedar	309	1290
2	Hacı Bekiroğlu Bekir	Zaviyedar	99	544
3	Şeyh Ahmed	Zaviyedar	151	801
4	Sünnetçioğlu Hüseyin	Çiftçi	186	498
5	Velioğlu Mehmed	Tüccar	56	400
6	Sünnetçi Ebubekir	Zaviyedar	441	1840
7	Dedeoğlu Osman	Çiftçi	94	328
8	Kel Bekiroğlu Musa	Çiftçi	450	1403
9	Kel Hasanoğlu Mustafa	Zaviyedar	118	728
10	Ağacanoğlu Damadı Abdalbâki	Çiftçi	145	262
11	Abdulkerimoğlu Abdulkerim	Zaviyedar	387	1373
12	Demircioğlu İsmail	Çiftçi	340	1160
13	Demircioğlu Mehmed	Davar Çobanı	140	572
14	Çobanoğlu Osman	Çiftçi	87	230
15	Çokdâroğlu Ali	Bostancı	82	335
16	Hatipoğlu Yusuf	Çiftçi	157	460

17	Sırâcoğlu Emin	Çiftçi	315	941
18	Hatipoğlu Mustafa	Çiftçi	159	328
19	Hatipoğlu Halil	Çiftçi	255	450
20	Sipahioğlu Ahmed Halilesi Fatıma Kadın		20	60
21	Yetim Mustafa ve Kardeşi Abdullah ve Valideleri Fatıma		144	60
22	Çoban Ömeroğlu Ahmed	Çiftçi	215	582
23	Şeyh İbrahimoğlu Ömer	Çiftçi	107	230
24	Hatipoğlu Ali	Hatip	0	35
25	Ömer Beyoğlu Halil	Çiftçi	146	370
26	Köşkerioğlu Mehmed	Çoban	173	640
27	Baba Mustafaoğlu Ömer	Boğacı	48	355
28	Budakoğlu Ali	Çoban	226	774
29	Hatipoğlu Damadı Mehmed	Çiftçi	127	220
30	Kör Ömeroğlu Ömer	Çiftçi	114	285
31	Velioğlu İbrahim	Köyün Çobanı	92	330
32	Demircioğlu Süleyman	Çiftçi	154	324
33	Deli Hasaninoğlu Ömer'in Süleyman	Çiftçi	191	615
34	Keloğlu Mehmed	Çoban	227	866
35	Zulgaffaroğlu İbrahim	Bostancı	108	320
36	Çokdâroğlu Süleyman	Korucu	30	90
37	Mısırlı Yusuf	Bostancı	128	405
38	Musaoğlu Nûman	Çiftçi	181	596
39	Demircioğlu Hüseyin	Çiftçi	330	1461
40	Değirmencioğlu İbrahim	Çiftçi	145	403
41	Kör Ömeroğlu Ömer ve Babalığı	Çiftçi	75	275
42	Seyyid ..... Mehmed	Zaviyedar	275	856
43	Musa Dede Bin Ömer	Çiftçi	105	312
44	Merhum Köle Hüseyin'in Halilesi Emine Kadın		45	200
45	Ebubekir İbn Yusuf	Çiftçi	53	140
46	İmamoğlu Halil	Çiftçi	118	410
47	Kara Hüseyinoğlu Ali	Çiftçi	202	535
48	Günoğlu Süleyman	Hizmetkar	38	240
49	Kara Hüseyinoğlu Ebubekir	Hizmetkar	70	320
50	Hacı Bekiroğlu Mustafa	Hizmetkar	76	400
51	Hatipoğlu Abdülkerim	Çiftçi	159	367
52	Yusuf Dedeoğlu Mustafa	Çiftçi	132	464
53	Hacı Bekir'in Torunu Ömer	Zaviyedar	149	706
54	Bıykoğlu Ali ve Damadı Osman	Bostancı	483	1869
55	Battaloğlu İbrahim	Çiftçi	136	348

56	Tatlımoğlu Mehmed	Çiftçi	159	450
57	Sünnetçioğlu Ömer	Hizmetkar	40	250
58	Ömer Sofioğlu Halil	Bostancı	144	400
59	Bekâroğlu Ahmed	Çiftçi	478	1726
60	Köleoğlu Halil	Çiftçi	96	220
61	Hızıroğlu Musaoğlu Mehmed	Çiftçi	110	525
62	Kara Musaoğlu Mustafa	Hizmetkar	124	485
63	Gökçeoğlu İsmail	Hizmetkar	96	420
64	Güvendikoğlu Ahmed	Hizmetkar	0	350
65	Kebişoğlu Süleyman ve Braderi	Hizmetkar	35	450
66	Çobanlı Haliloğlu Ömer	Hizmetkar	26	250
67	Lazoğlu nâmıdiğer Tos Bekiroğlu Ebubekir	Çoban	30	292
68	Fındık Damadı Ebubekir	Bozacı	196	573
69	Ağacanoğlu Mehmed Efendi	İmam	48	649
70	Değirmencioğlu Mehmed	Çoban	56	300
71	Baklacioğlu Halil	Hizmetkar	134	370
72	Baklacioğlu Osman	Felç	0	0
73	Cin Yusufoğlu İbrahim	Cerrah	149	554
74	Köşkeroğlu İbrahim	Çiftçi	115	340
75	Güneri oğlu Süleyman ve Kardeşi Mahmud (felç)	Hizmetkar	30	150
76	Demircioğlu Osman	Demirci	427	1612
77	Kürt İbbaşıoğlu Mahmud	Çiftçi	11	320
78	Sâlih Ağa Sâfir'in Hasanoğlu Ali	Çiftçi	159	380
79	Sâlihoğlu Dede Süleyman	Yetim	10	20
80	Niksarlı Mahmud	Çiftçi	331	1130
81	Mürşîd'den İbrahim Efendi	Mürşid-i Kiram	8	208
82	Fetvâcınınnoğlu Hüseyin	Hizmetkar	32	170
83	Â'suroğlu	Fakir	0	0
84	Veli Efendioğlu Mehmed	Çiftçi	38	188
85	Tatlımoğlu Musa	Çiftçi	11	340
86	Tatlımoğlu Haliloğlu Yetim Ali(âmâ)	Yetim	0	0
87	Hacı Bekiroğlu Hasan	Hizmetkar	70	260
88	Değirmencioğlu Ahmed	Hizmetkar	0	250
89	Sünnetçioğlu Hasan	Çiftçi	286	596
90	Çokdaroğlu Süleymanoğlu Hasan	Hizmetkar	50	220
91	Hatipoğlu Osman'ın Damadı Ömer	Çiftçi	69	335
92	Kürt Bekiroğlu Mehmed	Çiftçi	179	548
Y1	Zile'den Mahmud Beşoğlu Mahmud		0	57.5
Y2	Zile'den İslamoğlu Emin	Çiftçi	12	120
Y3	Sulusaray'dan Ömer Ağa'nın oğlu Hüseyin Ağa	Ortak	61	659

Y4	Sulusaray'dan Ömer Ağa'nın oğlu Süleyman	Ortak	0	0
K A R A C A V İ R A N				
1	Küsmezoğlu Mehmed	Çiftçi	326	880
2	Topaloğlu Hasan	Çiftçi	327	733
3	Köse Osmanoğlu Osman	Çiftçi	439	1136
4	Köse Hasanoğlu Mehmed	Çiftçi	236	706
5	Köse Hasanoğlu Hasan	Çiftçi	264	772
6	Köse Bekiroğlu Murtaza	Çiftçi	236	592
7	Kırâcoğlu Osman	Çiftçi	131.5	456
8	Kırâcoğlu Veli	Çoban	2	240
9	Himarcioğlu Halil	Çiftçi	88.5	234
10	Ağaoğlu Ömer	Çiftçi	94	144
11	Köse Hasanoğlu Ömer	Çiftçi	140	377
12	Kara Veliolu Osman	Düğün Mehtercisi	233.24	511
13	Kadioğlu Ali	Çiftçi	221	527
14	Sarı Mehmedoğlu Ali	Çiftçi	216	634
15	Kadiroğlu Hüseyin	Çiftçi	231	582
16	Köse Bekiroğlu Hüseyin	Çiftçi	205	440
17	İmam Osman Efendi	İmam	0	224
y1	Ma'lumseyyid'den Misafir		0	64
M A D A S				
1	Sarı Hüseyinoğlu Osman	Çiftçi	461.8	1666
2	Günhancioğlu Osman ve Kardeşi Ömer ve Şerik Abdullah	Çiftçi	551.8	2476
3	Köse Ömer	Çiftçi	395.8	1133
4	Deli Mehmedoğlu Ebubekir	Çiftçi	484.8	1898
5	Şa'banoğlu Hüseyin	Çiftçi	459.8	1601
6	Günhancioğlu Osman	Çiftçi	327.8	1312
7	Musaoğlu Ahmed	Çiftçi	315.8	1041
8	Şa'banoğlu Osman	Çiftçi	191.8	569
9	Danacioğlu İbrahim ve Kardeşi Ali	Çiftçi	104.8	234
10	Kanberoğlu Halil	Çoban	7.8	350
11	Ömer.....oğlu Mustafa	Çiftçi	129.8	532
12	Yayla Alioğlu İbrahim	Çiftçi	399.8	1135
13	Bostancioğlu Ömer	Çiftçi	358.8	915
14	İmamoğlu Ali	Çiftçi	243.8	1141
15	İmamoğlu Ahmed ve Kardeşi Sıddık	Azap	31.8	190
16	İmamoğlu Mehmed	Çiftçi	108.8	268
17	Şa'banoğlu Hüseyin	Çiftçi	150.8	373
18	Hamzaoğlu Ali	Çiftçi	379.8	848

19	Arıcı..... oğlu İsmail	Azap	55.8	240
20	Küpelininoğlu Mustafa	Çiftçi	202.8	652
21	Camcioğlu Ömer	Çoban	67.8	260
Y1	Tokat'tan Haydaroğlu Ahmed ve Şerîki		42	420
Y2	Sivas Kale Dizdâr'ı Reşid Ağa'nın Şerîki		24	370
Y3	Tokat'tan Kırâc Keşcioğlu Osman ve Mehmed Şerîki	Çiftçi	6	60
K U Ş Ç U				
1	Fâzıloğlu Osman	Çiftçi	515.8	2590
2	Cevizoğlu İbrahim	Çiftçi	427.23	1609
3	Cevizoğlu Osman	Çiftçi	110	124
4	Canikli Ali	Çiftçi	351.8	1313
5	Köroğlu Osman	Çiftçi	215.8	767
6	Elvânoğlu İbrahim	Çiftçi	267.24	1264
7	Gurcioğlu	Çiftçi	396.16	1515
8	Mahmudoğlu Abdullah	Çiftçi	375.24	1264
9	Kapusuzoğlu Osman	Çiftçi	343.8	1066
10	Topaloğlu Mehmed	Çiftçi	356.16	1069
11	Köroğlu Ali	Çoban	150.32	518
12	Akgözoğlu Abdulkâdir	Çiftçi	242	668
13	Sıddık	Çiftçi	240	571
14	Cevizoğlu Bekir	Çiftçi	330.32	910
15	Küpeoğlu Musa	Çiftçi	122	240
16	İnceoğlu İbrahim	Çiftçi	137.5	589
17	Keşoğlu Mehmed	Çiftçi	103.74	183
18	Çöpçuoğlu Mustafa	Çiftçi	93	478
19	Torunoğlu Osman	Çiftçi	217.32	849
20	Solakoğlu Osman	Çiftçi	152.3	448
21	Hüseyin Efendi	Çiftçi	77	688
22	Topcuoğlu Musa	Çiftçi	35.24	140
B E H R A M				
1	Hacioğlu Ahmed	Çiftçi	329.9	1032
2	Hacioğlu Mehmed	Çiftçi	468.9	1566
3	Delioğlu Ömer	Çiftçi	535.9	2028
4	Somuncuoğlu Hasan	Çiftçi	269.9	920
5	Somuncuoğlu Memiş	Çiftçi	434.9	1486
6	Somuncuoğlu Hüseyin	Çiftçi	266.9	611
7	Danacı Ömer	Çiftçi	262.9	821
8	Hacioğlu Hasan	Çiftçi	164.9	713
9	Karaoğlu Hüseyin	Çiftçi	280.9	1029
10	İmamoğlu Ali	Çiftçi	157.9	692

11	Köseoğlu Ömer	Çiftçi	166.4	396
12	Emir Ahmetoğlu İbrahim	Çiftçi	125.9	370
13	İmamoğlu İbrahim	Çiftçi	172.9	390
14	Hacioğlu Ömer	Çiftçi	113.9	329
15	İnekçioğlu Ahmed	Çiftçi	150.9	686
16	İsmailoğlu Hasan	Çiftçi	101.9	394
17	Deli Mustafaoğlu İbrahim	Çiftçi	43.9	304
18	Daburcalıoğlu Ahmed	Çiftçi	148.4	353
Y1	Sivas'tan Hızır Ağazâde İsmail Ağa		32	434
S A R S I				
1	Tûraoğlu Mustafa KetHüdâ	Çoban	597.7	2442
2	Haceroğlu Süleyman	Çiftçi	98.5	216
3	Mahmudoğlu Osman	Çiftçi	258.9	634
4	Çakıroğlu Mustafa	Fakir	82.5	44
5	Eski Ömeroğlu Mehmed	Çiftçi	279.9	787
6	Bıyıksoğlu Halil	Fakir	128.9	152
7	Bıyıksoğlu Hüseyin	Çiftçi	363.9	951
8	Bıyıksoğlu Ali	Çiftçi	155.9	502
9	Bıyıksoğlu Mehmed	Çiftçi	212.5	673
10	....oğlu Mustafa	Çoban	156.9	452
11	....oğlu İbrahim	Çiftçi	143.9	478
Y1	Sivas'tan Hacı Süleyman Ağa Mahdumu Süleyman	Çiftçi	72	792
Y2	Sivas'tan Abdullahoğlu Mehmed	Çiftçi	125	1310
Y3	Sivas'tan Abdullahoğlu Çırağı Osman	Çiftçi	28	340
Y4	Sivas-Camii Kebir Mah. Kantaroğlu Osman	Çiftçi	0	72
Y5	Zile'den Hacioğlu Hâfız	Çiftçi	0	24
H E R İ S				
1	Cılızoğlu Mehmed	Çiftçi	405.45	1298
2	Cılızoğlu Hasan	Çiftçi	406.95	1326
3	Süleymanoğlu	Çiftçi	469.45	1405
4	Süleymanoğlu Sâlih	Çiftçi	533.45	2007
5	Çakıroğlu Ali	Çiftçi	217.45	710
6	Uzunoğlu Ali	Çiftçi	114.45	367
7	Kör'ün Mehmedoğlu Hasan	Çiftçi	145.45	724
8	Bektaşoğlu Hüseyin	Çiftçi	462.45	1272
9	Çavuşoğlu Kâsım	Çiftçi	560.45	2062
10	Memişoğlu Ali	Çiftçi	285.95	641
11	Çökükoğlu Mustafa	Çiftçi	357.95	1052
12	Cılızoğlu Mustafa	Çiftçi	319.45	819
13	Çırakoğlu Ali	Çiftçi	332.95	969

14	Çırakoğlu Mustafa	Çiftçi	202.45	670
15	Hacı Musaoğlu Veli	Azap	1.45	124
16	İmam Kızioğlu Hasan	Çiftçi	333.45	1057
17	Bekiroğlu Sarı Ali	Çiftçi	320.45	1350
18	Küçük İbrahimioğlu Sâlih	Çiftçi	304.45	811
19	Nebioğlu Ali	Çoban	100.95	355
20	Karamanoğlu Osman	Çiftçi	136.45	395
21	Nâbioğlu Hüseyin	Çiftçi	145.45	334
22	İmam Kızioğlu Mehmed	Çiftçi	188.45	416
23	Nâbioğlu Ebubekir	Çiftçi	107.95	407
24	Yeğenoğlu Ali	Çiftçi	183.95	659
25	Yeğenoğlu Hasan	Çiftçi	203.45	779
26	Yeğenoğlu Süleyman	Çiftçi	107.45	496
27	Kara Alioğlu Yetim Hasan	Çiftçi	283.45	754
28	Küçük İbrahimioğlu Halil	Çiftçi	132.45	364
29	Emiroğlu Hızır	Çiftçi	116.45	399
30	Yusufoğlu Hüseyin	Çiftçi	372.45	1203
31	Hüseyinoğlu Süleyman	Çiftçi	196.45	1149
32	Köse Mehmedoğlu Mehmed	Çiftçi	103.45	229
33	Nebioğlu İbrahim	Çiftçi	68.45	300
34	Ömeroğlu Halil	Çiftçi	107.45	292
35	Çakıroğlu Hüseyin	Çiftçi	82.45	207
36	Karamanoğlu Ali	Çiftçi	88.45	255
37	Hatiboğlu Hatib Mehmed	Çiftçi	113.62	693.5
38	Hatiboğlu Sâlih	Çiftçi	116.6	673.5
39	Ağacanoğlu İsmail	Çiftçi	127	590
40	Uzunoğlu Mustafa	Çiftçi	77.8	161
Y1	Zile'den Ârâdoğlu Pehlivan	Çiftçi	3	35
Y A S C I M U S A				
1	Câferoğlu Ömer	Çiftçi	529.7	2041
2	Karayuvalıkoğlu Ömer	Çiftçi	509.2	1692
3	Torbalıoğlu Ali	Çiftçi	356.7	779
4	Torbalıoğlu Mustafa	Çiftçi	389.7	972
5	Torbalıoğlu Hasan	Çiftçi	222.7	759
6	Kavaklıoğlu Hüseyin	Çiftçi	164.7	523
7	Kavaklıoğlu Hasan	Çiftçi	142.7	399
8	Câferoğlu Mehmed	Çiftçi	255.7	849
9	Emiroğlu Kör Hasan	Çiftçi	248.7	730
10	Balakoğlu Bekir	Çiftçi	282.7	1116
11	Kadiroğlu İbrahim	Çiftçi	158.7	432

12	Torbalıoğlu Emin		0.7	61.5
Y1	Tokat'tan Çillioğlu		0	56
T E M E C Ü K				
1	Bektaşoğlu Ali	Çiftçi	479.5	3164
2	Kanberoğlu Ali	Çiftçi	232	984
3	Nâbioğlu Nâbi	Çiftçi	92	378
4	Gökçeoğlu Ahmed	Çiftçi	265	1258
5	Çobanoğlu Mehmed	Çiftçi	98	444
6	Âsâfoğlu Yusuf	Çiftçi	103	470
7	Deli Mehmed	Çiftçi	88	355
8	Oğul Ahmed	Çiftçi	93	394
9	Bektâşoğlu Ömer	Çiftçi	193	816
10	Kaffaroğlu Mehmed	Çoban	10	174
Y1	Sivas'tan Hocaoglu Derviş Ağa		0	44
Y2	Zile'den Kuzuoğlu	Çiftçi	79	790
Y3	Zile'den Orucoğlu Osman	Çiftçi	31	334
Y4	Zile'den Mosisoğlu Menas Zimmi	Çiftçi	27	270
D O D U R G A				
1	...Ali	Çiftçi	241.8	859
2	Beyazoğlu Hüseyin	Çiftçi	745.8	2613
3	Sarioğlu Mehmed	Çiftçi	532.8	2293
4	Derelioğlu İbrahim	Çiftçi	451.8	1261
5	.....oğlu Mustafa	Çiftçi	388.8	1079
6	Torunoğlu Mustafa	Çiftçi	161.8	528
7	Nefesoğlu.....	Çiftçi	385.8	923
8	Sipahioğlu İbrahim	Çiftçi	286.8	902
9	Nefesoğlu Ahmed	Çiftçi	149.8	604
10	Çakıroğlu Mustafa	Çiftçi	222.8	575
11	.....oğlu İbrahim	Çiftçi	297.8	643
12	Sipahioğlu Bektaş	Çiftçi	149.8	404
13	Âşuroğlu Mahmud	Çiftçi	110.8	163
14	Sarioğlu Hüseyin	Çiftçi	396.8	1090
15	Lazoğlu İbrahim	Çiftçi	121.8	154
16	Kabakoğlu Süleyman	Çiftçi	240.8	735
17	Tântaşoğlu Halil	Çiftçi	236.8	734
18	Çirkinoğlu Ali	Çiftçi	143.8	389
19	Kıbaroğlu Ahmed	Çiftçi	217.8	771
20	Taşdemiroğlu Mehmed	Çiftçi	223.8	632
21	Murtazaoğlu Süleyman	Çiftçi	211.8	624
22	Demiroğlu Mehmed	Çiftçi	81.8	129

23	Köroğlu Mehmed	Çiftçi	158.8	522
24	Sipahioğlu Veli	Çiftçi	134.8	398
25	Kör'ünoğlu Ali	Çiftçi	91.8	104
26	Ali....oğlu Hüseyin	Çoban	125.8	570
Y1	Tokat'tan Kürekçi Alioğlu Mustafa	Çiftçi	42	420
Y2	Sivas'tan ...oğlu Selmân Ağa		330	330
Y3	Hüseyinabad Kazası-Akviran Köyünden Karslıoğlu Berber Halil	Berber	0	394
	TOPLAM	1244 Hâne	242828	864195,5

KAYNAKLAR

1. ARŞİV KAYNAKLARI

(B.O.A.) Başbakanlık Osmanlı Arşivi Temettüât Tahrir Defterleri

(ML.VRD.TMT) Malî Vâridat Temettüât , H.1260 / M. 1844-1845

12983, 13036, 13037, 13040, 13041, 13042, 13043, 13044, 13045, 13048, 13051, 13052, 13053, 13054, 13055, 13056, 13057, 13058, 13059, 13060, 13061, 13062, 13063, 13064, 13065, 13066, 13066a, 13066b, 13067, 13067a, 13068, 13069, 13070, 13071, 13072, 13073, 13074, 13076, 13077, 13079, 13080, 13081, 13082, 13083, 13084, 13085, 13086, 13087, 13088, 13089, 13090, 13091, 13092, 13093, 13094.

2. ARAŞTIRMA VE İNCELEME ESERLER

“Tokat”, *Yurt Ansiklopedisi*, (haz. Vedat Günyol ve öte.), X, İstanbul 1982, ss. 7065-7123.

AÇIKEL, Ali, “Artukâbâd Kazası Yer Adları (1455-1600)”, *Edebiyat Fakültesi Dergisi*, XX, sy. 2 (2003), ss. 181-202.

AÇIKEL, Ali, TEKİN, Susam, “Artukâbâd Kazası’nın Yerleşim ve Nüfus Yapısı(1455-1600)”, *Tarih İncilemeleri Dergisi*, XVIII, sy. 2 (Aralık 2003), ss. 1-23.

AÇIKEL, Ali, “XV-XVI. Yüzyılda Artukâbâd Kazası’nın Sosyal Yapısı”, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmalar Enstitüsü Dergisi*, sy. 25 (Erzurum 2004), ss. 181-202.

- AÇIKEL, Ali, “Tokat Örneğinde XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Sosyal Yapısındaki Buhran”, *Türkler Ansiklopedisi*, X. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002, ss. 348-358.
- AKAR, Şevket Kamil, “19. Yüzyılda Edirne Eyaletine Bağlı Ahyolu Kazası’nın Sosyal ve Ekonomik Yapısı”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, sy. 120 (İstanbul 1999), ss. 71-101.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, ÖZTÜRK Sait, *Darende Temettüât Defterleri*, İstanbul: Es-Seyyit Osman Hulusi Efendi Vakfı, 2002.
- ÇAKIR, Coşkun, *19. Yüzyılda Bir Anadolu Şehri Niksar*, İstanbul: Alfa Basım Yayınevi, 2001.
- ÇAKIR, Coşkun, *Tanzimât Dönemi Osmanlı Maliyesi*, İstanbul: Küre Yayınları, 2001.
- ÇİL, Burhan, *İstatistik*, Ankara: Detay Yayınları, 2004.
- ELDEM, Vedat, *Osmanlı İmparatorluğu’nun İktisadî Şartları Hakkında Bir Tetkik*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1994.
- ÇELEBİ, Evliya, *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*, (Sadeleştiren: Tevfik Temelkuran ve Necati Aktaş), İstanbul: Üçdal Neşriyat, 1986, I-VIII.
- GENÇ, Mehmet, *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul: Ötüken Yayınları, 2003.
- GÜRAN, Tevfik, “19. Yüzyıl Temettüât Tahrirleri”, *Osmanlı Devletinde Bilgi ve İstatistik*, (Derleyen: Halil İnalçık, Şevket Pamuk), Ankara: T.C.D.İ.E., 2000, ss. 75-81.
- GÜRAN, Tevfik, *19.Yüzyıl Osmanlı Tarımı Üzerine Araştırmalar*, İstanbul: Eren Yayınları, 1998.

- KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831*, Ankara: T.C. Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü, 1943.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Osmanlı Sosyal ve İktisadî Tarihi Kaynaklarından Temettüât Defterleri”, *Belleten* LIX, sy. 22 (1998), ss. 395-413.
- LINDQUIST, E.F., *İstatistiğe Giriş*, (çev;Hasan Tan ve Tuğrul Tamer), İstanbul: Alkım Yayınları, (t.y.).
- ÖZ, Mehmet, “Tahrir Defterlerindeki Sayısal Veriler”, *Osmanlı Devletinde Bilgi ve İstatistik*, (Derleyen: Halil İnalcık, Şevket Pamuk), Ankara: T.C.D.İ.E., 2000, ss. 17-29.
- ÖZTÜRK, Sait, “Temettüât Tahrirleri”, *Akademik Araştırmalar Dergisi*, sy. 4-5 (İstanbul 2000), ss. 537-591.
- ÖZTÜRK, Sait, “Türkiye’de Temettüât Çalışmaları”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, I, sy. 1 (2003), ss. 287-304.
- SAMİ, Şemseddin, *Kâmûsî Turkî*, İstanbul: Dersaadet Kitabevi, 1989.
- SARC, Ömer Celâl, *Türkiye Ekonomisinin Genel Esasları*, İstanbul:İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Yayınları, 1949.
- ŞENER, Abdüllatif, *Tanzimât Dönemi Osmanlı Vergi Sistemi*, İstanbul: İşaret Yayınları, 1990.
- TABAKOĞLU, Ahmet, *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul: Dergah Yayınları, 1998.
- TABAKOĞLU, Ahmet, *İslam İktisadı (Toplu Makaleler II)*, İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2005.
- Türkiye Cumhuriyeti Dahiliye Vekaleti, *Son Teşkilat-ı Mülkiyede Köylerimizin Adları*, İstanbul: Hilal Matbaası, 1928.

Türkiye Cumhuriyeti Dahiliye Vekaleti, *Köylerimiz*, İstanbul: Dahiliye Vekaleti Mahalli İdareler Umum Müdürlüğü, 1933.

ÜNSAL, M. Erdal, *Mikro İktisada Giriş*, İstanbul: Turhan Kitabevi, 2003.

YAVİ, Ersal, *Tokat (Komana)*, İstanbul: Güzel Sanatlar Matbaası, 1986.

3. İNTERNET VERİ TABANI:

Gini Katsayısı hesaplamaları için;

http://mercury.soas.ac.uk/users/sm97/teaching_intro_qm_notes_gini_coefficient.htm
(11-06-2006).

<http://www.tdk.gov.tr/TDKSOZLUK/SOZBUL.ASP?kelime=Ki%FEni%FE&submit1=Ara> (08-06-2006).

Korelasyon Katsayısı hesaplamaları için;

<http://analiz.ibsyazilim.com/egitim/koran.html> (27-06-2006)

Mahfi Eğilmez, “İşsizlik ve Gelir Dağılımı” ;

<http://www.radikal.com.tr/haber.php?haberno=180148>, (20-6-2006).